

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Novo mesto

Gubčeva 15
8000 Novo mesto
tel. 07 39 42 550,
e-pošta: oenovomesto@zgs.si

DVOLETNI NAČRT

za

I. NOVOMEŠKO LOVSKO UPRAVLJAVSKO OBMOČJE

za

LETI 2021 in 2022

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	OPIS LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA	2
3	ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI	5
3.1	Ukrepi v življenjskem okolju divjadi	5
3.2	Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje	13
4	ŽIVALSKESK VRSTE - DIVJAD	20
4.1	Srna (<i>Capreolus capreolus</i>)	20
4.2	Navadni jelen (<i>Cervus elaphus</i>)	27
4.3	Damjak (<i>Dama dama</i>)	35
4.4	Muflon (<i>Ovis ammon musimon</i>)	37
4.5	Gams (<i>Rupicapra rupicapra</i>)	37
4.6	Divji prašič (<i>Sus scrofa</i>)	38
4.7	Šakal (<i>Canis Aureus</i>)	44
4.8	Lisica (<i>Vulpes vulpes</i>)	47
4.9	Jazbec (<i>Meles meles</i>)	49
4.10	Kuna belica (<i>Martes foina</i>) in kuna zlatica (<i>Martes martes</i>)	51
4.11	Navadni polh (<i>Glis glis</i>)	53
4.12	Pižmovka (<i>Ondatra zibethia</i>)	54
4.13	Poljski zajec (<i>Lepus europaeus</i>)	55
4.14	Fazan (<i>Phasianus colchicus</i>)	57
4.15	Poljska jrebica (<i>Perdix perdix</i>)	59
4.16	Raca mlakarica (<i>Anas platyrhynchos</i>)	60
4.17	Sraka (<i>Pica pica</i>), šoja (<i>Garrulus glandarius</i>) in siva vrana (<i>Corvus cornix</i>)	62
4.18	Nutrija (<i>Myocastor coypus</i>) in rakunasti pes (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	64
4.19	Načrt dodajanja divjadi	65
5	EVIDENCE	66
6	PRILOGE	68

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2021 in 2022	1
Preglednica 2.1: Pregled lovišč.....	3
Preglednica 3.1.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2015 - 2020	5
Preglednica 3.1.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2021 in 2022.....	8
Preglednica 3.2.1: Ovrednotena škoda, ki jo je povzročila divjad v obdobju 2015 - 2020.....	13
Preglednica 3.2.2: Ovrednotena škoda, ki jo je povzročila parkljasta divjad v obdobju 2015 - 2020	14
Preglednica 3.2.3: Število škodnih primerov od divjih prašičev in delež izplačanih odškodnin v LUO v zadnjem šestletnem obdobju	15
Preglednica 3.2.4: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2015 - 2020.....	16
Preglednica 3.2.3: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2021 in 2022	16
Preglednica 3.2.4: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov	18
Preglednica 3.2.5: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v Novomeškem LUO	18
Preglednica 4.1.1: Načrt odvzema srne.....	23
Preglednica 4.1.2: Dovoljena odstopanja realizacije od načrtovanega odvzema srne	24
Preglednica 4.1.2: Analiza odvzema in telesnih mas srn.....	25
Preglednica 4.2.2.1: Struktura odvzema jelenjadi v šestletju v LUO in posameznih podskupinah lovišč	28
Preglednica 4.2.2.2: Povprečne starosti odvzema košut in jelenov.....	28
Preglednica 4.2.1: Načrt odvzema jelenjadi v skupini A	31
Preglednica 4.2.2: Načrt odvzema jelenjadi v skupini B	32
Preglednica 4.2.3: Analiza odvzema in telesnih mas navadnih jelenov.....	33
Preglednica 4.3.1: Načrt odvzema damjaka	36
Preglednica 4.3.1: Analiza odvzema in telesnih mas jelena damjaka	36
Preglednica 4.7.1: Načrt odvzema divjih prašičev	40
Preglednica 4.7.2: Analiza odvzema in telesnih mas divjih prašičev	42
Preglednica 4.8: Analiza odvzema šakala	46
Preglednica 4.9: Analiza odvzema lisic.....	48
Preglednica 4.10: Analiza odvzema jazbecev	50
Preglednica 4.11: Analiza odvzema kun	52
Preglednica 4.15: Analiza odvzema poljskih zajcev.	56
Preglednica 4.16: Analiza odvzema fazanov	58
Slika 4.15.1: Ocena številčnosti rac mlakaric po podatkih zimskega štetja vodnih ptic na reki Krki od izvira do Kostanjevice od leta 2002 do 2021 (vir: DOPPS).....	60
Preglednica 4.18: Analiza odvzema race mlakarice	61
Preglednica 4.19: Analiza odvzema srak, šoj, sivih vran.....	63
Preglednica 4.21: Vlaganje divjadi v letih 2021 in 2022 (skupaj).....	65

KAZALO SLIK

Slika 2.1: Položaj LUO v Sloveniji.....	3
Slika 2.2: Lovišča v LUO.....	4
Slika 3.2.1: Dinamika škod od divjadi v LUO.....	14
Slika 3.2.2: Škode in odvzem divjih prašičev.....	14
Slika 3.2.3: Prikaz popisnih enot v LUO.....	17
Slika 3.2.4: Spremembe v deležu poškodovanih osebkov bukve v popisu 2020 glede na popis 2010.....	17
Slika 3.2.5: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020 za razrede R1-R4.....	19
Slika 4.1: Odvzem lisic in srnjadi v Novomeškem LUO v obdobju 1986 – 2020	22

1 UVOD

Dvoletni načrt za I. Novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021 in 2022 je sestavljen v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu ter njegovimi spremembami (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.). Zakon določa izdelavo dvoletnih lovsko upravljavskih načrtov za lovsko upravljavska območja, znotraj katerih so opredeljena lovišča in lovišča s posebnim namenom. Za ta lovišča in lovišča s posebnim namenom se naredi razdelilnik s tem načrtom opredeljenega odvzema iz populacij divjadi in del v njihovem življenjskem okolju.

Dvoletni načrt za I. Novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021 in 2022 v skladu z drugim odstavkom 79. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) temelji na ciljih in usmeritvah Območnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljavsko območje za preteklo obdobje 2011 - 2020.

Ob zgoraj navedenih predpisih je pričujoči načrt napisan tudi v skladu z:

1. Zakonom o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in spremembe),
2. Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20).
3. Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04, št. 81/14),
4. Odlokom o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 110/04),
5. Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Ur. l. RS, št. 117/04, št. 38/14),
6. Odlokom o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/04, št. 38/14),
7. Gozdnogospodarskim načrtom za Novomeško gozdnogospodarsko območje za obdobje 2001-2010,
8. Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20; v nadaljevanju: ZNUAPK).

Vira podatkov v pričujočem načrtu so podatkovne baze, ki jih vodi Zavod za gozdove Slovenije, in podatkovne baze, ki jih vodi Lovska zveza Slovenije.

Najpomembnejši dogodki, ki so vplivali na sam nastanek načrta so prikazani v spodnji preglednici:

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2021 in 2022

LUO / ekološka enota	Datum	Kraj	Organ	Vsebina
Novomeško	13. - 15. 1.2021	Novo mesto	OZUL	Pregled odstrela in izgub divjadi
Novomeško	11.3.2021	Novo mesto	OZUL	Uskladitveni sestanek
Novomeško	18.3.2021	Novo mesto	ZGS	Določitev osnutka načrta
Novomeško	6.4.2021	Novo mesto	ZGS	Javna predstavitev načrta
Novomeško	13.4.2021	Novo mesto	Svet OE NM	Določitev predloga načrta
Novomeško	25. 4. 2021	Ljubljana	MKGP	Oddaja načrta na MKGP

Za pogostejše uporabljene izraze so v pričujočem načrtu uporabljene naslednje okrajšave:

- LUO – I. Novomeško lovsko upravljavsko območje,
- DN – dvoletni načrt za LUO
- LD – lovsko družina,
- LPN – lovišče s posebnim namenom
- GGO – gozdnogospodarsko območje,
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- ARSO – Agencija republike Slovenije za okolje,
- IRSKGLR – Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.

Ker so v načrtu izračunani podatki, ki so prikazani v odstotkih zaokroženi na najbližjo celo vrednost, seštevki njihovih vrednosti pogosto ni enak 100.

2 OPIS LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA

Novomeško LUO leži v jugovzhodnem delu Slovenije. Meji s Kočevsko – Belokranjskim LUO, Posavskim LUO in Zasavskim LUO. Na jugozahodu meji na Republiko Hrvaško.

Novomeško lovsko upravljaljsko območje obsega 105.020 ha skupne površine vseh lovišč, od tega je 97.679 ha (93 %) lovne površine. Območje leži na JV delu Slovenije. Meje LUO se ne ujemajo z mejami Novomeškega gozdnogospodarskega območja, vendar LUO z večjim delom pokriva Novomeško GGO. Lovišča Mirna, Trebelno, Šentrupert, Mokronog, Tržišče in Šentjanž ležijo v celoti v Brežiškem GGO, lovišča Škocjan in Šentjernej pa v obeh GGO. Manjši del lovišča Velika Loka in Veliki Gaber segata v Ljubljansko GGO. Upravljalci lovišč Novomeškega LUO so združeni v Območno združenje upravljalcev lovišč Novomeškega LUO. Z lovišči upravljajo LD z enakimi imeni kot so imena lovišč, razen z loviščem Brusnice s katerim upravlja LD Trdinov vrh. Površine lovišč Novo mesto, Otočec in Mirna Peč so se v letu 2014 nekoliko spremenile, saj so upravljalci lovišč sporazumno uskladili meje med lovišči. Upravljalci lovišč so z MKGP podpisali anekse h koncesijskim pogodbam, s katerimi so natančneje določene meje med lovišči. Površina lovišč se je leta 2018 spremenila zaradi določitve meje s Hrvaško. Spremenila se je površina lovišč Gorjanci, Orehovica, Brusnice in Šentjernej. Skupaj se je površina lovišč povečala za 39 hektarjev.

Večina LUO leži v kolinskem pasu, s prevladujočo nadmorsko višino do 500 m. Prevladujejo ohranjeni gozdovi listavcev, katerim je skupinsko do sestojno primešana predvsem smreka. Lastništvo zemljišč je pretežno v zasebni lasti, večja državna posest je na območju strnjenih gozdov GGE Brezova Reber in GGE Radoha. Od večjih strnjenih kompleksov gozdov velja omeniti še predel Gorjancev in Kremenjaka. V ostalih predelih se mozaično prepletajo gozdne in kmetijske površine z naselji. Ravninska, predvsem kmetijska območja, ki so pomembna za malo divjad, so na območju nižjega toka reke Krke ter v Mirnski in Trebanjski dolini. Največji vodotok, ki praktično deli LUO (naravna pregrada) na dva dela, je reka Krka. Drugo, umetno mejo, predstavlja avtocesta Ljubljana – Obrežje, ki ima na posameznih odsekih urejene posebne prehode za divjad ali viadukte, pod katerimi je tudi možno prehajanje le-te iz ene na drugo stran ograjene prometnice.

Od rastlinojede parkljaste divjadi sta v LUO prisotni srnjad in jelenjad.. V severnem delu LUO je prisoten še maloštevilen damjak. Številčnost divjih prašičev je, zaradi dokaj intenzivnega lova, na primerni višini. To potrjujejo tudi dokaj majhne škode na kmetijskih površinah

Posebno določilo in opozorilo:

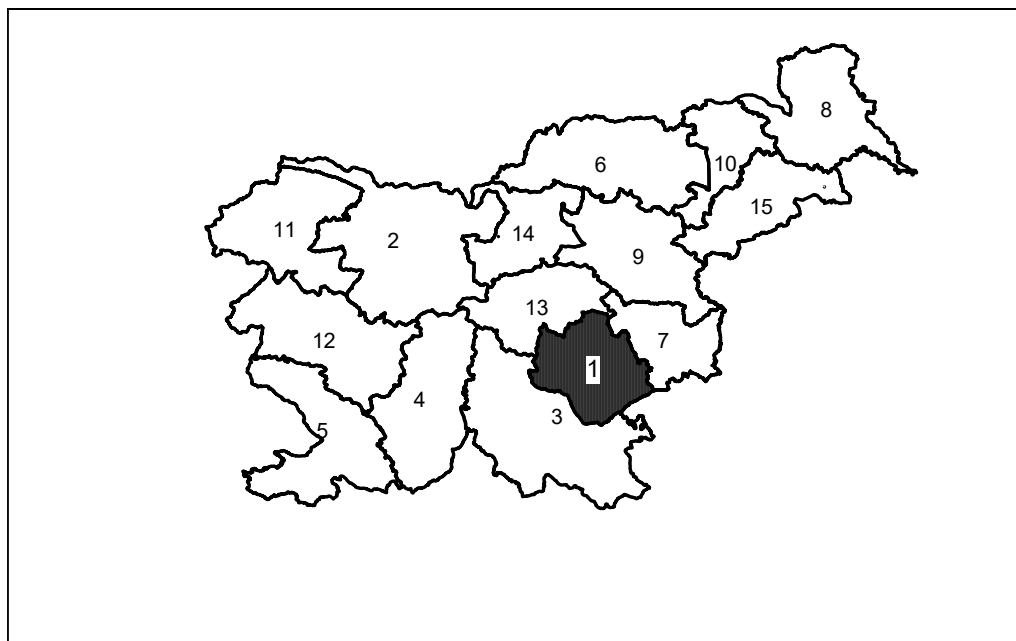
Ob upoštevanju vseh drugih naravovarstvenih določil, ki so zapisana v Območnem načrtu – LUO del za Novomeško LUO ter na podlagi preveritve gozdnih rezervatov, ki ležijo v posameznih loviščih v LUO opozarjamo na določila 7. in 8. člena Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20), ki **v gozdnih rezervatih prepoveduje vsako izvajanje lovske dejavnosti – vsako izdelovanje in nameščanje lovsko-tehniških objektov in naprav ter fizično izvajanje lova (individualnega, skupinskega).**

V Novomeškem LUO to velja za:

1. **LD Novo mesto, gozdni rezervat Brezova Reber**, velikost 8,05 hektarja, blažji (2) varstveni režim;
2. **LD Novo mesto, rezervat Luknja**, velikost 6,02 hektarja, blažji (2) varstveni režim;
3. **LD Orehovica, Pragozd Gorjanci**, velikost 24,80 hektarja, strožji (1) varstveni režim;
4. **LD Šentjerneja, rezervat Kobile**, velikost 226,15 hektarja, blažji (2) varstveni režim.

Preglednica 2.1: Pregled lovišč

Šifra lovišča	Ime lovišča	Upravna enota	Površina (ha)			
			Skupna	Lovna	Nelovna	Površina gozda
101	Veliki Gaber	Trebnje	4.141	3.909	232	2.228
102	Velika Loka	Trebnje	3.955	3.684	271	1.989
103	Plešivica	Novo mesto	9.094	8.751	343	4.988
104	Dobrnič	Trebnje	4.224	4.074	150	2.363
105	Trebnje	Trebnje	5.490	4.894	596	2.496
106	Mirna	Trebnje	3.689	3.432	257	2.059
107	Šentrupert	Trebnje	4.811	4.399	412	2.331
108	Šentjanž	Sevnica	3.933	3.695	238	2.291
109	Novo mesto	Novo mesto	6.507	5.619	888	3.371
110	Mirna Peč	Novo mesto	4.763	4.414	349	2.295
111	Trebelno	Trebnje	4.089	3.962	127	2.496
112	Mokronog	Trebnje	3.171	2.946	225	1.679
113	Tržišče	Sevnica	4.698	4.428	270	2.524
114	Otočec	Novo mesto	5.498	4.878	620	2.000
115	Škocjan	Novo mesto	5.099	4.756	343	1.807
116	Toplice	Novo mesto	6.710	6.417	293	4.171
117	Padež	Novo mesto	6.651	6.028	623	4.099
118	Gorjanci	Novo mesto	5.925	5.568	356	2.840
119	Brusnice	Novo mesto	3.528	3.337	192	2.036
120	Orehovica	Novo mesto	2.744	2.626	117	1.313
121	Šentjernej	Novo mesto	6.339	5.901	438	2.301
	SKUPAJ		105.059	97.719	7.341	5.3745

Slika 2.1: Položaj LUO v Sloveniji

Slika 2.2: Lovišča v LUO

3 ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI

3.1 Ukrepi v življenjskem okolju divjadi

Lovske družine s svojim delom pripomorejo k ohranjanju in izboljševanju življenjskega okolja prosto živečih živali. Učinki izvedenih ukrepov so poleg izboljševanja prehranske kapacitete in bivalne kakovosti okolja divjadi, pomembni tudi za omogočanje izvrševanja načrtovanega odvzema divjadi. V primerjavi s preteklim desetletjem podatki prikazujejo povečanje aktivnosti na področju ukrepov za varstvo in monitoring divjadi. Obseg izvajanja biomeliorativnih ukrepov ostaja v petletju na približno enaki višini, nekoliko pa se je zmanjšal skupni obseg krmljenja. Glede na povprečje v petletju se je zmanjšal obseg zimskega krmljenja ter povečal obseg privabljalnega in preprečevalnega krmljenja. Evidentiranje količin krme po posameznih namenih krmljenja je težavno, saj se različen namen krmljenja (privabljalno, preprečevalno) izvaja na istih krmiščih. Ker ima krmljenje hkrati tudi več učinkov, je delitev krmljenja tudi po namenih pogosto nemogoča. V največji meri pa je krmljenje namenjeno privabljanju divjadi za namen odstrela. Razen krmljenja se ostalih del v okolju z načrti ni omejevalo, prav tako pa izvedba del ni bila obvezna. Priporočeno je bilo, da se ostalih del opravi čim več.

Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2015 – 2020 in presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Preglednica 3.1.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2015 - 2020

Regulirna S. 1.1. Opravljeni ukrepi v zivljenjskem obdobju divjadi v obdobju 2015 - 2020							
Vrsta ukrepa	Enota mere	2015 - 2020			2019 - 2020		
		Načrt	Realizacija	%	Načrt	Realizacija	%
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI							
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	*	76.194		*	25.962	
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI							
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	198	205,7	104	69	77,1	112
Spravo sena z odvozom	ha	50,4	51,8	103	16	16,2	101
Priprava pasišč za divjad	ha	49,3	49,6	101	15	14,17	94
Gnojenje travnikov	ha	28,9	29,3	101	9	8,6	96
Vzdrževanje grmišč	ha	39,6	40,4	102	11	11,6	106
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	41,2	38,2	93	12	10,6	89
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	44	47,5	108	14	17,9	128
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	531	535	101	183	180	98
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	93	94	101	30	31	103
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	1169	1.204	103	363	369	102
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	177	185	104	57	56	98
3. BIOTEHNIČNI UKREPI							
Zimsko krmljenje	kg	33.850	15.700	46	10.000	4.440	44
Preprečevalno krmljenje	kg	78.100	49.785	64	10.300	8.770	85
Privabljalno krmljenje	kg	443.000	409.225	92	155.000	146.285	94
Krmne njive	ha	114,4	110,9	97	36	35,3	98
Pridelovalne njive	ha	21.5	17,9	83	6	4,5	75
Solnice	kg	31.200	29.130	93	9.980	9.030	90
4. LOVSKI OBJEKTI							
Solnice (obnova in novogradnja)	število	*	12.474		*	3.418	
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	*	1.569		*	488	
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	*	279		*	84	
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	*	187,6		*	56,6	

* podane so bile usmeritve, ki višine del niso omejevale

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Lovske družine so med ukrepi za varstvo divjadi in spremljanje njene številčnosti namensko opravile 76.194 ur dela. V zadnjih dveh letih je bilo s tem namenom opravljenih 25.926 ur dela. Obseg del se je v primerjavi s preteklim obdobjem povečal. V preteklem letu je bilo opravljenih za 4 % več ur dela v primerjavi z letom 2019. Po podatkih upravljavcev lovišč naj bi kar 25 % vseh del v LUO opravili v lovišču Dobrnič, oziroma povprečno kar 8 ur dnevno. V lovišču Mirna in Škocjan niso za ta dela opravili nič del. Razlog temu je morda v tem, da

upravljalci teh lovišč niso v letni načrt lovišča vnesli podatkov, ali pa res ne opravljajo nobenih del, niti del lovsko čuvske službe.

V ukrep za varstvo in monitoring divjadi sodijo dela lovsko čuvske službe, določanje mest prehodov divjadi preko cest, ukrepi na površinah dodajanja fazanov ter druga dela spremljanja stanja divjadi. Izpostaviti velja, da je delež evidentiranega krivolova srnjadi ter jelenjadi v deležu celotnega odvzema v loviščih Novomeškega LUO med največjimi v Sloveniji. Lovsko čuvska služba ima zaradi omejenih pooblastil in zelo težavnega dokazovanja krivolova, precej omejene možnosti preprečevanja teh dejanj. Ker so hkrati tudi predpisane kazni nizke, kar potrjujejo izkušnje na zelo redkih dokazanih primerih krivolova, imajo krivolovci dokaj ugodne pogoje.

Biomeliorativna dela

Vzdrževanje pasišč in grmišč:

Ukrep vzdrževanja pasišč in grmišč je namenjen izboljšanju prehranjevalnih in bivalnih razmer rastlinojede divjadi. S tem ukrepom se poveča prehranska kapaciteta v okolju ter zmanjša pritisk teh vrst na gozdne in kmetijske površine. Ob procesih zaraščanja kmetijskih, predvsem odročnejših travnatih površin ima ta ukrep tudi pomembno vlogo ohranjanja kulturne krajine. Glede na trenutni obseg vzdrževanih površin ocenjujemo, da bi se obseg teh ukrepov lahko povečal. Poleg interesa upravljalcev lovišč, je ta obseg odvisen tudi od pripravljenosti lastnikov zemljišč za dogovor o najemu teh površin. V LUO je zaradi prepleta kmetijskih in gozdnih površin, razvejanih gozdnih robov in z grmovjem zaraslih omejnikov, prehranska ponudba rastlinojede divjadi bogata. Ukrep je zato najprimernejši v območjih strnjenih gozdnih kompleksov z redkejšimi ne gozdnimi zaplatami. Večino teh površin pa s kmetijsko rabo vzdržujejo lastniki zemljišč. V preteklih dveh letih je 11,6 ha grmišč vzdrževalo 8 LD in 15 LD pokosilo 77 ha pašnikov in travnikov. Največ pašnikov so vzdrževali v lovišču Plešivica, Toplice, Šentjernej in Novo mesto. V teh loviščih je posamezen upravljalavec lovišča vzdrževal od 9 do 15 ha pašnikov.

Vzdrževanje remiz za malo divjad:

Vzdrževane remize predstavljajo pomembno zatočišče (ekocelice) za malo divjad. V preteklih dveh letih je 7 LD vzdrževalo skupaj 10,6 ha remiz. Remize so vzdrževali v loviščih: Brusnice, Novo mesto, Orehovica, Otočec, Padež, Šentjernej in Šentrupert. Največ, 3,5 ha remiz je bilo vzdrževanih v lovišču Orehovica.

Vzdrževanje mokrišč in kaluž:

V predelih, kjer zaradi matične podlage – apnenca (kraški svet) – primanjkuje vode, je vzdrževanje kaluž in mokrišč potrebno in pomembno za vrsto prostoživečih živalskih vrst, ne samo za divjad. V kombinaciji s privabljalnimi krmišči ali tudi samostojno, predstavljajo kaluže in mokrišča lokacije za izvajanje odstrela divjih prašičev. Po podatkih lovskih družin je bilo s strani 15 LD v preteklih dveh letih vzdrževanih 176 manjših vodnih virov (kaluž) in 31 večjih vodnih virov.

Biotehnični ukrepi

Preprečevalno, zimsko in privabljalno krmljenje:

Za namene preprečevalnega, privabljalnega in zimskega krmljenja je bilo v zadnjih dveh letih v območju položenih 159 ton krme. V posameznem letu se je položilo po 80 ton krme. Privabljalnemu krmljenju je bilo namenjeno 92 % vse krme, preprečevalnemu krmljenju 6 % in zimskemu krmljenju (predvsem krmljenje male divjadi) 3 %. V strukturi krme so z 71 % krme prevladovala žita in semena. Seno, silaža, sadje in okopavine so predstavljali manj kot 1/3 strukture krme. Večina krme je bila namenjena privabljanju divjega prašiča. Zaradi ugodnih prehranskih razmer obsežno zimsko krmljenje ni potrebno in se dejansko izvaja le za malo divjad ter jelenjad v primerih, ko je krma pridelana na s strani LD vzdrževanih površinah in puščena na lokaciji ob vzdrževani površini. Privabljalno krmljenje se izvaja v obsegu, ki omogoča ustrezno regulacijo številčnosti divjih prašičev. Preko 50 % vseh divjih prašičev je namreč uplenjenih na krmiščih. Z vidika omejevanja naraščanja številčnosti divjih prašičev, katerih večina je uplenjena na privabljalnih krmiščih ocenjujemo, da je obseg privabljalnega krmljenja ustrezen, vendar pa je potrebno več pozornosti nameniti ustreznosti lokacij krmišč. V posameznih loviščih se v zadnjih dveh letih na posameznih privabljalnih krmiščih ni uplenilo nobenega divjega prašiča.

Krmne in pridelovalne njive:

Na okoli 100 lokacijah so upravljalci lovišč vzdrževali njivske površine. Z njimi so skušali odvrčati divjad (predvsem divje prašiče) od ostalih kmetijskih površin. Hkrati so pridelali krmno za zalaganje krmišč in

zagotovili vzdrževanje kulturne krajine kot tudi izboljšanje pogojev za lov. V preteklih dveh letih je bilo v loviščih vzdrževanih 35 ha in 4 ha pridelovalnih krmnih njiv. Krmne njive on pridelovalne njive so bile v večini primerov zasejane z žiti in koruzo.

Lovski objekti

V solnice je bilo v zadnjih dveh letih položene 9.030 kg soli. Obnovljenih je bilo 372 obstoječih visokih prež ter zgrajenih 116 novih prež. Število novo zgrajenih prež je še vedno (pre)majhno, saj so v povprečju letno zgrajene manj kot 3 preže na lovišče. V loviščih Mirna, Novo mesto in Škocjan v zadnjih dveh letih niso zgradili nobene nove preže. V loviščih Plešivica, Mirna, Tržišče in Škocjan pa v dveh letih niso obnovili nobene od obstoječih prež. V primerjavi s preteklimi leti se je obseg vzdrževanih in novozgrajenih prež sicer povečal. Ocenjujemo, da je za izvajanje lova na nekaterih površinah to število prenizko. Še zlasti je malo prež v presvetljenih gozdnih sestojih (pomlajenih površinah).

Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2021 in 2022*Preglednica 3.1.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2021 in 2022*

Vrsta ukrepa	Enota mere	Načrtovan obseg
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI		
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	26.000*
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI		
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	70
Spravilo sena z odvozom	ha	22
Priprava pasišč za divjad	ha	15
Gnojenje travnikov	ha	9
Vzdrževanje grmišč	ha	10
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	7,4
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	18
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	180
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	32
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	340
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	36
3. BIOTEHNIČNI UKREPI		
Zimsko krmljenje parkljaste divjadi	kg	4000
Zimsko krmljenje male divjadi*	kg	4.000
Preprečevalno krmljenje	kg	2.200
Privabljalno krmljenje	kg	160.000
Krmne njive	ha	28
Pridelovalne njive	ha	6
Količina soli	kg	10.500
4. LOVSKI OBJEKTI		
Solnice (založene)	število	3000
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	420*
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	55*
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	50*

* skladno z usmeritvami v poglavju 3.2

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Lovske družine naj ta dela izvajajo v obliki spremljanja stanja, varovanja habitatov in nadzora pred morebitnim nelegalnim lovom divjadi v okviru delovanja lovsko čuvske službe ter nadzora lovišča s strani vseh ostalih članov LD. Količinsko ukrepov s tem načrtom ne predpisujemo. Lovske družine morajo skladno z zakonodajo poskrbeti za ustrezno organiziranost lovsko čuvske službe. Poleg tega je priporočljivo, da v loviščih, kjer se dodajajo fazani, spremlja razvoj njihove številčnosti (zimski in spomladanski šteti) ter poveča lov plenilskih vrst divjadi. Upravitelji lovišč predvidevajo za ta dela v letu 2021 opraviti 13.000 ur. V letih 2021 in 2022 načrtujemo skupaj 26.000 ur za ta dela. Ukrepe za varstvo divjadi morajo opravljati vsi upravitelji lovišč. V letu 2021 mora ukrepe za varstvo in monitoring divjadi izvajati tudi LD Velika Loka, ki v predlogu letnega načrta lovišča ni predvidela teh del. Vsak izmed teh upraviteljev lovišč mora predvideti število ur dela za izvajanje lovsko čuvske službe.

Biomeliorativna delaVzdrževanje pašnikov in grmišč:

Ukrep je poleg preprečevalnega krmljenja ter obdelave krmnih njiv in remiz, v okolju divjadi najpomembnejši. S tem ukrepom se izboljšujejo bivalni in prehranski pogoji za rastlinojedo in ostalo divjad. Priporočen obseg vzdrževanja pašnikov (košnja, gnojenje) v letu 2021 je v obsegu, kot so ga predlagale LD. V prihodnjih dveh letih se načrtuje skupni obseg vzdrževanja pašnikov na površini 70 ha. Za izvedbo teh ukrepov so najprimernejše travniške površine obdane z gozdovi velikosti do 3 ha, površine na območjih pogostejšega zadrževanja divjadi v zimskem času in površine pod daljnovidno. Ob travniških površinah obdanih z gozdom, je priporočljivo vzdrževanje gozdnega roba, tako da prehod v gozd ustvarja pas grmišča. Za vzdrževanje grmišč je potreben dogovor med lastnikom zemljišča in LD.

Vzdrževanje remiz:

Priporočen obseg vzdrževanja remiz v letih 2021 in 2022 je v okviru obsega tega ukrepa preteklih let. 6 upravljalcev lovišč načrtuje letni vzdrževanje 3,79 ha remiz. Najbolj smiselno je vzdrževanje remiz v območjih, kjer obstajajo tudi v okolici še primerne razmere za poljsko jerebico in fazana. V ostalih predelih pa tam, kjer se z dopolnilnim zimskim krmljenjem skuša izboljšati razmere za poljskega zajca. Remize morajo obvezno vzdrževati tista lovišča, ki bodo v lovišče dodala fazane.

Vzdrževanje mokrišč in kaluž:

Vzdrževanje in izdelava kaluž je primeren ukrep na kraških terenih. Vzdrževanje mokrišč naj obsega predvsem njihovo varovanje in nadzor, po potrebi pa tudi sadnjo grmovnih in plodonosnih vrst v njihovi okolici. Količinsko se teh del ne omejuje. Nasprotno, zaželeno je, da se teh del opravi čim več. V prihodnjih dveh letih je načrtovano vzdrževanje ali izdelava 180 kaluž in vzdrževanje 32 večjih vodnih virov.

Na hidroloških naravnih vrednotah, kot tudi kalih in kalužah je treba pri njihovem vzdrževanju posebno pozornost nameniti ohranjanju biotske pestrosti (vzdrževanje izven obdobja razmnoževalnega cikla dvoživk in drugih organizmov, ohranjanje živalim prehodnih brežin, uporaba naravnih materialov pri vzdrževanju...). V vodna telesa (luže, kali, zajetja.....) se ne sme vnašati soli.

Načrtovan obseg vzdrževanja pasišč s košnjo, vzdrževanja remiz, izdelave in vzdrževanja vodnih virov je treba dosegati v višini vsaj 70 %. Preseganje obsega teh del ni omejeno in je zaželeno. Načrtovanega obsega ostalih del ni treba dosegati.

Biotehnični ukrepi

Vzdrževanje krmnih in pridelovalnih njiv: 2 18 ha. Po obsegu je enak predlogu upravljalcev lovišč. Krmne njive so najprimernejše v odročnejših območjih, kjer se skuša divjad (predvsem divje prašiče) odvrniti od ostalih kmetijskih površin.

Krmnih njiv na območjih Nature 2000 se ne sme zasajati s topinamburjem.

Preprečevalno, privabljalno in zimsko krmljenje:

Divji prašič:

Zimsko krmljenje divjega prašiča je prepovedano.

V skladu s prvim odstavkom 13. člena ZNUAPK preprečevalno krmljenje divjega prašiča v času trajanja visoke stopnje ogroženosti ni predvideno in glede na namen zakonodajalca (v celoti urediti krmišča, do katerih lahko dostopajo divji prašiči) tudi ni dovoljeno.

Privabljalno krmljenje divjih prašičev je prvenstveno namenjeno opazovanju ter lažjemu izvrševanju odstrela. Krmišča, kjer se bo izvajalo privabljalno krmljenje, morajo biti oddaljena od preprečevalnih krmišč praviloma vsaj 300 m. Za doseganje učinka privabljanja so na krmišču zadostne in priporočene le minimalne količine krme, ki opravljajo funkcijo privabljanja divjih prašičev. Privabljalno krmljenje divjega prašiča se lahko izvaja vse leto. V posameznem lovišču je dovoljeno imeti največ eno krmišče na 200 ha gozdne površine. Divjadi naj bo na privabljalnem krmišču dnevno dostopno največ do 2 kg ustrezne vrste krme (žit ali koruze). Termin založenosti (v letu) je v pristojnosti upravljavca lovišča. Na posamezno krmišče je dovoljeno letno položiti največ do 600 kg močnih krmil.

Za krmo je priporočljivo uporabljati sadje ter vse vrste žit in koruze. Priporočeno je krmljenje na način, da je močna krma na krmiščih dostopna predvsem divjemu prašiču (npr: krmni valj, polaganje krme v tla, prekrivanje krme, ...) in ne ostali divjadi (srnjadi).

Po podatkih, ki jih je od upravljalcev lovišč pridobila lovsko inšpekcija v preteklih dveh letih ni bil odstreljen noben divji prašič na 92 krmiščih, oziroma na 43 % vseh privabljalnih krmišč za divje prašiče v LUO. V zadnjih dveh letih ni bil odstreljen noben divji prašič na 5 krmiščih v lovišču Brusnice, 7 krmiščih v lovišču Mirna Peč, 5 krmiščih v Orehovici, 11 krmiščih v Plešivici, 8 krmiščih v Toplicah, 10 krmiščih v Veliki Loki, 9 krmiščih v Šentrupertu in 3 krmiščih v Dobrniču. V lovišču Novo mesto je bil odstrel izveden na vseh krmiščih, ob tem pa je gostota odstrela na lovno površino v tem lovišču največja. Našteta so le lovišča z največjo gostoto in s tem v povezavi tudi največjo številčnostjo divjih prašičev. Glede na to, da so privabljalna krmišča namenjena v prvi

vrsti privabljanju z namenom odstrela je očitno, da določena krmišča ne opravljajo te vloge. Vzrok temu je lahko v neustrezni lokaciji krmišča ali pa neizvajanju lova na teh krmiščih. Upravljavcem lovišč je v postopku izdelave načrta bilo posredovano obvestilo, da 1/3 krmišč na katerih ni bil izveden odstrel ukinejo in predlagajo nove lokacije krmišč. V primeru, da ne bodo predlagali novih lokacij krmišč, se bo določeno število krmišč ukinilo iz katastra krmišč. Upravljavcu lovišča Novo mesto smo predlagali povečanje števila krmišč.

Krmljenje je dovoljeno le na lokacijah krmišč, ki so določene v prilogi načrta in hkrati v letnem načrtu posameznega lovišča.

Jelenjad:

Zimsko krmljenje jelenjadi je dovoljeno le v skupini lovišč A (Mirna Peč, Novo mesto, Veliki Gaber, Dobrnič, Plešivica, Toplice in Padež) na površinah, kjer se vzdržujejo pasišča s košnjo in naknadno suši seno, ali na lokacijah krmnih njiv. V primerih, ko lokacija vzdrževane pašne površine s košnjo prostorsko ni ustrezna za izvajanje krmljenja, se lahko krma s teh lokacij položi na ustreznejšo lokacijo blizu vzdrževane površine. V vseh loviščih, kjer je prisotna jelenjad, je dovoljeno tudi privabljalno krmljenje jelenjadi za namen lažje izpolnitve načrta odvzema. Privabljalno krmljenje jelenjadi se lahko izvaja le v času lovne dobe na jelenjad. V primeru privabljalnih krmišč na lokacijah, kjer se nahaja seno pokošeno na površinah, ki se namensko vzdržujejo za divjad, je krma lahko divjadi na razpolago tudi po končani lovni dobi, to pa ne šteje kot zimsko krmišče. Za privabljalno krmljenje jelenjadi je dovoljena le sočna in voluminozna krma ali krma neposredno pridelana in jelenjadi dostopna na krmni njivi.

Pri privabljalnem krmljenju je dovoljeno v skupini lovišč A (Mirna Peč, Novo mesto, Veliki Gaber, Dobrnič, Plešivica, Toplice in Padež) zalagati največ 1 krmišče na 500 ha lovne površine lovišča, pri čemer je na posameznem krmišču dovoljeno dnevno položiti skupno največ 50 kg krme, pri tem pa ni dovoljeno polagati močne krme. V ostalih loviščih v LUO je dovoljeno zalagati največ 1 krmišče na 1000 ha lovne površine lovišča. Lokacije krmišč so opredeljene v prilogi načrta, prav tako pa morajo biti opredeljene v letnih načrtih lovišč.

Izjemoma, le ob posebnih (izjemnih) vremenskih razmerah, se lahko izvaja še dodatno zimsko krmljenje jelenjadi. Oceno izrednih razmer, ki bi izjemoma opravičevale zimsko krmljenje jelenjadi, opravi upravljavec lovišča samostojno ter o tem z vlogo (opis izrednih razmer, kraj oz. območje krmljenja, čas, vrsta divjadi) pisno obvesti OE ZGS. Soglasje (pozitivno ali negativno) k začetku krmljenja izda pristojna OE ZGS pisno ter o tem obvesti tudi lovsko inšpekcijo. Pred izdajo dovoljenja za dodatno krmljenje morajo biti preverjeni in izvedeni možni ukrepi za povečevanje prehranske ponudbe z naravno hrano (posek gozdnogojitveno neperspektivnega drevja in grmovja za objedanje, pluženje). Povečevanje prehranske ponudbe, z ukrepi omogočanja prehrane z naravno hrano (posek drevja in grmovja za objedanje, pluženje), je dovoljeno in v ostrejših zimskih razmerah priporočljivo in se ga ne omejuje.

Srnjad:

Krmljenje srnjadi, razen v izjemnih primerih, ni dovoljeno.

V primeru izjemnih zimskih razmer (dolgotrajnejša visoka snežna odeja) je dovoljeno krmljenje srnjadi le v predelih, kjer je na večjih površinah s prehranskega vidika osiromašeno življenjsko okolje, a je tudi v tem primeru dovoljeno krmljenje samo s kombinacijo krme (sočna, močna in voluminozna krma) in ne zgolj samo z eno od teh. Oceno izrednih razmer, ki bi upravičevale izjemno zimsko krmljenje srnjadi, opravi upravljavec lovišča samostojno ter o tem z vlogo (opis izrednih razmer, kraj oz. območje krmljenja, čas) pisno obvesti OE ZGS. Soglasje (pozitivno ali negativno) k začetku krmljenja izda pristojna OE ZGS pisno ter o tem obvesti tudi lovsko inšpekcijo. Pred izdajo dovoljenja za dodatno krmljenje srnjadi morajo biti preverjeni in izvedeni možni ukrepi za povečevanje prehranske ponudbe z naravno hrano (posek gozdnogojitveno neperspektivnega drevja in grmovja za objedanje, pluženje). Povečevanje prehranske ponudbe srnjadi, z ukrepi omogočanja prehrane srnjadi z naravno hrano (posek drevja in grmovja za objedanje, pluženje), je dovoljeno in v ostrejših zimskih razmerah priporočljivo, zato se ga ne omejuje.

Z namenom zmanjšanja povoza srnjadi je izjemoma, v bližini prometnic z močno povečanim povozom srnjadi v zimskem času, za kratek čas (največ 1-2 tedna), dovoljeno t.i. prestrežno krmljenje (*»intercept feeding«*), s katerim zmanjšamo potrebo po približevanju (prehranjevanju) srnjadi brežinah cest. Tovrstno prestrežno krmljenje je mogoče dovoliti le, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- dolgotrajna ali visoka snežna odeja;
- zaznano pogosto prehranjevanje srnjadi na brežini ceste;

- registrirano večje število povožene srnjadi v dotičnem lovišču v času te zime (>3 po 1.12.);
- krmljenje se izvaja v pasu 300-500 m od problematičnega/ih odseka/ov cest(e).

Za pridobitev dovoljenja za prestrezno krmljenje veljajo enaki pogoji kot za izjemoma dovoljeno zimsko krmljenje srnjadi (podana pisna informacija z vlogo na ZGS s strani upravljavca, izdano soglasje s strani OE ZGS ter obveščanje lovske inšpekcije). Pred izdajo dovoljenja morajo biti predhodno vzpostavljeni ukrepi dostopa srnjadi do naravnih prehranskih virov (pluženje visokega snega do robidovja, grmišč in ostalih virov naravne hrane,...).

Male zveri:

Krmljenje malih zveri (lisica, kuna belica) ima izključno značaj privabljalnega krmljenja z namenom lova. Izvaja se le na krmišča **za male zveri**, ki morajo biti ustrezno načrtovana in objavljena v prilogi tega načrta s krmo živalskega in rastlinskega izvora (sadje). Krmljenje mora biti izvajano na lokacijah in na način, ki je skladen z veterinarskimi predpisi o ravnanju s stranskimi živalskimi proizvodi. Krma živalskega izvora ne sme biti dostopna divjemu prašiču. V loviščih je hrano živalskega izvora dovoljeno polagati. Krmo živalskega izvora za male zveri se polaga na strnjeni površini do največ 4 m². Na krmišču za male zveri je istočasno lahko največ 6 kg hrane živalskega izvora, ki ne predstavlja kadavra divjadi ali največ en kadaver divjadi. Ostanke, ki jih divjad ne poje, je treba zaradi higienskih razlogov redno odstranjevati. **V skladu s 13.členom ZNUAPK je na vseh krmiščih za prostoživeče živali, do katerih lahko dostopajo divji prašiči, prepovedano krmljenje z živalskimi stranskimi proizvodi. Na krmiščih za zveri je dovoljeno krmljenje z živalskimi stranskimi proizvodi le v primeru pridobljenega dovoljenja UVHVR**

Mala divjad:

Zimsko krmljenje poljskega zajca je dovoljeno v vseh loviščih. Poleg kakovostnega sena, ki naj se polaga v za to narejena krmišča, je priporočljivo polagati tudi sočno krmo. Krmišča morajo biti urejena tako, da se prepreči dostop rastlinojedim parkljarjem.

Zimsko krmljenje fazanov je obvezno v vseh loviščih, ki so v lovišče dodala fazane. Kljub temu, da je krmljenje fazanov smiselno izvajati tudi izven zimskega obdobja, se krmljenje v smislu biotehniških del opredeljuje kot zimsko krmljenje. Pri krmljenju z močno škrobno krmo mora biti le ta položena tako, oziroma zaščitena s tehničnimi objekti (nadkritje, lese), da se prepreči, da bi pretežni del krme zaužila srnjad. Fazanov se na krmiščih ne lovi.

Za izboljšanje uspehov gnezdenja race mlakarice je priporočljiva izdelava in nameščanje umetnih gnezdnic. Krmljenje rac mlakaric nima pomembnega pozitivnega vpliva na samo vrsto, ker lahko povzroča domestikacijo rac mlakaric. Kljub temu se ga dovoljuje. Razlog je tudi v tem, da je krmljenje, ki ga izvajajo nelovci na nelovnih površinah (npr. v naseljih, ob turističnih krajih npr. Otočec, Dolenjske in Šmarješke Toplice) nemogoče omejiti.

Lokacije krmljenja male poljske divjadi se ne upoštevajo kot krmišča, ki se jih vodi v katastru krmišč, morajo pa biti opredeljena v letnem načrtu lovišča oz. lovišča s posebnim namenom.

Mrhovišča:

Krmljenje medveda z mrhovino ni dovoljeno. Po določilih Strategije upravljanja z rjavim medvedom v Sloveniji, ki jo je leta 2002 sprejela Vlada RS, v območju izven osrednjega življenjskega prostora rjavega medveda, kamor spadajo vsa lovišča Novomeškega LUO, krmljenje medvedov z mrhovino ni dovoljeno.

Solnice:

Namen solnic je olajšati predvsem spomladanski prehod na sočno naravno hrano, preskrbo z mineralnimi snovmi ter doseganje načrta odvzema. Zato je priporočljivo zalaganje solnic v zmernih količinah s soljo in mineralnimi kamni (priporočeno do največ 3 kg na solnico). Postavljanje solnic je prepovedano:

- V gozdnih sestojih – mladovjih (mladje, gošča) in sestojih v obnovi, oz. je dovoljeno le ob soglasju lastnika gozda in ZGS.
- Ob cestah in v območju gozdnih rezervatov.
- Ob vodnih virih oz. le v minimalni oddaljenosti 50 m in na način, ki onemogoča vnos soli vanje. Soli tudi ni dovoljeno neposredno vnašati v luže, kaluže in ostala vodna telesa.
- V območju ali bližini območij, kjer so prisotne redke, ogrožene in zavarovane vrste živali ter rastiščih redkih, ogroženih in zavarovanih rastlinskih vrst.
- V bližini območij naravnih vrednot, v ožjih zavarovanih območjih in v delih širših zavarovanih območij s strožjim varstvenim režimom (IUCN kategorija II). Izjemoma je tudi na teh območjih možna začasna postavitev.

Načrtovan obseg vzdrževanja krmnih njiv je treba dosegati v višini vsaj 70 %, preseganje obsega teh del pa ni omejeno ter je zaželeno. Načrtovan obseg ostalih del ni treba dosegati

Načrtovanih količin položene krme za privabljalno, preprečevalno in zimsko krmljenje, ter količin položene soli, ni dovoljeno presegati ter jih tudi ni treba dosegati.

Lovski objekti

Priporočamo, da lovske družine povečajo število prež. Število prež naj se poveča zlasti v predelih, kjer se srnjad manj intenzivno lovi. To so zlasti območja gozdnih kompleksov, znotraj katerih so posamezne pomlajene površine. Enako velja tudi za območja, kjer so življenjske razmere za srnjad ugodne, a se v zaporedju nekaj let ni odstrelilo nobenega kosa srnjadi na nekaj 100 hektarskih zaokroženih območjih. V letu 2021 imajo upravljavci lovišč namen zgraditi 52 novih prež, ter obnoviti 159 lovskih prež. Število novogradenj in obnov lovskih prež je manjše kot v preteklem letu. Predlagamo, da upravljavci lovišč pregledajo stanje prež in obnovijo ali podrejo dotrajane preže. Pregled varnosti prež naj izvedejo tudi ostala lovišča. V letih 2021 in 2022 načrtujemo obnovo in izdelavo 420 visokih prež.

V odprti krajini so priporočljive samostojne preže, v gozdu na pomlajenih površinah, kjer je funkcionalnost preže omejena s preraščanjem gozdnega mladja pa tudi preže pritrjene na gozdno drevje. Pri postavitvi prež na gozdno drevje je priporočljivo, po predhodnem dogovoru z lastnikom zemljišča, izbrati drevje manj kvalitetnih listavcev. Lovskih prež ni dovoljeno graditi (in vzdrževati obstoječih) na območjih, kjer njihovo gradnjo omejujejo naravovarstvene usmeritve (jame, bregovi vodotokov).

V predelih zavarovanih območij in naravnih vrednot veljajo omejitve pri izvajanju biotehniških in biomeliorativnih del tako, da se upoštevajo varstveni režimi.

Dopustna odstopanja realizacije biotehniških in biomeliorativnih del od načrta:

Načrtovan obseg izgradnje in obnove lovskih prež in krmišč se lahko neomejeno preseže ter ga ni obvezno dosegati.

3.2 Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje

Škode na kmetijskih kulturah in domači živini ter presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Povzročene škode v obdobju 2015 - 2020

V preteklem šestletnem obdobju je bilo v LUO za 106.516 eur ovrednotenih odškodnin za nastalo škodo povzročenih od divjadi. V tem znesku so upoštevane izplačane odškodnine za škodo povzročeno od divjadi, izdane material za kompenzacijo škode in delo za odpravo škode od divjadi. Pri vrednotenju dela za odpravo škode smo upoštevali ceno ure dela 5 eur. Višina ovrednotenih škod v tem obdobju niha, ter ne nakazuje nobenega trenda po povečevanju ali zmanjševanju škod. 73 % vseh škod je bilo od divjega prašiča, 21 % od jelenjadi, 4 % od srnjadi in 1 % od ostalih vrst. 74 % vseh škod od divjih prašičev so izplačali petih loviščih (Mirna Peč, Novo mesto, Padež, Plešivica, Toplice). Pri nobeni vrsti divjadi ni zaznati trenda povečevanja. V preglednici 3.2.2 so prikazani podatki o številu škodnih primerov in deležu ovrednotenih odškodnin po posameznih loviščih v LUO. Iz nje razvidno, da je večin škodnih primerov od divjih prašičev nastala v petih loviščih, v 10 loviščih pa v zadnjem šestletnem obdobju skoraj ni bilo škod od divjih prašičev.

V preteklih dveh letih je bilo od divjadi v LUO izplačanih (ovrednotenih) za 37.584 eur škod, samo v preteklem letu pa za 15.044 eur. V obeh letih je bila višina ovrednotenih škod na podobni višini. V preteklem letu je 76 % vseh odškodnin bilo izplačanih za škodo od divjih prašičev, 23 % od jelenjadi in 1 % od srnjadi. V preteklem letu je bilo 22 % vseh odškodnin za škodo izplačanih v lovišču Toplice, v lovišču Padež 20 % in 14 % v lovišču Novo mesto. V lovišču Toplice je bilo v preteklem letu ovrednotenih za 5.783 eur, v lovišču Padež 3.083 eur in Novem mestu 1.640 eur. V lovišču Toplice smo podrobneje analizirali podatke o odškodninah glede na lokacijo nastanka škod. LD Toplice je dodatno posredovala podatke o katastrskih občinah lokacije nastanka škod. V tem lovišču je bilo izplačanih 40 % vseh odškodnin v katastrski občini Podturn, torej na območju, ki meji z LPN Medved. Od jelenjadi je bilo v tej KO izplačanih 57 vseh škod nastalih od te divjadi. Ta škoda je nastala od jelenjadi, ki redno, vsako noč v lovišče Toplice prehaja iz LPN Medved, katero pa LD Toplice ne sme loviti v nočnem času.

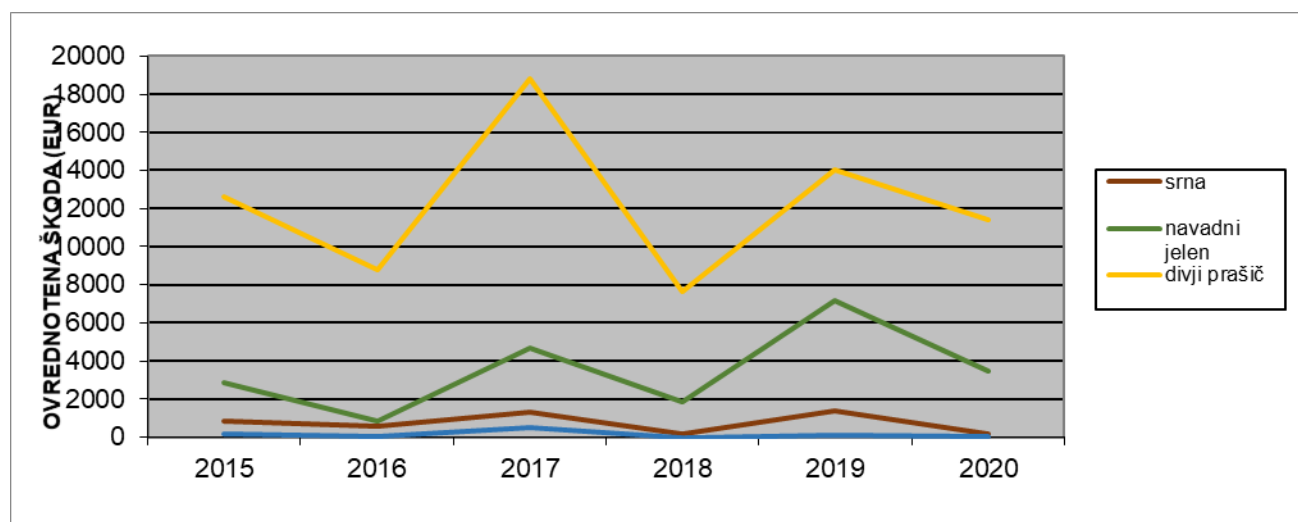
V Novomeškem LUO je bilo v preteklem letu ovrednotenih za 0,16 eur škod/ha lovne površine. V Sloveniji je bilo v povprečju lansko leto ovrednotenih za 0,29 eur škod/ha lovne površine.

Preglednica 3.2.1: Ovrednotena škoda, ki jo je povzročila divjad v obdobju 2015 - 2020

Vrsta divjadi	Kultura	2015 - 2020		2019 - 2020	
		Izplačana škoda	EUR / 100 ha	Izplačana škoda	EUR / 100 ha
srna	kulture	2.313	2,37	164	0,17
	travniki	0	0,00	0	0,00
	sadno drevje	2.155	2,21	1.370	1,40
	gozd	0	0,00	0	0,00
	ostalo	0	0,00	0	0,00
skupaj		4.468	4,57	1.534	1,57
navadni jelen	kulture	20.269	20,74	10.347	10,59
	travniki	0	0,00	0	0,00
	sadno drevje	0	0,00	100	0,10
	gozd	0	0,00	0	0,00
	ostalo	310	0,32	150	0,15
skupaj		20.879	21,06	10.597	10,84
divji prašič	kulture	45.658	46,72	17.150	17,55
	travniki	27.650	28,30	8.303	8,50
	ostalo	0	0,00	0	0,00
skupaj		73.308	75,02	25.453	26,05
SKUPAJ PARKLJARJI		98.655	100,65	37.584	38,46

šakal		0	0,00	0	0,00
lisica		0	0,00	0	0,00
jazbec		810	0,83	180	0,18
poljski zajec		0	0,00	0	0,00
siva vrana		71	0,07	0	0,00
ostale vrste		50	0,05	0	0,00
SKUPAJ OSTALO		931	0,95	180	0,18
VSE SKUPAJ		99.586	101,60	37.764	38,65

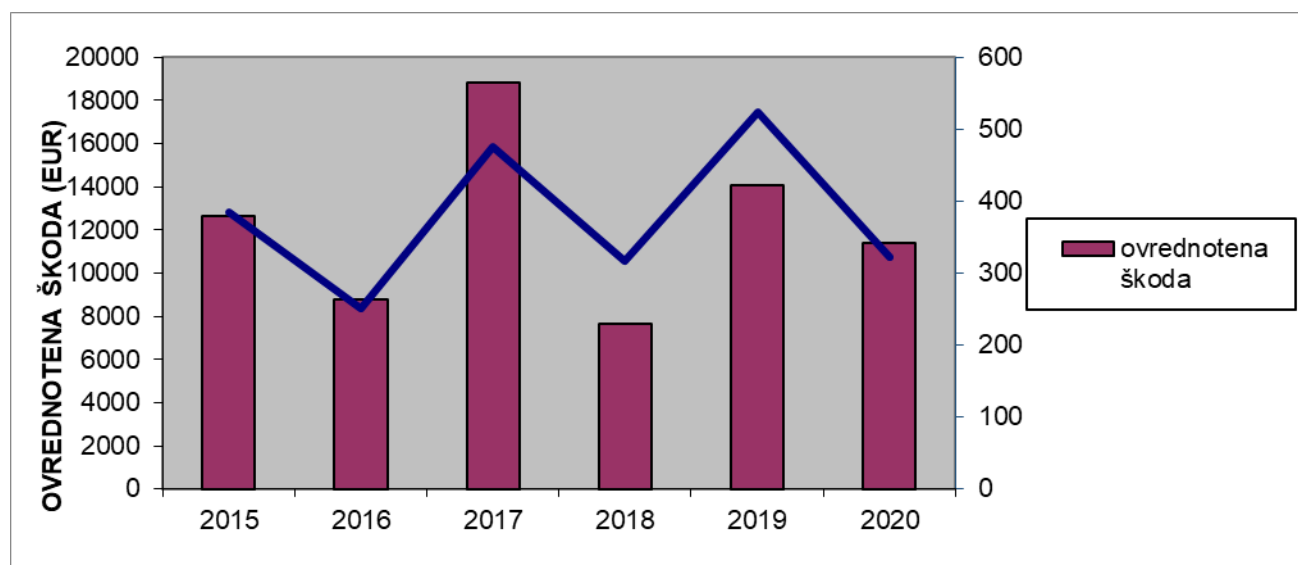
* ovrednotena škoda = izplačana odškodnine v denarju + izdan material + opravljene ure sanacije (1 ura = 5 €)

Slika 3.2.1: Dinamika škod od divjadi v LUO

Preglednica 3.2.2: Ovrednotena škoda, ki jo je povzročila parkljasta divjad v obdobju 2015 - 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Srna	838	582	1332,52	182	1370	164
Navadni jelen	2.841	873	4.686	1.613	7.161	3.436
Divji prašič	12.632	8.761	18.806	7.656	14.064	11.388
Ostale vrste	149	63	538	200	100	56

Slika 3.2.2: Škode in odvzem divjih prašičev

Preglednica 3.2.3: Število škodnih primerov od divjih prašičev in delež izplačanih odškodnin v LUO v zadnjem šestletnem obdobju

Lovišče	2015	2016	2017	2018	2019	2020	SKUPAJ	Delež odškodnin*	Delež 2020**
Brusnice	1		1				2	0	0
Dobrnich		2	14	9		2	27	4	4
Gorjanci					2		2	0	0
Mirna	5	4	1		1		11	1	0
Mirna Peč	5	9	5	15	14	7	55	9	5
Mokronog	6		3		7	11	27	4	12
Novo mesto	28	9	20	10	1	10	78	18	14
Orehovica			3				3	0	0
Otočec	3		1		1	1	6	1	0
Padež	26	13	29	31	26	25	150	17	27
Plešivica	22	15	39	5	15	1	97	15	0
Šentjanž							0	0	0
Šentjernej			2				2	0	0
Šentrupert	4	3	5		5		17	3	0
Škocjan	3	1	2	3		1	10	2	0
Toplice	11	10	14	16	14	20	85	14	22
Trebelno	1	6	3	2	6	3	21	3	4
Trebnje	1		3				4	1	0
Tržišče	10	2	3		12	7	34	6	8
Velika Loka	1				2		3	0	0
Veliki Gaber	1		14	6	1	1	23	3	2
SKUPAJ	128	74	162	97	106	89	656	100	100

Opomba: 1 zapisnik o škodi pomeni 1 škodni primer, * delež ovrednotenih škod 2015 – 2019, ** delež ovrednotenih škod (višina odškodnin, material, delo) v letu 2019

Odgovornost za nastanek škode od in na divjadi ter postopki za njeno ugotavljanje in določevanje odškodnin so obrazloženi na spletni strani ZGS:

http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdne_zivali_in_lovstvo/divjad/index.html.

Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2015 - 2020

V preteklem šestletnem obdobju je bilo po podatkih upravljavcev lovišč opravljenih 7.902 ur dela ta ukrepe preprečevanja škod od divjadi. Tehnični ukrepi varovanja, od tega predvsem varovanja z elektro ograjami so se izvajala na ok. 35 lokacijah. Odvracanje divjadi s kemičnimi sredstvi z uporabo sredstev, ki odvracajo divjad se je izvajalo na številčnejših lokacijah. Odvracanje s kemičnimi sredstvi so bistveno manj učinkovita od zaščite s tehničnimi sredstvi.

V preteklem letu je ukrepe preprečevanja škod z uporabo tehničnih ali kemičnih sredstev izvajalo 13 upravljavcev lovišč. Največ teh del so opravili v loviščih Mirna Peč, Novo mesto, Padež, Šentjanž in Toplice, kjer je bilo izplačanih tudi največ odškodnin za škodo od divjih prašičev.

Ocenjujemo, da izvedeni ukrepi delno prispevajo k omejevanju nastanka škod od divjih prašičev. Ker v območju prevladuje dokaj mozaična struktura kmetijske rabe zemljišč, je varovanje večine kmetijskih kultur z elektro ograjami stroškovno neizvedljivo in neekonomično. Kemične – vonjalne ograje pa so dokaj malo učinkovite. Upravljalci lovišč zato izvajajo tehnične ukrepe na lokacijah, kjer se z ograjo lahko varuje njive, ki so bile v preteklosti največje škode od divjih prašičev. Nekaterih kmetijskih površin, predvsem predeli, kjer vsako leto prihaja do večjih škod v lovišču Toplice ob meji z Roškimi gozdovi in v lovišču Novo mesto na območju Zaloga in Češče vasi, pa je varovanje s tehničnimi sredstvi oteženo zaradi velikosti izpostavljene kmetijske krajine. Preplet naselij in cestne infrastrukture onemogoča postavitve učinkovite ograje. Vzdrževanje nizke številčnosti divjih prašičev je zato najprimernejši ukrep za zmanjševanje obsega škod od divjih prašičev. V primeru škod, predvsem škod od jelenjadi v lovišču Toplice na območju ob Roškem masivu pa je problem v

tem, da upravljavec lovišča nima možnosti zmanjšanje številčnosti te jelenjadi, ki v lovišče pride iz sosednjega lovišča v nočnem času in se v zgodnih jutranjih urah tudi umakne.

Preglednica 3.2.4: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2015 - 2020

Vrsta ukrepa	2015 - 2020		2019 - 2020	
	Število objektov	Opravljene ure	Število objektov	Opravljene ure
tehnična sredstva	174	7.532	54	2.335
kemična sredstva	199	2.336	61	427
SKUPAJ	396	7.902	115	2.762

Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2021 in 2022

Upravljavci lovišč so za leto 2021 predlagali podobno število objektov zaščite kmetijskih površin pred škodami od divjadi s tehničnimi in kemičnimi sredstvi kot v letu 2020. S kemičnimi sredstvi (vonjalnimi ograjami) skušajo nekateri upravljavci lovišč omejevati prehode divjadi čez ceste in s tem zmanjševati možnost trkov divjadi in vozil. Glede na to, da so tehnična sredstva učinkovitejša za preprečevanje škod na kmetijskih kulturah, je povečanje obsega teh del z vidika zmanjševanja in omejevanja škod, ustrezno. Upravljavcem lovišč predlagamo, da v dogovoru z lastniki zemljišč izvedejo ograditev z elektroograjami ali farmer pletivi tiste lokacije, na katerih se je škoda ponavljala v preteklih letih. Predvidevamo, da bo podoben obseg del bil izveden tudi v letu 2022.

Največ ukrepov za preprečevanje škod od divjadi naj izvedejo tisti upravljavci lovišč, kjer je bil obseg škod v preteklih letih največji. V teh loviščih bodo verjetno največje škode tudi v letu 2021. Največ ukrepov za preprečevanje škod naj izvedejo upravljavci lovišč: LD Novo mesto, LD Plešivica, LD Toplice, LD Padež in LD Mirna Peč. Ti upravljavci lovišč imajo v predlogu načrta lovišča opredeljeno največ aktivnosti za preprečevanje škod od divjadi. V lovišču Toplice, kjer je problem škod zaradi jelenjadi največji, upravljavec lovišča predvideva največ del za zaščito kmetijskih kultur opraviti ob meji z LPN Medved. Težava pri postavitvi elektro ograj na obsežnejših območjih je tudi v tem, da ni možen dogovor z vsemi lastniki zemljišč preko katerih bi potekala ograja.

V preglednici 3.2.3 so prikazani načrtovani ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v prihodnjih dveh letih načrtovan obseg del je povzet iz predloga upravljavcev lovišč. Glede na višino škod od divjadi v preteklem obdobju, za katere ocenjujemo, da so dokaj majhne v primerjavi z nekaterimi drugimi območji v Sloveniji, ter tudi majhne glede na prihodke lovišč, iz vidika možnosti izplačevanja odškodnin ocenjujemo, da je načrtovan obseg načrtovanih del ustrezen. Upravljavcem lovišč predlagamo, da namesto kemičnih odvrčal skušajo v še večji meri vzpostavljati elektro ograje.

Preglednica 3.2.3: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2021 in 2022

Vrsta ukrepa	Število objektov	Načrtovane ure
tehnična sredstva	74	1.400
kemična sredstva	88	598
SKUPAJ	162	1.998

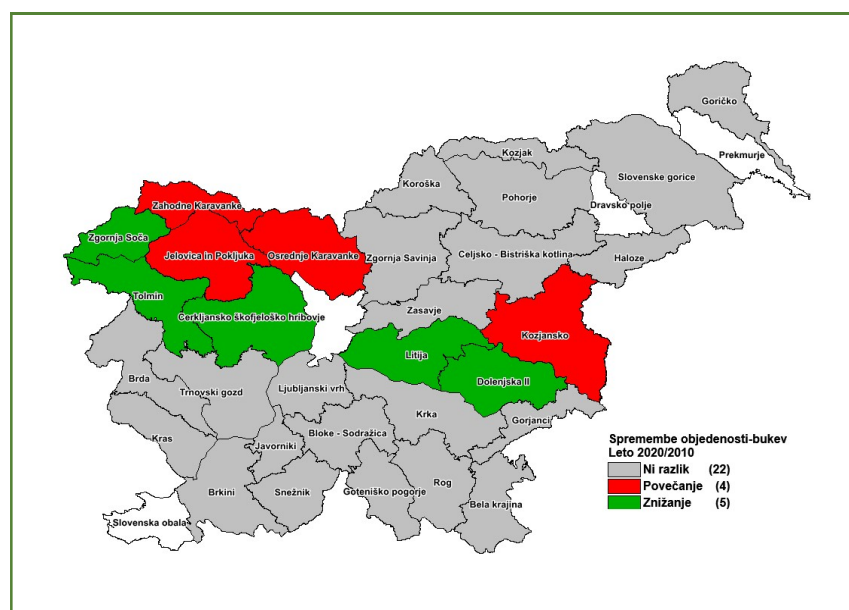
Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa ne terenu prostorsko ni vezana na območje LUO, ampak se opravlja po »ekoloških enotah« (popisne enote - PE) pri oblikovanju katerih smo upoštevali populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd.

V letih 2014, 2017 in 2020 smo v vseh popisnih enotah v LUO izvedli drugi, tretji in četrti popis objedenosti gozdnega mladja. Ugotavljamo, da so sistematično pridobljeni podatki pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.

Slika 3.2.3: Prikaz popisnih enot v LUO

Slika 3.2.4: Spremembe v deležu poškodovanih osebkov bukve v popisu 2020 glede na popis 2010

V Novomeškem LUO z delom ali celoto pokrivajo območje štiri popisne enote (slika 3.3). V preglednicah prikazujemo podatke za celotno LUO in ne po popisnih enotah, saj je le tako možna določena primerjava s prejšnjimi popisi. Po podatkih popisa 2010, 2014, 2017 in 2020 je mladje v Novomeškem LUO v primerjavi s preostalo Slovenijo manj objedeno. V letu 2020 je bila največja objedenost gozdnega mladja ugotovljena v PE Litija, kjer je bilo objedeno 26 % mladja v višinskem razredu od 15 do 150 cm. V PE Dolenjska II je bilo objedeno 18 % mladja, v PE Gorjanci 12 % in v PE Krka 8 %. V primerjavi s popisom iz leta 2010 in 2017 je bilo mladja leta 2020 manj objedeno v PE Litija in Dolenjska II.

Posebej je bila opravljena tudi analiza objedenosti bukke. Bukve je drevesna vrsta, ki je med divjadjo srednje priljubljena, naraščanje njene stopnje poškodovanosti pa je glede na populacijske gostote divjadi (jelenjadi) v primerjavi z drugimi drevesnimi vrstami še najbolj linearno. Prav tako je bukev, tako prostorsko kot tudi v deležu, v večjem delu Slovenije zelo dobro zastopana. Posledično bi lahko veljala za vrsto, ki bi bila (med drevesnimi vrstami) še najboljši kazalnik velikosti vpliva in sprememb gostot rastlinojede parkljaste divjadi na gozdno mladje. V Novomeškem LUO je bilo 6,7 % bukovega mladja objedeno. V Slovenskem merilu je bilo objedenaga 15 % mladja bukke.

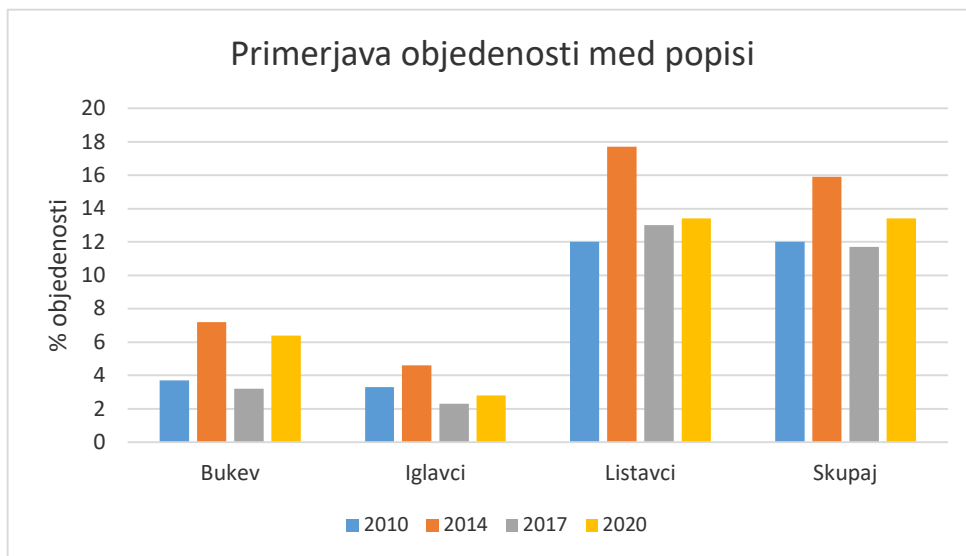
Analize objedenosti mladja kažejo, da je najbolj objedeno mladje plemenitih listavcev, mehkih listavcev in ostalih trdih listavcev – predvsem belega gabra. Objedenost nobene drevesne vrste, upoštevajoč številčnost mladja na površino ni tolikšna, da bi bila uspešnost pomlajevanja in preraščanja katerekoli drevesne vrste onemogočena. V primerjavi z letom 2010 je bila bukev manj objedena v PE Litija in Dolenjska II, v ostalih PE pa ni ugotovljenih statistično značilnih sprememb objedenosti bukke.

Preglednica 3.2.4: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	41	6	2.583	3	1.276	0,8	5	1.732		6	1.245		4	363		5	4.615	0,2
Jelka	17	4	1.965	5	1.753	7,1	4	1.411	6,6	2	425	4,9	2	124		4	3.713	6,4
Bori	3				10			10			21						41	
Macesen	1				10												10	
Ostali iglavci	2			1	249			156			21						425	
Bukev	85	19	8.816	44	16.823	3,3	61	21.687	6	74	14.624	8,8	80	6.545	10	58	59.680	6,4
Hrasti	37	10	4.548	8	3.029	7,9	4	1.265	9		41	50		21	50	4	4.356	8,8
Plemeniti listavci	62	29	13.532	13	5.124	36	6	2.085	55,2	4	768	68,9	2	156	33,3	8	8.132	44
Drugi trdi listavci	65	32	14.487	26	10.113	18,6	20	7.001	34,2	13	2.583	38,2	12	985	23,2	20	20.681	26,5
Mehki listavci	3				114	45,5	1	259	40		83	12,5					456	36,4
Iglavci	47	10	4.548	9	3.298	4,1	9	3.309	2,8	9	1.711	1,2	6	487		9	8.806	2,8
Listavci	91	90	41.384	91	35.202	13	91	32.298	15,7	91	18.099	15,6	94	7.706	12,2	91	93.305	14,4
Skupaj	91	100	45.932	100	38.500	12,2	100	35.606	14,5	100	19.810	14,4	100	8.194	11,5	100	102.111	13,4

Preglednica 3.2.5: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v Novomeškem LUO

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	1,3	1	0,1	0,2
Jelka	12,9	27,8	7,8	6,4
Bukev	3,7	7,2	3,2	6,4
Hrasti	5,1	15,4	9,4	8,8
Plemeniti listavci	41,1	44,1	29,2	44
Drugi trdi listavci	41,4	39,4	31,7	26,5
Mehki listavci	59,3	10,4		36,4
Iglavci	3,3	4,6	2,3	2,8
Listavci	12	17,7	13	13,4
Skupaj	12	15,9	11,7	13,4

Slika 3.2.5: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020 za razrede R1-R4

4 ŽIVALSKES VRSTE - DIVJAD

4.1 Srna (*Capreolus capreolus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Srno (dalje pogovorno: srnjad) v načrtu obravnavamo enotno v okviru LUO. V analizah ter usmeritvah so, poleg enotne obravnave v okviru LUO, podane ugotovitve o srnjadi v posameznih skupinah lovišč ali posameznih loviščih. Srnjadi ne obravnavamo v okviru ekoloških enot, saj so že znotraj posameznega lovišča življenjske razmere za srnjad lahko zelo heterogene, poleg tega pa ima na stanje srnjadi velik vpliv lov.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Višina odvzema in stopnja uresničevanja načrta:

V zadnjem šestletnem obdobju je znašal odzem srnjadi v Novomeškem LUO povprečno 1.711 živali letno oz. 1,75 živali/100 ha lovne površine. Višina odvzema je najnižja v loviščih na desnem bregu reke Krke in se povečuje proti severnemu delu LUO. V posameznih loviščih je bil povprečni letni odzem v intervalu od 1,07 (Šentjernej) do 2,83 (Otočec) živali/100 ha lovne površine lovišča. Višina odvzema srnjadi je v šestletju na podobni višini. Načrtovan odzem je bil realiziran 99,5 %. V strukturi odvzema je odstrel znašal 84,4 %. Višina odvzema po posameznih starostnih in spolnih kategorijah srnjadi se v seštetju ne kaže nobenih trendov sprememb.

V preteklem dvoletnem obdobju je odzem srnjadi znašal povprečno 1.707 živali letno in je dosegal 100,2 % načrtovanega odvzema. Med posameznimi lovišči so v intenziteti odvzema znatne razlike. Najnižji odzem je v lovišču Šentjernej 1 žival /100 ha lovišča, najvišji pa v lovišču Otočec, kjer je odzem srnjadi dosegal 2,6 živali/100 ha lovne površine lovišča. Nižji odzem v lovišču Šentjernej je delno posledica dejstva, da je v lovišču od lovne površine v obsegu 5.902 ha, le okrog 3.000 ha površin, kjer življenjske razmere ustrezajo srnjadi. V loviščih Otočec, Trebelno, Dobrnič, Šentjanž in Veliki Gaber, kjer je odzem med višjimi v LUO, je odzem znašal nad 2 živali /100 ha lovne površine lovišča. V strukturi odvzema je odstrel znašal 85,2 %.

V letu 2020 je odzem znašal 1708 živali, kar predstavlja 100,2 % načrtovanega odvzema. Po posameznih loviščih je bila načrtovan odzem realiziran od 89 % do 109 %.

Spolna in starostna struktura:

V strukturi odvzema v šestletju je bila moška in ženska zastopana v razmerju 51 : 49. Odzem srnjadi je bil izvršen v skladu z načrtovano strukturo. V šestletju je odstrel dve- in več letne srnjadi med spoloma uravnotežen (51 : 49). Odstrel dve- in več letnih srn je v zadnjem šestletju po višini dosegal 93 % višine odstrela dve- in več letnih srnjakov. Po posameznih loviščih se je ta odstotek gibal od 82 % do 105 %. V strukturi odvzema je bilo odvzetih za 12 % več ženskih kot moških mladičev in za 28 % več lanščakov kot mladic. Odzem dve in več letne srnjadi je bil med spoloma uravnotežen. V strukturi odvzema so mladiči predstavljali 29 %, lanščaki 14 %, mladice 11 % in dve in več letne srne in srnjaki po 23 %.

V zadnjem dvoletnem obdobju je bila moška in ženska zastopana v razmerju 51 : 49. Odstrel dve- in več letnih srn je po višini dosegal 91 % višine odstrela dve- in več letnih srnjakov. V strukturi odvzema je bilo odvzetih za 15 % več ženskih kot moških mladičev in za 31 % več lanščakov kot mladic. Odzem dve in več letne srnjadi je bil med spoloma uravnotežen. V strukturi odvzema so mladiči predstavljali 24 %, lanščaki 14 %, mladice 11 % in dve in več letne srne 23 % in srnjaki 24 %.

Višina, vzroki in trendi izgub:

Izgube srnjadi v šestletju predstavljajo 15,6 % vse izločene srnjadi iz lovišč, ter so v deležu odvzema, prav tako pa tudi v absolutnem številu, v primerjavi s preteklim desetletjem manjše. Izgube dosegajo letno povprečno 0,27 živali/100 ha lovišča. Spolno razmerje izgub (moški : ženski spol) znaša 44 : 56. Med izgubami so dve- in več letne srne zastopane s 27 %, mladiči M 11 %, lanščaki 13 %, dve- in več letni srnjaki 20 %, mladiči Ž 14 % in mladice 15 %. Izgube dve- in več letnih srn so le 1,3 krat večje od izgub srnjakov. Razmerje izgub srn v primerjavi z izgubami srnjakov izstopa v lovišču Dobrnič, kjer so izgube srn 8 krat večje od izgub srnjakov, v lovišču Mirna (6 krat večje), Škocjan (4 krat večje). Razlog takšnega razmerja je nedosledno ali pa interesom upravljavca lovišča prirejeno beleženje izgub.

V LUO je 68 % ugotovljenih izgub posledica prometa, 8 % izgub neznanega vzroka, 7 % zaradi bolezni, 3 % krivolova, 2 % povoza na železnici, 3 % zaradi zveri (volk), 3 % zaradi psov, 4 % zaradi pokosov in 2 % zaradi poškodb. Višina in struktura izgub po posameznih vzrokih se v šestletju bistveno ne spreminja, in pri nobenem vzroku ne nakazuje kakšnega trenda, ki bi nakazoval na povečevanje vpliva kakšnega dejavnika.

V preteklem dvoletju so ugotovljene izgube predstavljale 14,8 % vse izločene srnjadi iz lovišč. V lanskem letu so bile izgube za 8 % manjše kot v povprečju preteklih petih let. Višina izgub v preteklem letu je bila tudi nižja od povprečnih izgub v preteklem desetletju. V strukturi izgub so bile dve- in več letne srne zastopane z 28 % deležem, dve- in več letni srnjaki z 21 %, mladice z 14 %, mladiči Ž in M s po 12 % in lanščaki s 13 % deležem. V posameznih loviščih so izgube nad dvoletnih srn sicer še vedno višje kot izgube srnjakov, vendar je ta razkorak v primerjavi s preteklimi leti majhen in glede na spolno strukturo srnjadi, v kateri nekoliko prevladuje ženska srnjad, tudi pričakovan. V zadnjih dveh letih 70 % ugotovljenih izgub posledica prometa, 6 % izgub neznanega vzroka, 8 % zaradi bolezni, 3 % krivolova, 2 % povoza na železnici, 4 % zaradi zveri (volk), 2 % zaradi psov, 4 % zaradi pokosov in 3 % zaradi poškodb.

Med lovišči so še vedno znatne razlike v intenziteti izgub in so v posameznih loviščih v intervalu od 0,08 do 0,49 živali/100 ha lovne površine letno. Razlike med lovišči so se v primerjavi s preteklimi leti zmanjšale. Še leta 2010 imelo 9 lovišč gostoto izgub srnjadi višje od 0,5 živali/100 ha lovne površine lovišča.

Gibanje telesnih mas in mas rogovja:

Povprečne telesne mase srnjadi, razen mase mladičev, se bistveno ne spreminjajo. Prav tako povprečne mase trofej. Nekoliko so manjše le mase mladičev v začetku šestletja, kar je verjetno posledica neugodnih vremenskih razmer (sušna obdobja). Tudi analize gibanja povprečnih mas posamezne kategorije srnjadi in mas rogovja srnjakov v okviru posameznega lovišča ne kažejo trenda sprememb. Nekoliko nižje mase srnjadi v letu 2018 gre pripisati vremenskim razmeram zimskemu obdobju ter sušnemu poletnemu obdobju. Prav tako so nekoliko višje telesne mase srnjadi v letu 2015 verjetno posledica ugodnih (vlažnih) poletnih razmer v letu 2014, ki se je nadaljevalo z dokaj milo zimo. Dokaj topla zima in pomlad z več sončnimi dnevi je verjetno vzrok večji masi rogov srnjakov. V povprečju so dve- in več letni srnjaki od 2,5 do 3,0 kg težji od srn. Povprečne mase dve- in več letne srnjadi se sicer med lovišči razlikujejo. Razlike med masama se med posameznimi lovišči razlikujejo v razponu do 2 kg. Do 4 kg se med lovišči razlikujejo povprečne mase lanščakov. Telesne mase lanščakov so nekoliko višje v loviščih za katere ocenjujemo, da je gostota srnjadi nižja in obratno. Najmanjšo maso imajo lanščaki v loviščih Velika Loka, Veliki Gaber, Padež, Trebnje, Dobrnič in Toplice, največjo pa v loviščih Šentjernej, Mirna Peč, Orehovica in Gorjanci. V loviščih, kjer imajo lanščaki nadpovprečno povprečno maso, so nadpovprečno težke tudi srne in mladice. Analize nakazujejo, da je masa rogovij srnjakov višja v loviščih, kjer je višja povprečna starost uplenjenih srnjakov.

Presoja uspešnosti upravljanja

Načrtovan odvzem srnjadi je bil s strani upravljavcev lovišč v preteklem šestletnem obdobju, kot tudi v preteklem letu ustrezno realiziran. Glede na nizko stopnjo objedenosti gozdnega mladja, ter tudi znižanje višine izgub srnjadi ocenjujemo, da so bili zastavljeni cilji upravljanja s srnjadjo doseženi.

Cilj upravljanja s srnjadjo opredeljen v desetletnem načrtu za obdobje 2011 – 2020 glede zmanjševanja nadomestne smrtnosti (izgube) je s preteklim upravljanjem bil deloma dosežen, prav tako je se dosega cilj po ohranitvi, oziroma ne povečevanju številčnosti srnjadi.

Ocena stanja populacije**Trend številčnosti in prostorska porazdelitev:**

Podatki o višini in strukturi izgub nakazujejo, da se je gostota srnjadi v primerjavi s preteklim obdobjem morda nekoliko zmanjšala. Vendar pa sprememba številčnosti srnjadi ni velika.

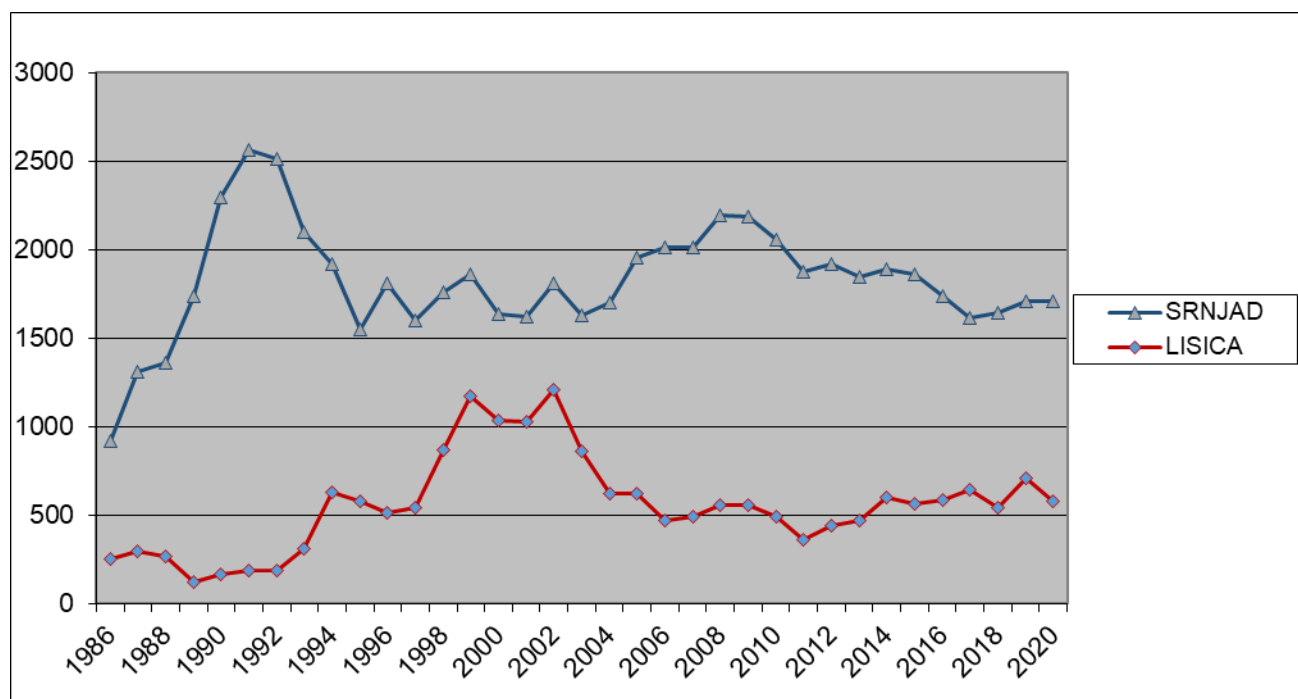
V gostoti srnjadi so znatne razlike med lovišči. Najnižja gostota srnjadi je v loviščih na predelu Gorjancev, kjer je bila nižja že v preteklih letih. Kljub temu pa je gostota srnjadi tolikšna, da bi bil mogoč večji odvzem. Podatki o objedenosti gozdnega mladja nakazujejo, da se je vpliv rastlinojede divjadi (od te predvsem srnjad) v

zadnjem desetletju na območju Gorjanškega masiva povečal. Iz tega lahko sklepamo, da se je povečala tudi številčnost, oz. gostota srnjadi.

Glede na podatke o objedenosti gozdnega mladja, ki je med najnižjimi v Sloveniji ocenjujemo, da je gostota srnjadi tolikšna, da ne vpliva pomembno na pomlajevanje gozda. Vpliva pa na uspešnost pomlajevanja drevesnih vrst, ki so v prehrani srnjadi najbolj priljubljene (gorski javor, češnja).

Medvrstni vplivi:

Kljub temu, da je v območju od rastlinojede divjadi zastopana tudi jelenjad ocenjujemo, da med srnjadjo in jelenjadjo ni velike konkurence pri izkoriščanju prehranskih virov saj je prehranska ponudba bogata in pestra. Lisice imajo na prirastek srnjadi v primerjavi s preteklim desetletjem, zaradi njihove nižje številčnosti, manjši vpliv, a je v zadnjem obdobju ponovno zaznati povečanje. Na slik 4.1 je prikazana višina številčnosti odvzema lisice in srnjadi v zadnjih 33 letih. Kljub temu, da s statističnimi metodami ni ugotovljena značilna korelacija med podatki smatramo, da lisica vpliva na prirastek srnjadi s plenjenjem mladičev. Vpliv volka na srnjad je majhen, vendar se povečuje. Po podatkih so v LUO občasno prisotni okrog 3 – 4 volkovi. V preteklem šestletju je bilo evidentiranih 44 izgub srnjadi od tega v letu 2020 4 živali, 2019 15 živali, v letu 2018 7 živali, v letu 2017 6 živali, v letu 2016 8 živali in leta 2015 4 živali. V obdobju 2000 – 2010 je bilo evidentiranih 14 izgub srnjadi, pri katerih so bile vzrok izločitve zveri. Vpliv volkov na spolno in starostno strukturo srnjadi (še) ni pomemben, ter posledično zaradi tega (še) ni treba temu prilagajati strukture načrtovanega odvzema srnjadi v tistih loviščih, kjer se volk občasno pojavlja. Vpliv volkov pa je upoštevan pri načrtovani višini odvzema srnjadi po posameznih loviščih. V šestletju je bilo zaradi zveri izločenih enako število srn in srnjakov. Pri izgubah zaradi volkov je potrebno tudi upoštevati, da se večina uplenjene srnjadi ne uspe evidentirati, saj od plena ne ostane veliko, ali najpogosteje celo ne ostane nobenih ostankov srnjadi.

Slika 4.1: Odvzem lisic in srnjadi v Novomeškem LUO v obdobju 1986 – 2020

Spolna in starostna struktura:

Zaradi enakomernejšega poseganja z odstrelom med dve- in več letne srne in srnjake, je razlika med zastopanostjo obeh spolov v populaciji manjša kot v preteklem desetletju. Z višjim odstrelom srn v preteklih letih je bil narejen korak k naravnejši spolni strukturi srnjadi. Najmlajša srnjad je v lovišču Otočec, kjer je tudi največja gostota odstrela/odvzema.

Zdravstveno stanje:

Glede na podatke o višini izgub zaradi bolezni, med katere uvrščamo tudi izgube zaradi zajedavcev, ki so v zadnjih letih celo manjše kot v preteklosti ter niso visoke ocenjujemo, da je zdravstveno stanje srnjadi dobro.

Prilagojeni cilji

Po usmeritvah dolgoročnega načrta za LUO se številčnost srnjadi v prihodnje naj ne bi povečevala, temveč ohranila. Ponekod, kjer bi bile izgube velike, oziroma kjer se le te povečujejo, pa celo zmanjšala. Ker so se izgube že zmanjšale v vseh loviščih, poleg tega pa je delež izgub v odvzemu med najnižjimi v Sloveniji, hkrati pa je nizka tudi objedenost gozdnega mladja, v večini lovišč v LUO ni razloga za bistvene spremembe gostote srnjadi.

V loviščih, ki ležijo v predelu Gorjancev (Gorjanci, Orehovica, Brusnice, Šentjernej), kjer je najnižji odvoz srnjadi v LUO, se sočasno s povečevanjem gostote srnjadi lahko postopoma povečuje odvoz/odstrel srnjadi. Gostota srnjadi je v teh loviščih po naši oceni sicer nekoliko manjša od gostote srnjadi v loviščih s podobnimi ekološkimi značilnostmi.

Posebnih novih ukrepov glede uravnavanja spolne strukture srnjadi ni treba izvajati, saj je že dolgoletno izvajanje odstrela srn v višini 85 % - 90 % višine odstrela srnjakov, znatno zmanjšalo prej bistveno večji delež srn v populaciji. Na takšno stanje nakazujejo spremembe v strukturi izgub srnjadi.

Glede na to, da srnjad prevladuje v vseh loviščih, ter da je jelenjad manj številčna, kljub svojemu generalističnemu prehranskemu značaju in s tem konkurenčni prednosti, med obema vrstama ni tekmovanja po virih prehrane. Ker tudi podatki o objedenosti gozdnega mladja ne kažejo na probleme, ki bi bili posledica vpliva rastlinojede divjadi, posebnih sprememb v gostoti srnjadi iz tega vidika niso potrebne.

Za optimalnejše upravljanje s srnjadjo bi bilo priporočljivo vzdrževati tudi majhno številčnost lisic. V primerih, ko se občasno pojavi v loviščih volk, ki v območju kot prevladujočo vrsto pleni predvsem srnjad, pa je treba upoštevati, da gre za naraven pojav medvrstnih odnosov, zato je treba del prehranske baze, ki jo predstavlja srnjad, tudi namenjati le-temu. V LUO so bili v letu 2011 in v začetku leta 2012 opaženi volkovi v loviščih Toplice, Plešivica in Dobrnič. V zimskem obdobju leta 2012/2013 pa so volkovi bili stalno prisotni na območju južno od reke Krke v lovišču Plešivica. V letu 2014 je bil par volkov z dvema mladičema opažen na območju Brezovske planote. V letu preteklih treh letih so bili volkovi opaženi v loviščih Plešivica, Dobrnič, Padež in Šentjernej. V povezavi z volkovi se zagotavljanje njihove prehranskega vira zagotavlja z manjšo načrtovano višino odvzema srnjadi. V preteklem letu je bila prisotnost volkov ob zbiranju neinvazivnih genetskih vzorcev ugotovljena na območju lovišč Padež, Toplice in Plešivica.

Ukrepi in usmeritve

V obdobju 2021 - 2022 je načrtovan odvoz 3.440 srnjadi, kar predstavlja povprečno letno 1.720 živali, oz. 1,76 živali/100ha lovne površine lovišč letno. Načrtovan odvoz je po višini skoraj enak odvzemu zadnjih dveh let.

Načrtovan odvoz je v spolnem razmerju (moški : ženski spol) 1 : 1. Po spolni in starostni strukturi je načrtovan odvoz mladičev 30 %, lanščakov in mladice po 12 %, dve- in več letnih srnjakov ter dve- in več letnih srn po 23 %.

Preglednica 4.1.1: Načrt odvzema srne

Mladiči M	516 (15 %)	Mladiči Ž	516 (15 %)
Lanščaki	413 (12 %)	Mladice	413 (12 %)
Srnjaki 2+	791 (23 %)	Srne 2+	791 (23 %)
SKUPAJ 3440 (100 %)			

Pri izvajanju načrtovanega odvzema z odstrelom v razredu mladičev obeh spolov naj bo poudarek na tem, da je treba izvršiti količinsko zadosten odvoz v tej starostni kategoriji, pri tem pa je njihov spol drugotnega pomena. Priporočeno je, da se z odstrelom poseže nekoliko več med lanščake (podpovprečno telesno razvite lanščake ali lanščake s kratkimi šili ali gumbi) na račun moških mladičev.

Dopustna odstopanja realizacije od načrta odvzema v okviru lovišča:

Izraz »odstopanje« v nadaljevanju pomeni razliko med realiziranim in načrtovanim odvzemom srnjadi. Izraženo je lahko v absolutni količini (osebek) ali v % od načrtovanega odvzema.

Preglednica 4.1.2: Dovoljena odstopanja realizacije od načrtovanega odvzema srne

Starostni razred	Dovoljena odstopanja (v % od načrtovanega števila v danem razredu)			
	M		Ž	
Mladiči	+/- 30*	+- 15	+/- 30*	+- 15
Lanščaki / Mladice	+/- 30*		+/- 30%*	
Srnjaki 2+ / Srne 2+	+/- 15		+/- 15	
Skupaj	+/- 15			

* Pri kategorijah mladičev in enoletnih osebkov obeh spolov do +30 % pomeni možnost kompenzacije številčnega odvzema obeh navedenih kategorij v okviru istega spola, kar konkretno pomeni, da je možno npr. od načrtovanega absolutnega števila mladičev M spola odvzeti le-teh do 30 % manj/več, to pa je potem treba kompenzirati s zmanjšanim/povečanim odvzemom v razredu lanščakov in obratno.

- V posameznem lovišču je po opravljeni kompenzaciji, dovoljeno odstopanje realizacije v obeh kategorijah (mladiči, enoletni) skupaj in pri posameznem spolu v višini do +/-15 % načrtovanega števila odvzema. Pri lanščakih in mladiceh mora realizacija tako dosegati vsaj 70 % načrtovanega odvzema, presegati pa jo je dovoljeno do 30 %. Realizacija odvzema juvenilnega razreda po posameznem spolu (mladiči in enoletniki posameznega spola skupaj) lahko odstopa od načrtovanega števila v razponu +/- 15 %.
- Dopustno odstopanje v kategoriji dve- in več letnih srnjakov in srn je do +/-15 % od načrtovanega števila odvzema te kategorije.
- Višina realiziranega odstrela dve- in več srn mora dosegati vsaj 80 % višine odstrela dve- in več letnih srnjakov. Preseganje načrtovanega odvzema dve- in več letnih srn v višini + 15 %, ki bi nastalo zaradi tega določila, ne šteje kot nedovoljeno preseganje načrtovanega odvzema.
- V posameznem lovišču je dovoljeno odstopanje realizacije v višini do +/-15 % načrtovanega skupnega odvzema srnjadi. V primeru, da je v posameznem starostnem razredu načrtovan odvzem manjši od 10 živali, dopustna toleranca +/-15% pomeni dve (2) živali, pri načrtovanem odvzemu 10 ali več živali pa zaokrožitev na najbližjo celo vrednost.
- Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastala kot posledica evidentiranih izgub srnjadi posamezne spolne in starostne kategorije po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.
- Dodatna omejevanja, oziroma krajšanja lovnihih dob srnjadi s strani upravljavcev lovišč niso dovoljena, razen v primeru lovnihih dob dve- in več letnih srnjakov, ki imajo v primerjavi s samicami iste vrste daljše lovne dobe, poleg tega pa je rogovje teh vrst v začetku lovne dobe slabše obarvano. Upravljalci lovišč pri tej kategoriji lahko omejijo lovno dobo, v kolikor to ne onemogoča realizacijo načrtovanega odvzema. Omejevanja lova ostalih kategorij srnjadi v času lovne dobe štejejo kot kršitev določil načrta.
- V realizacijo poleg odstrela štejejo vse z materialnimi dokazi (čeljust, rogovje) dokumentirane izgube. V primerih, kjer materialnega dokaza ni možno predložiti, zadostuje tudi uradni zaznamek (zapisnik) pristojnih institucij (UVHVV, Veterinarska fakulteta, Policija) ob hkratnem tekočem vpisu v evidenčno knjigo.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema

Priporočeno je čim hitreje izvršiti odstrel srn in mladičev, predvidoma najmanj 70% do 31. oktobra. Vsem upravljavcem lovišč priporočamo, da intenzivneje pričnejo z lovom mladičev in dve- in več letnih srn v začetku lovne dobe.

Do 25.7. je priporočeno odstreliti največ 2/3 za odvzem predvidenih srnjakov 2+.

Upravljalcem lovišč priporočamo, da načrtovan odvzem srnjadi razporedijo po manjših prostorskih enotah v lovišču, ter s tem usmerjajo lovce, da se bo izvajal lov srnjadi po vsem lovišču. Pri razdelitvi načrtovanega odvzema na manjše prostorske enote naj se upošteva razlike v gostoti srnjadi med posameznimi deli lovišča. V območjih, kjer je individualni lov srnjadi manj uspešen (površine, kjer ni pomlajenih ali travniških površin) naj se izvajajo tudi jesenski skupinski lovi, na katerih se lovi t.i. mulasta srnjad (srne in mladiči).

Z namenom zmanjšanja škod v gozdovih, upravljavcem lovišč priporočamo postavitve prež na pomlajenih površinah in sestojih uvedenih v obnovo, ter izvajanje odstrela srnjadi v gozdu. To je še zlasti priporočljivo v

predelih strnjenih gozdov, v katerih je sedaj lov manj intenziven. V predelih pogostih povozov srnjadi je smiselno povečati odstrel in s tem zmanjšati gostoto srnjadi.

Preglednica 4.1.2: Analiza odvzema in telesnih mas srn

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	239	257	230	219	226	228	1399	26,7	13,6
Lanščaki	278	245	217	257	245	237	1479	28,3	14,4
Srnjaki 2+	423	382	369	374	408	399	2355	45,0	22,9
Skupaj SRNJAKI	940	884	816	850	879	864	5233	100,0	51,0
Mladiči Ž	277	272	255	235	261	263	1563	31,0	15,2
Mladice	219	206	176	185	183	183	1152	22,9	11,2
Srne 2+	428	376	367	370	382	398	2321	46,1	22,6
Skupaj SRNE	924	854	798	790	826	844	5036	100,0	49,0
SKUPAJ odstrel in izgube	1864	1738	1614	1640	1705	1708	10269		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
Načrt - skupaj	1858	1860	1550	1.650	1.700	1705	10323
Odstrel in izgube / načrt	100,3	93,4	104,1	99,4	100,3	100,2	99,5
Delež srnjakov	50,4	50,9	50,6	51,8	51,6	50,6	51,0
Delež srnjakov 2+	22,7	22,0	22,9	22,8	23,9	23,4	22,9
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	54,3	56,4	54,4	54,6	53,7	53,3	54,5

Izgube								
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
Nenaravne izgube	256	188	207	241	204	201	1297	81,1
Naravne izgube	43	52	42	65	53	48	303	18,9
Skupaj izgube	299	240	249	306	257	249	1600	100,0
% izgub	16,0	13,8	15,4	18,7	15,1	14,6	15,6	
Odstrel	1565	1498	1365	1334	1448	1459	8669	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
1 neznan	16	25	15	36	17	22	131	8,2
2 bolezen	23	19	21	22	21	22	128	8,0
3 krivolov	15	5	7	5	7	7	46	2,9
4 cesta	190	155	182	205	177	179	1088	68,0
5 železnica	7	6	5	11	6	2	37	2,3
6 zveri	4	8	6	7	15	4	44	2,8
7 psi	21	8	7	10	2	7	55	3,4
8 kosilnica	23	14	6	10	12	6	71	4,4
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0

Telesne mase (biološka telesna mase)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mladiči M	9,6	9,7	9,3	9	9,3	9,5
Indeks	100,0	101,0	96,9	93,8	96,9	99,0
Lanščaki	13,3	13,4	13,9	12,7	13,6	12,9
Indeks	100,0	100,8	104,5	95,5	102,3	97,0
Srnjaki 2+	19,3	19,0	19,5	19,1	19,5	19,3
Indeks	100,0	98,4	101,0	99,0	101,0	100,0
Mladiči Ž	9,2	9,6	9	9,1	9,3	9,1
Indeks	100,0	104,3	97,8	98,9	101,1	98,9
Mladice	13,9	14,2	14,5	13,3	13,8	13,6
Indeks	100,0	102,2	104,3	95,7	99,3	97,8
Srne 2+	16,3	16,8	16,3	16,5	16,3	13,4
Indeks	100,0	103,1	100,0	101,2	100,0	82,2

Masa trofej srnjakov 2+ (gr)						
Povprečna masa trofej / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Srnjaki 2+	280	274	287	274	289	280
Indeks	100,0	97,9	102,5	97,9	103,2	100,0

4.2 Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

V načrtu so opravljene analize gospodarjenja z jelenjadjo za nivo celotnega LUO, v posameznih podpoglavjih pa so predstavljeni podatki, ki kažejo na različno prostorsko razširjenost (gostoto) jelenjadi med posameznimi lovišči.

Za načrtovanje in spremljanje učinkov gospodarjenja z jelenjadjo na območju Novomeškega LUO je najprimernejša skupna obravnava naslednjih lovišč:

A) Mirna Peč, Novo mesto, Padež, Plešivica, Toplice, Dobrnič, Veliki Gaber;

B) Brusnice, Gorjanci, Orehovica, Šentjernej, Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno, Tržišče, Mirna, Šentrupert, Trebnje, Velika Loka, Šentjanž. V skupini B se načrtovan odvzem in prerazporeditev načrtovanega odvzema jelenjadi opravi v okviru podskupin lovišč: **1.** Brusnice, Gorjanci, Orehovica, Šentjernej; **2.** Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno; **3.** Trebnje, Velika Loka; **4.** Šentjanž, Tržišče, Šentrupert, Mirna.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem jelenjadi je v preteklem šestletnem obdobju znašal povprečno 190 živali/leto. Načrt odvzema je bil realiziran 100 %. Odvzem jelenjadi se je iz leta v leto povečeval.

V šestletju so 66 % celotnega odvzema so opravile LD iz skupine lovišč A, od tega LD Plešivica in LD Toplice 41 %. Višina odvzema v loviščih skupine A je v zadnjem šestletju znatno višja kot v preteklem obdobju ter se iz leta v leto povečuje. Povečevanje odvzema jelenjadi je v skupini lovišč A znatno večje kot v skupini lovišč B

V skupini lovišč B je višina odvzema jelenjadi šestletju na podobni višini, je pa ta znatno večji kot v pred preteklem šestletju. 60 % celotnega odvzema v skupini lovišč B je bil v realiziran v podskupini lovišč B4 (Šentjanž, Tržišče, Šentrupert in Mirna).

V preteklem dvoletnem obdobju je bil v LUO načrtovan odvzem 413 živali, realiziran pa je bil odvzem jelenjadi v višini 439 živali. V preteklem letu je bil v LUO načrtovan odvzem v višini 228 živali, odvzem pa je znašal 231 živali.

V skupini lovišč A je bil lansko leto načrtovan odvzem v višini 147 živali, realiziran pa je bil v višini 156 živali. 138 živali je bilo odstreljeno, 18 pa je bilo evidentiranih izgub.

V loviščih skupine B je v preteklem letu znašal odvzem 75 živali od načrtovanih 81 živali. Odvzem v loviščih skupine B je bil izvršen v skladu z določili načrta. Odvzem košut in dve in več letnih jelenov je bil uravnotežen, prav tako odvzem jelenov ni presegal 25 %. Načrt višine odvzema ni omejeval, zavezujoča pa je struktura odvzema/odstrela, ki se zagotavlja v obdobju več let. Zaradi zagotavljanja ustrezne strukture bo v letošnjem letu v posameznih loviščih odstrel jelenov bil omejen.

Spolna in starostna struktura:

Spolna in starostna struktura odvzema jelenjadi v zadnjem šestletnem obdobju za nivo LUO in posameznih podskupinah lovišč je prikazana v preglednici 4.2.2.1. V primerjavi z načrtovano strukturo v skupini lovišč A je bil presežen odvzem lanščakov. Struktura odvzema jelenjadi je bila ustrezna tudi v posameznih loviščih skupine lovišč A. V skupini lovišč B je bila struktura odvzema, ki je povezovala odvzem netrofejne jelenjadi in odvzem košut z višino odvzema jelenov 2+, ustrezna.

V strukturi odvzema jelenjadi je tako kot drugod v Sloveniji, v Novomeškem LUO več ženskih kot moških telet, kar kaže na to, da je spolno razmerje pri jelenjadi že ob poleganju, oziroma v prvem življenjskem letu % večji od pomaknjeno v korist ženskega spola. V šestletju je v LUO bil odvzem ženskih telet za 7 % večji od števila moških telet, v skupini lovišč A pa za 13 %.

Na ZGS spremljamo izvršen odvzem tudi v posameznih loviščih skupine B zaradi zagotavljanja ustrezne strukture odvzema jelenjadi v večletnem obdobju. Pred odstrelom dve in več letnega jelena imajo dodatne pogoje glede odstrela netrofejne jelenjadi v loviščih Brusnice in Škocjan.

Zadnja leta se ob pregledu odstrela in izgub jelenjadi v LUO, na podlagi obrablenosti zobovja, ocenjuje starost dve- in več letne jelenjadi. Ocene starosti kažejo, da v skupini lovišč A jeleni v povprečju mlajši od košut.

Vzrok temu je manjši delež jelenov v populaciji, oziroma je v naravi več ženske kot moške dve in več letne jelenjadi.

Preglednica 4.2.2.1: Struktura odvzema jelenjadi v šestletju v LUO in posameznih podskupinah lovišč

	LUO (%)	A1 (%)	B1 (%)	B2 (%)	B3 (%)	B4 (%)	B 1-4 (%)
tele M	17	17	7	17	16	17	16
lanščak	13	13	28	17	18	10	14
jelen 2-4	13	12	28	19	16	13	16
jelen 5-9	7	7	3	4	5	9	7
jelen 10+	0	0	3	1	2	0	0
tele Ž	18	20	7	16	16	16	15
junica	9	10	7	5	7	9	8
košuta	23	22	24	22	23	26	25
skupaj	100	100	100	100	100	100	100

Preglednica 4.2.2.2: Povprečne starosti odvzema košut in jelenov

LETO	skupina A		skupina B	
	jeleni	košute	jeleni	košute
2014	4,2	4,4	4,3	3,5
2015	4,2	5,6	3,9	3,1
2016	5	4,4	3,9	4,5
2017	4,7	4	4,4	4,9
2018	5,1	4,8	3,6	3
2019	4,7	5,7	3,6	4,4
2020	4,0	5,8	3,9	3,4

Višina, vzroki in trendi izgub:

Izgube so v zadnjem šestletju znašale 105 živali, oz. 9 % vse izločene jelenjadi iz lovišč. V strukturi izgub so dve- in več letne košute predstavljale 29 % in dve- in več letni jeleni 19 % delež, teleta 28 %, lanščaki 13 % in junice 11 %.

V skupini lovišč A je višina izgub, pri katerih dve- in več letne košute dosegajo 26 % delež, v šestletju na podobni višini. Izgube v strukturi odvzema dosegajo 12 %. Promet je vzrok 57 % izgub, krivolov 14 % in zveri 9 %. Kar 63 % vseh izgub jelenjadi je evidentirano v LD Toplice, kar je predvsem posledica povelj na regionalni cesti Soteska – Črnomelj. V tem lovišču je povprečno poveljenih 10 živali jelenjadi letno. Višina izgub je v šestletju na podobni višini.

V preteklih dveh letih je bilo v skupini lovišč A evidentiranih 21 izgub jelenjad, in so dosegale 7 % odvzema.

V skupini lovišč B je bilo v šestletju evidentiranih 14 izgub jelenjadi, od tega 6 košut. Izgube predstavljajo 4 % odvzema. 78 % vseh izgub je bilo posledica povelja na cestah in železnici. V preteklih dveh letih so izgube jelenjadi v tej skupini lovišč znašale 5 živali.

Presoja uspešnosti upravljanja

Številčnost jelenjadi se je skladno s cilji upravljanja z jelenjadjjo, povečala tako v skupini lovišč B, vendar pa tudi v skupini lovišč A, kjer takšno povečevanje številčnosti ni bilo načrtovano. Številčnost jelenjadi se je preveč povečala v lovišču Toplice. Skladno s postavljenimi cilji se je nekoliko povečala povprečna starost jelenov. Za razliko od stanja pred desetletjem, ko so bili v odstrelu ter v populaciji srednje stari jeleni redki, so sedaj številnejši. Gostota jelenjadi tudi ni tolikšna (z izjemo v lovišču Toplice), da bi povzročala občutnejše škode na kmetijskih površinah ali v gozdovih, kar kažejo tako podatki o objedenosti gozdnega mladja, kot tudi

višina izplačanih odškodnin zaradi škod od jelenjadi. V skupini lovišč B4 se je številčnost jelenjadi v šestletju povečala

Gibanje telesnih mas in mas rogovja:

Podatki o povprečnih telesnih masah kažejo, da je jelenjad tega prostora zelo vitalna, kar je posledica nizke številčnosti in bogate prehranske ponudbe. Nobena redkost niso telesne mase telet (iztrebljeno, brez glave in nog) nad 55 kg. V zadnjem petletju so mase telet nekoliko nižje, kar je posledica zgodnejšega odstrela le-teh, ter verjetno tudi izostanka semenskih let bukve. Teleta uplenjena v novembru dosegajo v povprečju maso 47 kg (teža iztrebljene živali). V povprečju je 50 % vseh uplenjenih telet v mesecu septembru.

Ocena stanja populacije

Trend številčnosti in prostorska porazdelitev:

Številčnost jelenjadi se je v vseh loviščih LUO, razen v loviščih na območju Gorjancev, v zadnjem desetletju povečala. Povečanje je bilo najizrazitejše v loviščih Šentjanž, Šentrupert in še največ v lovišču Toplice, kjer je gostota jelenjadi največja. Povečanje številčnosti jelenjadi v loviščih skupine A je verjetno tudi posledica migracije jelenjadi iz Roškega masiva. Zaradi boljše prehranske ponudbe v Novomeškem LUO je verjetno del jelenjadi, ki je sicer občasno zahajala na pašo v Novomeški LUO, v tem LUO tudi ostala. Velik problem predstavljajo tudi dnevne migracije jelenjadi v lovišče Toplice iz sosednjega LPN Medved. Ker jelenjad prehaja iz gozda na poljedelske površine v nočnem času in se ponoči tudi vrača, je lov te jelenjadi ni možen zaradi zakonskih omejitev časa lova.

Na Gorjancih je številčnost jelenjadi v veliki meri odvisna od gostote jelenjadi na hrvaški strani. Številčnost te jelenjadi je v zadnjem desetletju manjša kot v preteklosti. Številčnost jelenjadi v bazenu B4 (lovišča Šentjanž, Tržišče in Šentrupert, Mirna), v katerih je jelenjad od celotne skupine B najštevilčnejša, ter se navezuje na sosednje Zasavsko LUO, se je povečala (povečanje številčnosti je bilo v preteklem desetletnem načrtu načrtovan0). Ob tem pa se je sočasno povečala številčnost tudi v sosednjem LUO. V letu 2015 smo predvidevali, da bo dokaj visok odstrel jelenjadi v skupini B4 imel za posledico zmanjšanje številčnosti jelenjadi, kar naj bi se verjetno opazilo že v letu 2016. Glede na višino in strukturo realiziranega odvzema v preteklih treh letih se številčnost ni zmanjšala, verjetno se je celo povečala. V podskupini lovišč B4 se je odvzem jelenjadi povečal na delu lovišč, ki meji s sosednim LUO.

Medvrstni vplivi:

Kljub temu, da je v območju od rastlinojede divjadi zastopana jelenjad in srnjad ocenjujemo, da med njimi ni (pre)velike konkurence pri izkoriščanju prehranskih virov, saj je prehranska ponudba za obe vrsti dovolj bogata in pestra.

Spolna in starostna struktura:

Glede spolne strukture jelenjadi ocenjujemo, da je v vseh loviščih delež ženske jelenjadi večji od moške, kar je sicer tudi naravno pri poligamnih populacijah. Zaradi večjega odstrela jelenov v preteklosti, ter tudi manjšega odstrela košut v sosednjem Kočevsko – Belokranjskem LUO, je delež košut v populaciji večji, kot bi bil ob uravnoteženem poseganju z odstrelom med oba spola. Z uravnoteženim poseganjem med košute in jelene v zadnjih letih, se razlike v zastopanosti obeh spolov jelenjadi v populaciji zmanjšujejo.

Vpliv volka na jelenjad je majhen. V preteklem šestletju je bilo evidentiranih 8 izgube katerih vzrok izločitve so bile zveri. V obdobju 2000 – 2010 sta bili v LUO evidentirani izgubi 2 živali. Vpliv volkov na spolno in starostno strukturo jelenjadi (še) ni pomemben, ter posledično zaradi tega (še) ni treba temu prilagajati strukture ali višine odvzema jelenjadi v tistih loviščih, kjer se volk občasno pojavlja.

V vseh loviščih prevladuje mlajša do srednje stara jelenjad. V povprečju je jelenjad v skupini lovišč B mlajša od jelenjadi skupine lovišč A. Prevladujejo mladi, do 4 letni jeleni. Nad 8 - letni ali celo nad 10 letni jeleni so (še) redki.

Zdravstveno stanje:

Upoštevajoč telesne mase in nizko število naravnih izgub ugotavljamo, da je jelenjad vitalna.

Prilagojeni cilji

Cilje gospodarjenja z jelenjadjo v Novomeškem LUO je smiselno definirati različno po posameznih skupinah lovišč. Upoštevati moramo dejansko številčnost in strukturo jelenjadi in razlike v primernosti življenjskega okolja za jelenjad med posameznimi deli LUO. Dolgoročni načrt je glede zelenega trenda številčnosti jelenjadi v obeh skupinah lovišč predvidel, da naj bi se v obeh številčnosti jelenjadi ohranila na približno današnjem nivoju ali malo – vendar ne bistveno povečala. Manjše povečanje številčnosti jelenjadi je bilo pričakovano zaradi prizadevanja za povečanje deleža in številčnosti jelenov. V loviščih, v katerih opravijo pretežni del odvzema jelenjadi (lovišča skupine **A**), ki predstavlja robni del populacije jelenjadi z jedrom v kočevskih gozdovih, je treba zaustavljati širjenje jelenjadi iz tega območja, ob tem pa odstrel (struktura) ne sme imeti negativnega vpliva na jedro populacije v sosednjem LUO.

Glede na ocene o vplivu jelenjadi na gozdno mladje in številčnost jelenjadi v lovišču Toplice, je potrebno številčnost jelenjadi v tem lovišču zmanjšati. Z načrtovanim odvzemom letu želimo doseči zmanjšanje številčnosti jelenjadi za vsaj 30 % v primerjavi z obdobjem v prvi polovici šestletja. S tem namenom se je že v zadnjih dveh letih v primerjavi s preteklimi leti, v tem lovišču znatno povečal načrtovan odvzem jelenjadi.

V vseh ostalih loviščih (lovišča skupine **B**), kjer je jelenjad bolj ali manj občasno prisotna v posameznem lovišču, je cilj gospodarjenja v ohranitvi in ne več v povečevanju številčnosti jelenjadi. Cilj v teh loviščih je v ohranjanju nizke številčnosti jelenjadi v naravni socialni in starostni strukturi, ki bo nekonfliktna do kmetijstva in bo omogočala trajni - sicer številčno nizek odstrel. Zaustaviti je potrebno nadaljnje povečevanje številčnosti jelenjadi v podskupini lovišč B4. Sicer je jelenjad v skupini lovišč A treba ohraniti tudi z vidika možnosti prehajanja med posameznimi populacijskimi območji. V severnem delu LUO je ta prehod preko Medvedjaka in Trojan in se navezuje z jelenjadjo Zasavskega in Posavskega LUO, v predelu Gorjancev pa s sosednjo Hrvaško (Žumberak) in posavskim delom Gorjancev.

V skupini lovišč A še vedno ostaja cilj v povečanju povprečne starosti jelenov. V teh loviščih se naj poskuša z izbirnim odstrelom, pri katerem se naj zmanjša odstrel mladih jelenov z nadpovprečno razvitim rogovjem, vplivati na dvig povprečne starosti uplenjenih jelenov. V teh loviščih naj bi starostna struktura jelenov dopuščala letni odstrel enega do dveh jelenov v LUO z doseženo starostjo desetih let. Za dvig povprečne starosti jelenov je treba v populaciji povečati tudi delež in številčnost jelenov, kar narekuje predvsem konzervativno načrtovanje v starostnem razredu 2 do 4 let, ter deloma v razredu 5 do 9 let. To posledično zahteva strpnost lovcev pri izvajanju lova na jelene. Podobno ukrepanje pri odstrelu jelenov bi bilo smiselno tudi v skupini lovišč B, predvsem v podskupini B4. Glede na to, da gre za cilj, ki naj bi bil predvsem v interesu lovcev, je možnost za doseg tega cilja v domeni upravljalcev lovišč.

Pri spolni strukturi je osnovni cilj v ohranjanju naravnega razmerja med spoloma. Z odvzemom (in odstrelom), ki bo enakomerno posegal med oba spola, oziroma nekoliko večji odvzem v razredu košut, se deleža samic (košut) ne bo povečevalo. Pri načrtovanju odvzema jelenjadi v skupini lovišč A bo v prihodnjih dveh letih pri strukturi načrtovanega odvzema upoštevano, da je že v starostnem razredu telet spolno razmerje pomaknjeno v korist ženskega spola. Izračuni kažejo, da je potrebno v primeru, da se poleže 10 % več ženskih kot moških telet zagotoviti vsaj okoli 16 % večji odvzem ženske eno in več letne jelenjadi v primerjavi z moško jelenjadjo, v kolikor ne želimo iz leta v leto povečevanje deleža ženske jelenjadi v populaciji.

V vseh ostalih loviščih (skupina lovišč B) cilj ni v vzpostavljanju socialne in starostne strukture jelenjadi, ki bi omogočala odstrel trofejno zrelih jelenov, temveč v ohranjanju številčnosti jelenjadi (nekonfliktni do kmetijstva), ki bo omogočala trajni - sicer številčno nizek odstrel. Z enakomernim poseganjem z odstrelom med oba spola, naj bi se spolno razmerje dodatno ne povečevalo v korist ženskega spola. Zaradi realiziranega odvzema ob vezavi odvzema v razmerju 1 jelen 2+ : 3 netrofejne živali, od tega vsaj ene košute se zagotavlja da je jelenjad v povprečju mlajša. S takšnim razmerjem odvzema tudi ni velike možnosti za hitro povečevanje številčnosti. Kljub temu, pa bo v prihodnje z namenom ustavitve naraščanja številčnosti jelenjadi, oziroma zmanjšanja njene številčnosti, načrtovan večji delež odvzema junic in košut.

Ukrepi in usmeritve

Načrtovana višina odvzema jelenjadi v letih 2021 in 2022 znaša 480 živali, kar na letni ravni predstavlja 126 % povprečnega letnega odvzema zadnjih šestih let in 104 % lanske letošnje realizacije.

V loviščih (lovišča A): Mirna Peč, Novo mesto, Padež, Plešivica, Toplice, Dobrnič in Veliki Gaber je načrtovana višina odvzema 306 živali, v ostalih loviščih pa 174 živali.

a) Lovišča skupine A:

- spolno razmerje M:Ž je **47 : 53**
- načrtovana višina odvzema **306** živali

Preglednica 4.2.1: Načrt odvzema jelenjadi v skupini A

Teleta M	52 (17 %)	Teleta Ž	55 (18 %)
Lanščaki	25 (8 %)	Junice	30 (10%)
Jeleni 2-4	40 (13 %)	Košute 2+	77 (25%)
Jeleni 5 +	27 (9 %)		
SKUPAJ 306 (100 %)			

Ostalo

- Razdelitev načrtovanega odvzema jelenjadi za skupino lovišč A se v postopku izdelave letnih načrtov lovišč, oziroma uskladitve načrtov lovišč z načrtom LUO, nadalje razdeli na podskupini lovišč in sicer: podskupino 1A (Mirna Peč, Novo mesto, Veliki Gaber, Dobrnič, Plešivica) in podskupino A2 (Toplice in Padež) in znotraj teh podskupin na posamezno lovišče. V lovišču Toplice mora znašati načrtovan odvzem vsaj 65 živali.
- Pri načrtovanju odvzema jelenjadi v skupini lovišč A je v prihodnjih dveh letih pri strukturi načrtovanega odvzema upoštevano, da je že v starostnem razredu telet spolno razmerje pomaknjeno v korist ženskega spola. Upravljalci lovišč morajo v večletnem obdobju zagotavljati vsaj ok. 15 % večji odvzem ženske eno in več letne jelenjadi (junice in košute) v primerjavi z moško jelenjadjo (lanščaki in jeleni 2+).
- Ob izvršenem odstrelu se ugotovi in evidentira tudi spol telet.
- Pri izvajanju načrtovanega odvzema z odstrelom v razredu telet obeh spolov naj bo poudarek na tem, da je treba izvršiti količinsko zadosten odvzem v tej starostni kategoriji, pri tem pa je njihov spol drugotnega pomena.
- Ob kategorizaciji se na podlagi obrablenosti zobovja oceni tudi starost nad dve- letnih jelenov in košut.
- Obvezujoč delež odstrela košut je 70 % višine odstrela dve- in več letnih jelenov. Zaradi dokaj majhnega števila odvzema jelenjadi v posameznem lovišču, se bo obvezujoč delež odstrela košut spremljal in zagotavljal v večletnem obdobju.

Dopustna odstopanja

- **Dopustno odstopanje je v višini do +/-20 % od skupno načrtovanega števila odvzema jelenjadi za lovišče, skupino in podskupino lovišč.** Načrta odvzema v razredu dve- in večletnih jelenov ni treba realizirati ter ga tudi ni dovoljeno presegati, razen sorazmerno s preseganjem skupno načrtovanega odvzema. Načrtovani odvzem jelenov starostnega razreda 5 in več let se praviloma ne sme presegati, lahko pa se ga nadomesti z odvzemom mladih 2-4 letnih jelenov. Strukturo načrtovanega odvzema jelenov v posameznih starostnih razredih naj se z realizacijo skuša zagotavljati na nivoju skupine in podskupine lovišč, prav tako pa tudi v okviru posameznega lovišča, pri tem pa se naj morebitna letna odstopanja izravnavajo v večletnem obdobju. Upravljalcem lovišč priporočamo, da skušajo realizirati odvzem tistih kategorij jelenov, kot jih imajo določene v letnem načrtu lovišča. Odvzem junic in lanščakov se lahko nadomesti z odvzemom telet in obratno.
- **V posameznem lovišču je dovoljeno odstopanje do +20 % od skupno načrtovanega števila odvzema jelenjadi do takrat, dokler se ne opravi morebitna prerazporeditev načrtovanega odvzema med lovišči (najkasneje do 15. novembra) ter nato +/-20 % od nove višine načrtovanega odvzema jelenjadi v posameznem lovišču, oziroma prvotno načrtovanega odvzema, v kolikor prerazporeditev ne prinaša sprememb.** Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 živali jelenjadi, se kot dopustno odstopanje od načrta šteje realizacija +/-2 živali jelenjadi, pri čemer načrta odvzema dve- in večletnih jelenov ni dovoljeno presegati. Pri loviščih, ki imajo načrt večji od 10 živali pa +/- 3 živali ali 20 % načrtovane višine odvzema, pri čemer se izračunano število zaokroži na najbližjo celo vrednost.

b) Lovišča skupine B:

- Višina načrtovanega odvzema jelenjadi v skupini lovišč **B**, kamor spadajo lovišča: Brusnice, Gorjanci, Orehovica, Šentjernej, Otočec, Škocjan, Mokronog, Trebelno, Mirna, Trebnje, Velika Loka, Šentjanž, Tržišče in Šentrupert v letih 2021 in 2022 znaša **174** živali.

Struktura načrtovanega odvzema:

- teleta, lanščaki, junice, košute** **76%**
- dve- in več letni jeleni** **24 %**

Preglednica 4.2.2: Načrt odvzema jelenjadi v skupini B

Teleta M	30 (17 %)	Teleta Ž	32 (18 %)
Lanščaki	12 (7 %)	Junice	14 (8 %)
Jeleni 2-4	26 (15 %)	Košute 2+	44 (25 %)
Jeleni 5+	16 (9 %)		
SKUPAJ 174 (100 %)			

Ostalo

V teh loviščih je načrtovana višina, predvsem pa struktura odvzema jelenjadi, sledila cilju ohranitve sedanje številčnosti jelenjadi, ter vzpostavitvi in ohranjanju spolne strukture, ki ne bo izrazito v korist ženskega spola.

- Pri razdelitvi načrtovanega odvzema, oziroma uskladitvi načrtov lovišč z načrtom LUO, se v razdelilniku določi načrt odvzema jelenjadi za posamezno podskupino lovišč. Načrt odvzema je skupen za posamezno podskupino lovišč.

V lovišču Brusnice odstrel dve in več letnega jelena ni dovoljen dokler se ne realizira odzem netrofejne jelenjadi v višini vsaj 4 živali, od tega vsaj 1 košute. V lovišču Škocjan odstrel dve in več letnega jelena ni dovoljen dokler se ne realizira odzem 1 netrofejne jelenjadi.

Dopustna odstopanja

- Odvzem vseh kategorij jelenjadi je navzgor neomejen, prav tako načrtovanega odvzema ni treba realizirati. Obvezujoča je struktura odvzema, ki se bo na nivoju posameznega lovišča in podskupine lovišč lahko zagotavljala tudi v več letih skupaj.** Poudarek pri načrtovani strukturi je v razmerju med dve- in več letnimi jeleni ter košutami, ter ostalo netrofejno jelenjadjo. V primeru odstopanj realizacije odvzema jelenov v razmerju do ostale jelenjadi, se bo z načrtom LUO odzem (odstrel) določene kategorije jelenjadi za posamezno lovišče (ali podskupino lovišč) zavezujoče omejilo, ali pogojevalo s predhodno izvršitvijo odstrela določene kategorije jelenjadi. Upravljavcem lovišč zato priporočamo, da skušajo ustrezno razmerje med jeleni in ostalo jelenjadjo zagotavljati čim bolj sprotno.

c) Ostala določila za skupino lovišč A in B

Dodatna omejevanja, oziroma krajšanja lovnihi dob jelenjadi s strani upravljavcev lovišč niso dovoljena, razen pri dve-in več letnih jelenih, ki imajo v primerjavi s samicami iste vrste daljše lovne dobe, poleg tega pa je rogovje teh vrst v začetku lovne dobe slabše obarvano. Takšna omejevanja, razen zadnje navedenega, štejejo kot kršitev določil načrta.

Preseganje realiziranega odvzema jelenjadi od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj (za vsa lovišča), ki bi nastala kot posledica evidentiranih izgub jelenjadi po končani lovni dobi ali za posamezno kategorijo jelenjadi po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

V realizacijo načrta odvzema se pri parkljasti divjadi poleg odstrela štejejo vse z materialnimi dokazi (čeljust, rogovje) dokumentirane izgube. V primerih, kjer materialnega dokaza zaradi popolnega uničenja trofeje in/ali čeljusti ni možno predložiti ali kjer lahko odzem materialnega dokaza zaradi stanja kadavra pomeni tveganje za zdravje lovca, je dovolj tudi uradni zaznamek (zapisnik) odgovornih oseb lovske organizacije in drugih (UVHVVR, Veterinarska fakulteta, Policija,...), ob hkratnem obveznem kronološkem vpisu v evidenčno knjigo odstrela in izgub velike divjadi.

Preglednica 4.2.3: Analiza odvzema in telesnih mas navadnih jelenov

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%/spol	% skupaj
Teleta M	25	35	27	30	38	38	193	33,9	16,9
Lanščaki	28	22	28	22	19	29	148	26,0	13,0
Jeleni 2-4	27	20	27	21	25	28	148	26,0	13,0
Jeleni 5-9	9	11	16	10	18	15	79	13,9	6,9
Jeleni 10 +	0	1	1	0	0	0	2	0,4	0,2
Skupaj JELENI	89	89	99	83	100	110	570	100,0	50,0
Teleta Ž	32	28	36	34	34	42	206	36,1	18,1
Junice	16	12	14	15	23	25	105	18,4	9,2
Košute 2+	43	33	41	38	51	54	260	45,5	22,8
Skupaj KOŠUTE	91	73	91	87	108	121	571	100,0	50,0
SKUPAJ odstrel in izgube	180	162	190	170	208	231	1141		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
Načrt - skupaj	156	170	198	203	185	228	1140
Odstrel in izgube / načrt	115,4	95,3	96,0	83,7	112,4	101,3	100,1
Delež JELENOV	49,4	54,9	52,1	48,8	48,1	47,6	50,0
Delež trofejnih jelenov 2+ in več	20,0	19,8	23,2	18,2	20,7	18,6	20,1
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	56,1	59,9	55,3	59,4	54,8	58,0	57,1

Izgube								
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
Nenaravne izgube	20	13	12	11	15	12	83	79,0
Naravne izgube	4	2	3	4	2	7	22	21,0
Skupaj izgube	24	15	15	15	17	19	105	100,0
% izgub	13,3	9,3	7,9	8,8	8,2	8,2	9,2	
Odstrel	156	147	175	155	191	212	1036	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
1 neznan	2	1	1	2	2	4	12	11,4
2 bolezen	0	0	0	1	0	0	1	1,0
3 krivolov	6	1	2	0	3	3	15	14,3
4 cesta	12	12	10	8	9	7	58	55,2
5 železnica	2	0	0	3	3	2	10	9,5
6 zveri	2	1	2	1	0	2	8	7,6
9 garje	0	0	0	0	0	1	1	1,0

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Teleta M	44,0	45,7	46,4	47,2	45,8	41,6
Indeks	100,0	103,9	105,5	107,3	104,1	94,5
Lanščaki	72,0	70,9	75,9	72,2	73,9	74,7
Indeks	100,0	98,5	105,4	100,3	102,6	103,8
Jeleni 2-4	129,0	118,7	127,7	129,9	136,7	127,7
Indeks	100,0	92,0	99,0	100,7	106,0	99,0
Jeleni 5-9	149,8	148,5	148,2	134,6	148,8	164,6
Indeks	100,0	99,1	98,9	89,9	99,3	109,9
Jeleni 10 +	0,0	170,0	150,0	0,0	0,0	0
Indeks						
Teleta Ž	39,6	38,9	41,3	41,4	42,7	40,1
Indeks	100,0	98,2	104,3	104,5	107,8	101,3
Junice	60,2	68,3	69,3	64,2	61,2	61,4
Indeks	100,0	113,5	115,1	106,6	101,7	102,0
Košute 2+	76,8	82,4	77,5	80,2	80,2	77,4
Indeks	100,0	107,3	100,9	104,4	104,4	100,8

4.3 Damjak (Dama dama)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Damjaka obravnavamo enotno v okviru LUO, čeprav je številčneje prisoten le v severnem in severovzhodnem delu LUO, kjer se navezuje na jedro populacije damjakov v sosednjem (Posavskem) LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V zadnjem šestletju je znašal odvzem damjaka 139 živali, oziroma povprečno 23 živali letno. Višina odvzema damjakov se iz leta v leto povečuje, kar kaže, da se povečuje tudi številčnost damjakov, kar je v nasprotju z načrtovalskimi cilji. Medtem, ko je leta 2015 odvzem damjakov znašal 16 živali, je v lanskem letu le ta znašal 34 živali. Odvzem damjaka je bil največji v lovišču Tržišče (46 živali), Šentjanž (44 živali) in Škocjan (15 živali). Načrtovana višina odvzema damjaka v šestletju je bila realizirana 83 %. Odvzem damjakov je bil v petletju v spolnem razmerju (M : Ž) 57 : 43. V strukturi odvzema so bila teleta zastopana z 20 %, lanščaki z 29 %, dve- in več letni jeleni z 17 %, junice z 9 % in dve- in več letne košute z 25 %. Odvzem košut je bil za 42 % večji od odvzema jelenov.

V preteklem dvoletnem obdobju je znašal odvzem damjakov 62 živali, od tega v preteklem letu 34 živali. V lanskem letu je bil odvzetih 14 damjakov v lovišču Šentjanž, 11 v Tržišču, 5 v Trebelnem, 2 v Škocjanu in po 1 v Šentrupertu in Otočcu. V odvzemu zadnjih dveh let je bilo 27 % mladičev, 21 % lanščakov, 18 % dve do štiri letnih jelenov, 8 % mladic in 26 % košut. V preteklem šestletju sta bili evidentirani 2 izgubi, od tega 1 v preteklem letu.

Presoja uspešnosti upravljanja

Upravljanje z damjakom je neuspešno. Cilj pri upravljanju z damjakom je bil in še vedno je, da se zaustavi njegova prostorska širitev, prepreči povečevanje njegove številčnosti in v lovišču Tržišče zmanjša njegova številčnost. Prisotnost damjaka se prostorsko ni razširila, povečala pa se je njegova številčnost v LUO. Vzrok za neuspešno doseganje ciljev je dejstvo, da načrtovalski cilj razlikuje od želja upravljavcev lovišč.

Ocena stanja populacije

V primerjavi s preteklim desetletjem se je številčnost damjakov povečala. Ocenjevali smo sicer, da se je v sredini zadnjega desetletja številčnost damjaka zmanjšala, toda odvzem zadnjih štirih let kaže, da temu ni bilo tako. Pregled prostorskih lokacij odvzetih damjakov sicer kaže, da se je večina damjakov uplenila ob meji s Posavskim LUO. Glede na to, da v odstrelu prevladujejo mlajše živali ter predvsem lanščaki lahko sklepamo, da damjaki v večini primerov prehajajo iz sosednjega LUO. Obstaja tudi možnost, da so nekateri damjaki ušli iz obor, ali pa so bili v prosto naravo izpuščeni. Na to nakazujejo primeri, ko damjaki ne kažejo strahu pred človekom, upravljavci lovišč pa kljub temu ne izvajajo lova damjakov.

Skupine damjakov so najštevilčnejše v loviščih Šentjanž, Tržišče, medtem ko se je v lovišču Škocjan v primerjavi s preteklim desetletjem njihova številčnost zmanjšala. Drugje se pojavljajo posamezni damjaki ali manjše skupine, ki so primarno pobegnile iz obor. V zadnjem obdobju se trop damjakov nahaja tudi v lovišču Šentrupert.

Prilagojeni cilji

Cilj gospodarjenja z damjakom kot tujerodno vrsto je v zaustavitvi nadaljnega prostorskega širjenja populacije in preprečitvi naraščanja številčnosti. Na območju lovišča Škocjan (Natura 2000 območje Krakovski gozd) je damjaka treba povsem odstraniti iz lovišča. Damjaka se iz lovišč Novomeškega LUO tudi lahko povsem odstrani.

Starostna, spolna in kakovostna struktura damjakov je podrejena uravnavanju številčnosti. S ciljem preprečevanja številčnosti damjaka, oziroma s ciljem njegove odstranitve iz lovišč, je v skupinah damjakov treba zagotoviti zadosten odstrel ženskega spola damjakov, predvsem košut.

Ukrepi in usmeritve

Višina in struktura odvzema

Načrtovan odvzem damjaka v letu 2021 in 2022 je v višini 90 živali. Glede na zastavljene cilje upravljanja z damjakom v LUO se višine odvzema damjaka navzgor ne omejuje. Pri realizaciji načrta mora biti v loviščih

Tržišče, Škocjan in Šentjanž v povprečju nekaj let odvzem košut 2+ vsaj enak ali večji od odvzema dve- in več letnih jelenov. V primeru večjega poseganja z odstrelom med jelene kot košute tudi v ostalih loviščih, kjer bi se populacija damjaka razširila, se bo odvzem jelenov v prihodnjih letih dodatno omejil in obvezujoče določil odvzem košut. Odvzem ostalih kategorij je po višini neomejen, zaželen je čim večji odvzem. Spodnje meje potrebne realizacije razen za lovišče Šentrupert ne določamo, saj je višina možnega odvzema v veliki meri odvisna od dotoka damjakov iz sosednjega LUO. **V lovišču Šentrupert je obvezno odstreliti vsaj 8 damjakov.** Načrt odvzema je v vseh loviščih možno neomejeno presegati.

Posamezni osebki, ki se priložnostno pojavijo v območjih izven prostorskih okvirov načrtovanja, niso predmet upravljanja z vrsto in jih je v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo ali drugimi določili predmetne zakonodaje. Pri odstrelu osebkov, za katere se predvideva, da izvirajo iz obor, se upoštevajo določila 8. odstavka 50. čl. ZDlov-1.

Dodatno omejevanje, oziroma krajšanje lovnih dob damjakov ali omejevanje lova damjakov ni dovoljeno. Izjemoma lahko upravljavec lovišča omeji lov dve- in več letnih jelenov v primeru zagotavljanja z načrtom predpisane ustrezne strukture odvzema.

Preglednica 4.3.1: Načrt odvzema damjaka

Regulacija 4.3.1. Način odzvučenja dlanjaka			
Teleta		26 (29 %)	
Lanščaki	11 (12 %)	Junice	11 (12 %)
Jeleni 2-4	17 (19 %)	Košute 2+	17 (25 %)
Jeleni 5-9			
Jeleni 10+			
SKUPAJ		90 (100 %)	

Preglednica 4.3.1: Analiza odvzema in telesnih mas jelena damjaka

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Teleta M	0	1	3	3	4	4	15	19,0	10,8
Lanščaki	7	7	8	5	7	6	40	50,6	28,8
Jeleni 2-4	0	1	5	2	5	6	19	24,1	13,7
Jeleni 5-9	0	1	3	1	0	0	5	6,3	3,6
Jeleni 9 +	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
Skupaj JELENI	7	10	19	11	16	16	79	100,0	56,8
Teleta Ž	3	0	0	1	3	6	13	21,7	9,4
Junice	3	0	3	2	2	3	13	21,7	9,4
Košute 2+	3	2	7	6	7	9	34	56,7	24,5
Skupaj KOŠUTE	9	2	10	9	12	18	60	100,0	43,2
SKUPAJ odstrel in izgube	16	12	29	20	28	34	139		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
Načrt - skupaj	25	25	25	30	30	32	167
Odstrel in izgube / načrt	64,0	48,0	116,0	66,7	93,3	106,3	83,2
Delež JELENOV	43,8	83,3	65,5	55,0	57,1	47,1	56,8
Delež trofejnih jelenov 2+ in več	0,0	16,7	27,6	15,0	17,9	17,6	17,3
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	81,3	66,7	48,3	55,0	57,1	55,9	58,3

4.4 Muflon (*Ovis ammon musimon*)

V letu 2006 je bil povožen muflon v lovišču Otočec, za katerega ni jasno, od kje je izviral. Muflon v loviščih Novomeškega LUO sicer ni prisoten. Možno je, da bi v to območje zašel iz sosednjega Zasavskega LUO. Glede na to, da muflon ni avtohtona divjad ter glede na oceno, da življenjski prostor v LUO zanj ni ustrezen, prisotnost muflona v naravnem okolju Novomeškega LUO ni zelena. **Treba je odstreliti vse osebkke te vrste, ki bi se pojavili v prosti naravi, pri čemer je potrebno upoštevati le lovno dobo.**

4.5 Gams (*Rupicapra rupicapra*)

V zadnjih letih se v LUO pojavljajo redki, posamični gamsi, ki v to območje zaidejo iz Zasavskega hribovja. V obdobju do leta 2000 je bila ugotovljena izguba gamsjega mladiča v lovišču Škocjan, od psov pokončan enoletni kozel v lovišču Otočec leta 2002, leta 2008 odstreljen kozel v lovišču Plešivica in v letu 2014 v lovišču Orehovica.

Ker LUO ne predstavlja koridorja za morebitno povezavo gamsov različnih populacijskih območij, se odvzema gamsov ob morebitnem pojavu v loviščih Novomeškega LUO ne omejuje.

Gams je uvrščen na podlagi Direktive Sveta 92/43/EGS v prilogo V. Po tej direktivi je gams v interesu skupnosti, pri katerih za odvzem iz narave lahko veljajo ukrepi upravljanja, ki imajo za cilj predvsem zagotavljanje ugodnega stanja vrste.

4.6 Divji prašič (*Sus scrofa*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

V načrtu so prikazane analize gospodarjenja z divjim prašičem za nivo celotnega LUO. Kljub temu pa se razdelitev načrtovanega odvzema divjih prašičev, prav tako pa tudi realizacija odvzema spremlja v okviru šestih skupin lovišč, za katere ocenjujemo, da predstavljajo prostorske enote, v katerih upravljajo z istimi skupinami divjih prašičev. Skupine lovišč se lahko na predlog OZUL v razdelilniku odvzema po loviščih tudi spremenijo. Lovske družine, ki upravljajo z lovišči v območju, so razdeljene v sledeče skupine:

Skupina 1: LD Dobrnič, LD Plešivica, LD Novo mesto, LD Mirna Peč;

Skupina 2: LD Veliki Gaber, LD Trebnje, LD Velika Loka;

Skupina 3: LD Mirna, LD Trebelno, LD Mokronog, LD Šentrupert, LD Šentjanž, LD Tržišče;

Skupina 4: LD Škocjan, LD Otočec;

Skupina 5: LD Orehovica, LD Šentjernej, LD Trdinov vrh, LD Gorjanci;

Skupina 6: LD Padež, LD Toplice.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Višina odvzema in stopnja uresničevanja načrta:

Višina odvzema divjih prašičev se je od leta 1991 do 1995 zmanjševala, nato pa naraščala. Še posebej je bil velik odstrel v obdobju 2000 – 2002, ter leta 2014. Leta 1991 in 1995/96 je npr. znašala višina odvzema okoli 100 živali, sicer pa se je do leta 1997/98 višina gibala do 150 živali. V zadnjem šestletju je znašal povprečni letni odvoz 380 živali. Načrtovan odvoz divjih prašičev pri katerem se višina odvzema navzgor ni omejevala je bil 102 % realiziran.

Po posameznih skupinah lovišč je bil v zadnjem šestletju opravljen odvoz sledečih deležev odvzema prašičev celotnega LUO:

- 31 % ali povprečno letno 117 živali v skupini lovišč 1 (Dobrnič, Plešivica, Novo mesto, Mirna Peč);
- 5 % ali povprečno letno 18 živali v skupini lovišč 2 (Veliki Gaber, Trebnje, Velika Loka);
- 27 % ali povprečno letno 102 živali v skupini lovišč 3 (Mirna, Trebelno, Mokronog, Šentrupert, Šentjanž, Tržišče);
- 5 % ali povprečno letno 17 živali v skupini lovišč 4 (Škocjan, Otočec);
- 11 % ali povprečno letno 41 živali v skupini lovišč 5 (Orehovica, Šentjernej, Trdinov vrh, Gorjanci);
- 22 % ali povprečno letno 85 živali v skupini lovišč 6 (Padež, Toplice).

V preteklem dvoletnem obdobju je znašal povprečni letni odvoz 428 živali, od tega v letu 2020 332 živali. V lanskem letu odvoz znašal 74 % načrtovane višine odvzema.

Po posameznih skupinah lovišč je bil v preteklih dveh letih opravljen odvoz sledečih deležev odvzema prašičev celotnega LUO:

- 37 % oz. 317 živali v skupini lovišč 1 (Dobrnič, Plešivica, Novo mesto, Mirna Peč);
- 3 % oz. 29 živali v skupini lovišč 2 (Veliki Gaber, Trebnje, Velika Loka);
- 23 % oz. 198 živali v skupini lovišč 3 (Mirna, Trebelno, Mokronog, Šentrupert, Šentjanž, Tržišče);
- 3 % oz. 22 živali v skupini lovišč 4 (Škocjan, Otočec);
- 9 % oz. 74 živali v skupini lovišč 5 (Orehovica, Šentjernej, Trdinov vrh, Gorjanci);
- 25 % oz. 216 živali v skupini lovišč 6 (Padež, Toplice).

V primerjavi z letom 2019 je bil v preteklem letu odvoz divjih prašičev veliko manjši v skupinah lovišč 1 (Plešivica, Novo mesto, Dobrnič, Mirna Peč) in 3 (Mirna, Trebelno, Mokronog, Šentrupert, Šentjanž, Tržišče). V teh dveh skupinah lovišč je gostota divjih prašičev največja. Ocenjujemo, da je bil odstrel prašičev v preteklem letu premajhen, čemur je vzrok predvsem omejevanje skupnih lovov zaradi razglasene epidemije in slabši uspeh lova na krmiščih zaradi semenskega leta buke.

Spolna in starostna struktura:

Delež samcev je v odvzemu šestletja znašal 53 %, delež ozimcev in lanščakov pa 90 %. Delež ozimcev je v odvzemu predstavljal 55 %, delež enoletnikov pa 35 %. Lanščakinje in svinje so v strukturi odvzema v šestletju dosegale 21 %.

V preteklih dveh letih je bilo v strukturi odvzema 6 % svinj in 13 % lanščakinj. Ozimci obeh spolov so v odvzemu dosegali 56 %, lanščaki 21 % in merjasci 3 %. V preteklem letu je odvoz ozimk bil za 35 % manjši od odvzema ozimcev, v preostalem šestletju pa le za 6 %. V skupini lovišč 1 je delež lanščakinj in svinj v

odvzemu znašal 20 %, v skupini 2 – 34 %, v skupini 3 – 20 %, v skupini 4 – 14 %, v skupini 5 – 23 % in v skupini lovišč 6 – 191 %.

Struktura odvzema divjih prašičev se v šestletju bistveno ne spreminja. V primerjavi s preteklim šestletjem je v odvzemu večji delež svinj.

Višina, vzroki in trendi izgub:

V zadnjem šestletju je bilo evidentiranih le 56 izgub divjih prašičev, od tega 52 % zaradi prometa. V preteklih dveh letih je bilo evidentiranih 24 izgub, od tega v lanskem letu 16.

Presoja uspešnosti upravljanja

Ocenjujemo, da je bila višina in struktura odstrela divjih prašičev v preteklih letih, z izjemo zadnjega leta, ustrezna. Številčnost divjih prašičev sicer niha, kar je predvsem posledica medletnih razlik v prehranskih pogojih, pogojih lova in vremenskih razmer. Vse to pa ima vpliv na prirastek in preživetje divjih prašičev. Intenziven lov predvsem mlajših kategorij divjih prašičev onemogoča, da bi se številčnost divjih prašičev preveč povečala. Podatki o deležih odstrela lanščakinj in svinj po posameznih skupinah lovišč kažejo, da njihov delež nekoliko večji v letih z manjšim odstrelom in obratno. To je posledica dejstva, da je v letih z večjim prirastkom (večjim prirastkom glede na število živečih svinj in lanščakinj) odstrel ozimcev številčno večji in zaradi tega posledično manjši delež svinj in lanščakinj v odstrelu.

Obstaja velika verjetnost, da bo zaradi manjše intenzivnosti lova, predvsem manj skupinskih lovov v preteklem letu številčnost divjih prašičev dokaj visoka letošnjem letu. Številčnost divjih prašičev se bo verjetno znatno povečala v skupini lovišč 1, 3 in 6. Za zmanjšanje njihove številčnosti bo v letošnjem letu potrebno lov prašičev intenzivirati.

Gibanje telesnih mas:

Telesne mase divjih prašičev so odvisne predvsem od prehranske ponudbe, na katero vplivajo predvsem semenski obrodi bukve in hrasta, ter od časa uplenitve. Zaradi prej navedenega je na osnovi telesnih mas težko, oziroma nemogoče sklepati kakšna bo številčnost ali vitalnost divjih prašičev. Vsekakor pa velja, da so divji prašiči v našem območju težji, vitalnejši ter zato tudi samice prej spolno zrele, kot pa v sosednjem Kočevsko-Belokranjskem LUO, kjer so prehranski pogoji za prašiče bistveno slabši. Povprečne telesne mase svinj in merjascev nakazujejo periodično nihanje mas z dve do triletno periodo. Večina ozimk je spolno zrelih že v prvem življenjskem letu ter polegajo kot lanščakinje. Primerjava podatkov o telesnih masah uplenjenih ozimcev in ozimk v letu 2010 med Novomeškim LUO in ostalimi LUO kažejo, da so telesne mase ozimcev večje le v tistih LUO, kjer so po naši oceni prehranske razmere za divje prašiče še boljše (Pomursko LUO, Posavsko LUO in Ptujsko – Ormoško LUO).

Telesne mase uplenjenih divjih prašičev so v šestletju na podobni višini. Telesne mase niso bistveno večje niti v letih gozdnega obroda.

Ocena stanja populacije

Trend številčnosti in prostorska porazdelitev:

O številčnosti divjih prašičev v letu 2021 je skoraj nemogoče podati oceno, saj ne obstaja noben kazalnik, ki bi nakazoval na gibanje številčnosti divjih prašičev za leto vnaprej. Glede na manjšo uspešnost lova v preteklem letu, bo to imelo verjetno za posledico dokaj visoko številčnost prašičev v letošnjem letu.

Številčnost divjih prašičev je največja v osrednjem in severnem delu LUO. Gostota divjih prašičev je sicer največja v skupini lovišč 1, kjer jim velik gozdni kompleks Ajdovske planote nudi ustrezne življenjske pogoje. Ob tem velja izpostaviti, da so škode upoštevajoč številčnost divjih prašičev dokaj nizke. Številčnost divjih prašičev se je zelo povečalo tudi v lovišču Toplice in Padež.

Prirastek divjih prašičev je močno odvisen od semenskih let gozdnega drevja in vremenskih razmer v času lova zadnje sezone ter časa in vremenskih pogojev ob poganju. K prirastku v veliki meri pripomore tudi zgodnja spolna zrelost ozimk, ki polegajo v razredu lanščakinj. V celotnem prirastku je delež mladičev, ki jih polegajo lanščakinje, verjetno celo večji od deleža mladičev od svinj.

Medvrstni vplivi:

Divji prašič ima lahko pomemben vpliv na nekatere druge vrste le v primeru njegove večje številčnosti. Vpliv je lahko predvsem na vrste, ki gnezdijo na tleh. Ocenjujemo, da imajo divji prašiči obravnavanega območja zanemarljiv vpliv na te vrste.

Spolna in starostna struktura:

Glede na realizacijo odstrela ocenjujemo, da v populaciji rahlo prevladujejo osebkovi ženskega spola pri dve- in več letnih živalih, medtem ko pri mlajših prevladuje moški spol. Struktura odvzema kaže, da je ob poleganju delež moških osebkov večji, kar se ujema z navedbami iz literature, da ob poleganju prevladujejo osebkovi moškega spola z deležem 55 % do 65 %. V populaciji prevladujejo mlade živali. Povprečna starost merjascev je majhna. Zreli merjasci, starejši od 6 let, pa tudi taki že nad 4 leta so redki, k čemur nedvomno pripomore zelo velik delež uplenjenih lanščakov. Delež uplenjenih merjascev in svinj v LUO je sicer v okviru povprečja na nivoju Slovenije.

Zdravstveno stanje:

Pri divjih prašičih v LUO ni bilo ugotovljenih bolezni, ki bi lahko vplivale na populacijo ali se širile na ostale živalske vrste. Velika pa je nevarnost, da se bo afriška prašičja kuga (APK) razširila tudi v Slovenijo. APK je že prisotna pri divjih prašičih v vzhodnem delu Srbije in Madžarske.

Prilagojeni cilji

Glede na veliko verjetnost pojava afriške prašičje kuge je za prihodnja leta cilj upravljanja z divjim prašičem v zmanjšanju njihove številčnosti. Ob manjši gostoti divjih prašičev se zmanjša tudi možnost prenosa in širjenja bolezni. Upravljavcem lovišč zato svetujemo, da številčnost divjih prašičev z intenzivnejšim lovom znižajo.

Cilj upravljanja z divjim prašičem je tudi v omejevanju njegove številčnosti na ravni, ki je še sprejemljiv za ostale dejavnosti v prostoru - predvsem kmetijstvo. Cilj po usklajenosti številčnosti divjih prašičev s kmetijstvom ne omogoča njihove velike številčnosti, s tem pa tudi upravljanja z divjim prašičem v smislu ustvarjanja trofejnih zrelih merjascev. V populaciji naj bi bile nosilke reprodukcije starejše svinje in ne ozimke, oziroma lanščakinje. V razred svinj naj bi preraščale le redke lanščakinje – po številu (odvisno od cilja po zmanjšanju ali povečanju številčnosti) le toliko, kolikor znaša odstrel svinj.

Ukrepi in usmeritve

Odvzem divjega prašiča v letu 2021 in 2022 se načrtuje na osnovi Navodila MKGP, ki je bil posredovan s ciljem poenostavitve lovsko upravljavskih načrtov z vidika enostavnejšega načrtovanja odvzema divjega prašiča.

Na osnovi navodila se načrtuje le:

- skupna višina odvzema divjega prašiča za LUO;
- po strukturi se načrtuje le odvzem lanščakinj in svinj 2+, ki naj skupaj dosega minimalno 20 % delež v strukturi odvzema;
- odvzem ostalih kategorij divjega prašiča se podrobneje (po spolu in starosti) ne načrtuje;

V letu 2021 in 2022 je načrtovan minimalni odvzem 900 divjih prašičev, od tega vsaj 180 lanščakinj in svinj 2+ skupaj.

Preglednica 4.7.1: Načrt odvzema divjih prašičev

Lanščakinje in svinje	Min. 180 živali
SKUPAJ 900 (100 %)	

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema:

- Dopustno odstopanje realizacije od načrta, zaradi populacijskih nihanj ali drugih objektivnih razlogov, zaradi katerih osnovni načrt ne bi bil dosežen, naj bo skladen s sprejetimi Območnimi načrti LUO za 2011-2020 in velja za vse kategorije divjih prašičev, tudi za združeno kategorijo lanščakinj in svinj 2+, kjer pa se mora hkrati ob nedoseganju osnovnega načrta ohranjati skupni minimalni delež 20 % lanščakinj in svinj 2+ v odvzemu.
- Dopustno odstopanje od načrta odvzema za divjega prašiča za lovišča, ki imajo načrtovan odvzem 20 in več osebkov divjega prašiča, je lahko po višini navzdol največ do 30 %. Za lovišča, ki imajo načrtovan odvzem več kot 5 in do 20 osebkov divjega prašiča, je lahko po višini navzdol največ do 50 %. Za lovišča, ki imajo načrtovan odvzem manjši ali enak 5 osebkom, načrtovane višine odvzema ni treba dosegati (možno odstopanje do 100 %). Izračunane vrednosti odstopanja se zaokrožujejo na najbližjo celo vrednost.

- Ob doseganju minimalnega skupnega deleža 20 % lanščakinj in svinj v osnovnem načrtu odvzema za LUO le tega ob preseganju načrta ni treba več dosegati, je pa odvzem teh kategorij potreben in zaželen.
- Načrtovano višino odvzema je dovoljeno neomejeno presegati v vseh kategorijah.
- V kolikor je v LUO dosežena minimalno načrtovana kvota laščakinj in svinj, posamezna lovišča niso dolžna zagotavljati 20 % deleža lanščakinj in svinj v skupnem odvzemu lovišča.
- Zaradi velike variabilnosti v času poganja divjih prašičev (prek celega leta) se starostna kategorizacija vsake izločene živali (v kategorijah mladič/ozimec, lanščak in 2+ žival) opravi glede na določitev dejanske starosti (v mesecih) na podlagi pregleda razvojne stopnje in izraženosti zobovja. Zaradi nezmožnosti prepoznavanja dejanske starosti živali, ki so na prehodu v višji starostni razred, pred samim odstrelom, se pri opredelitvi starostne kategorije v primeru dokončnega dvoma presoja v smislu izbora/določitve nižje starostne kategorije, in sicer:
 - osebki do ocenjenega 12. meseca starosti se ne glede na datum uplenitve kategorizirajo kot mladiči, pri čemer se pri mejnih primerih (ocenjena starost 12.-13. mesecev) logično upošteva tudi datum prehoda 31.3./1.4.;
 - osebki med ocenjenim 13. in 24. mesecem starosti se ne glede na datum uplenitve kategorizirajo kot enoletne živali (lanščaki, lanščakinje);
 - osebki med ocenjenim 24. in 27. mesecem ter uplenjeni do 31.3. tekočega leta se ne glede na dejansko starost ocenijo kot lanščaki/lanščakinje, s čimer se doseže primerljiva kategorizacija živali, ki so bile v istem letu poležene v zimskem oziroma spomladanskem času.
- Kakršne koli administrativne omejitve lova divjega prašiča (individualnega ali skupinskega), ki jih oz. bi jih izvajali upravljalci lovišč so v nasprotju s tem načrtom in pomenijo njegovo kršitev. Notranji režimi lova, kot ga vodijo lovske družine, morajo biti takšni, da bodo zagotavljali dosego načrta po količini in kvaliteti/strukturi, oz. da bodo zagotavljali doseganje v tem načrtu navedenih ciljev upravljanja. Upravljalci lovišč so dolžni organizirati lov na divje prašiče celo leto tako, da povečajo odstrel divjih prašičev na območjih, krajih ali v neposredni bližini (kmetijske površine, bližina kmetijskih gospodarstev...), kjer ti povzročajo škodo, priporočamo da celo stimulirajo odstrel divjih prašičev na čakanje (predvsem od spomladi do pričetka jesenskih skupinskih lovov) v okoljih, kjer le ti povzročajo škodo. Lovske organizacije z internimi navodili na noben način ne smejo omejevati izvajanje načrta odvzema divjih prašičev (npr. omejevanje lova na privabljalnih krmiščih; določanje sankcij za uplenitev katerekoli kategorije divjega prašiča).
- V skladu z 12. členom ZNUAPK in Sklepom o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 10/21) je pri intenzivnem odstrelu divjih prašičev dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem.
- Z namenom ugotavljanja in spremljanja številčnosti divjih prašičev, ter spremljanja realizacije odstrela po skupinah lovišč komisija na OZUL zbere podatke o odvzemu divjega prašiča ter škodah do 1. 11. ali po potrebi celo prej, ter na osnovi analize poda napotke za nadaljnji odvzem divjega prašiča. Po potrebi se analiza izvede tudi v začetku meseca decembra.
- Upravljalci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).
- Upravljalci lovišč naj svoje lovke in lovce tudi informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovke/ci – lovski turisti, ki lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK zaradi svoje dokaj velike obstojnosti izven gostitelja (prašiča) prenaša tudi s kontaminirano opremo, obleko ter mesnimi izdelki.
- **Pred in v primeru pojava APK** so LD dolžne izvajati določila vseh predmetnih predpisov, predvsem »Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS, št. 200/20; dalje zakon)« in ostalih, ki se navezujejo na omenjen zakon (npr. »Sklep o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS št. 10/21; v veljavi od 23. 1. 2021)). Zakon med drugim določa, da mora vsak (torej tudi lovec), ki v naravi najde poginulega divjega prašiča (ne glede na vzrok pogina, npr. neznan vzrok, bolezen, povoz,...) o tem **obvestiti Center za obveščanje na telefonsko številko 112**. Upravljalci lovišč naj svoje člane tudi informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovski turisti, ki lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK prenaša tudi s kontaminirano opremo, obleko ter mesnimi izdelki.
- Skladno z določili 17. člena ZNUAPK, ki velja že od dne 23.1.2021 dalje velja za poginule divje prašiče prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel najdenih poginulih divjih prašičev, ne glede na ocenjeni vzrok pogina. Za namene evidentiranja izgub upravljaavec lovišča

kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS.

- **Vse relevantne informacije v zvezi z APK** so dostopne na spletni strani <https://www.gov.si teme/afrika-prasicja-kuga-pri-divjih-prasicih>.
- Upravljalci lovišč so se dolžni držati vseh izdanih odločb s strani pristojnih organov, katere se nanašajo na dodatne ukrepe pri upravljanju z divjim prašičem.

Preglednica 4.7.2: Analiza odvzema in telesnih mas divjih prašičev

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	97	71	143	79	163	107	660	54,5	28,9
Lanščaki	88	55	93	61	100	85	482	39,8	21,1
Merjasci 2+	8	7	18	12	15	9	69	5,7	3,0
Skupaj PRAŠIČI	193	133	254	152	278	201	1211	100,0	53,0
Mladiči Ž	105	63	126	84	143	69	590	55,0	25,8
Lanščakinje	61	35	64	51	67	45	323	30,1	14,1
Svinje 2+	26	20	31	29	36	17	159	14,8	7,0
Skupaj SVINJE	192	118	221	164	246	131	1072	100,0	47,0
SKUPAJ odstrel in izgube	385	251	475	316	524	332	2283		100,0

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
Načrt - skupaj	400	440	250	300	400	450	2240
Odstrel in izgube / načrt	96,3	57,0	190,0	105,3	131,0	73,8	101,9
Delež PRAŠIČEV	50,1	53,0	53,5	48,1	53,1	60,5	53,0
Delež mladičev ne glede na spol	52,5	53,4	56,6	51,6	58,4	53,0	54,8
Delež lanščakov ne glede na spol	38,7	35,9	33,1	35,4	31,9	39,2	35,3
Delež večletnih - 2+ ne glede na spol	8,8	10,8	10,3	13,0	9,7	7,8	10,0

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
Nenaravne izgube	5	5	3	7	7	16	43	76,8
Naravne izgube	4	4	3	1	1	0	13	23,2
Skupaj izgube	9	9	6	8	8	16	56	100,0
% izgub	2,3	3,6	1,3	2,5	1,5	4,8	2,5	
Odstrel	376	242	469	308	516	316	2227	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
1 neznan	2	4	1	1	0		8	14,3
2 bolezen	2	0	2	0	1		5	8,9
3 krivolov	0	0	1	0	1	2	4	7,1
4 cesta	5	4	2	5	5	8	29	51,8
5 železnica	0	1	0	2	1	6	10	17,9

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mladiči M	30,3	24,9	26,4	28,6	26,7	26,3
Indeks	100,0	82,2	87,1	94,4	88,1	86,8
Lanščaki	58,7	55,2	62	56,2	62,6	61,1
Indeks	100,0	94,0	105,6	95,7	106,6	104,1
Merjasci 2+	96,3	80,6	94,3	85,2	104,1	91,7
Indeks	100,0	83,7	97,9	88,5	108,1	95,2
Mladiči Ž	31,4	26,2	26,3	25,9	26	22,9
Indeks	100,0	83,4	83,8	82,5	82,8	72,9
Lanščakinje	52,3	52,1	53,1	53,3	55,4	52,6
Indeks	100,0	99,6	101,5	101,9	105,9	100,6
Svinje 2+	82,9	76,3	80,5	86,2	85,0	78,8
Indeks	100,0	92,0	97,1	104,0	102,5	95,1

4.7 Šakal (*Canis Aureus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Prostorski okvir obravnave šakala je območje LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Šakal je bil leta 2004 uvrščen na seznam zavarovanih vrst. Novembra 2014 pa je bil z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 81/14) uvrščen med divjad. V Uradnem listu RS je bila objavljena dne 14. 11. 2014, veljati je začela 29. 11. 2014. Upravljanje te vrste divjadi se s tem dnem šele začne. Načrtno upravljanje vrste (brez poseganja z odstrelom v populacijo) se je začelo z letom 2015. Odvzem šakala do leta 2020 ni bil načrtovan. V letu 2019 sta bila v LUO povožena dva šakala in sicer po 1 v lovišču Orehovica in Toplice. V letu 2020 je bil izvršen odstrel štirih šakalov. Šakala so uplenili v lovišču Mirna, Padež, Šentjernej in Toplice. Eden šakal je bil povožen v lovišču Mirna. Načrt odvzema je znašal 6 živali.

Presoja uspešnosti upravljanja

Z šakalom se v preteklosti v Sloveniji ni upravljalo, prav tako ne v Novomeškem LUO. Vrsta je bila zavarovana do leta 2020. Pojav v večji številčnosti je beležen v Sloveniji od leta 2015 dalje, ko prvič zaznavamo tudi smrtnost. V Novomeškem LUO beležimo podatke monitoringa in smrtnost od leta 2018 dalje. V LUO šakal (še) ni prav pogosta vrsta, se pa pojavlja na čedalje več lokacijah. Dosedanje upravljanje je bilo v okviru veljavnih predpisov ustrezno, natančnejše presoje uspešnosti upravljanja zaradi kratkotrajnega aktivnega upravljanja z vrsto presoje zaenkrat ne podajamo

Ocena stanja populacije

Vrsta se v Sloveniji pojavlja od leta 1953, po letu 2000 pa so se pojavile prve teritorialne družine. Populacija šakala v Sloveniji narašča, kar kažejo podatki nekaterih popisov in podatki o naključnih opazovanjih. Oceno stanja povzemamo po Končnem poročilu projekta CRP Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste Zlati šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji (Potočnik in sod., 2018; dalje CRP), dopolnjeno z aktualnimi podatki monitoringa šakala po metodologiji CRP (za obdobje 11/2016 do 2/2020).

Do sedaj zbrani podatki kažejo, da je postal šakal razmeroma pogosta vrsta na območju Primorske in širše okolice Krasa, reproduktivne populacije pa so vzpostavljene ali se vzpostavljajo tudi v večjem delu nižin v severovzhodni in jugovzhodni Sloveniji, vzdolž meje s Hrvaško in Madžarsko, vse pogostejše pa tudi drugje po Sloveniji. Za populacije šakalov na teh območjih je še vedno značilno, da so najpogostejše sestavljene iz manjšega števila teritorialnih družin oziroma skupin. Od tu se posamezne živali odseljujejo v ostala območja v Sloveniji, kjer se večinoma pojavljajo samotarske teritorialne ali pa klateške živali.

Zbrani podatki in rezultati monitoringa jasno kažejo, da se šakal v Sloveniji v zadnjih 20-ih letih prostorsko in številčno hitro širi. Širjenje in populacijska rast je še posebej intenzivna v zadnjih desetih letih, ko je vrsta z reproduktivnimi pari poselila znaten del zanjo primerne prostora. Na osnovi populacijske dinamike, prostorskega pojavljanja in širjenja lahko tudi v

Sloveniji šakala opredelimo kot vrsto z ugodnim populacijskim statusom. Podatki o populacijski dinamiki kažejo, da je populacija vitalna in sposobna dolgoročnega obstoja ter ekspanzije predvsem v njej najbolj primernem življenjskem prostoru, tj. v agrarni krajini in krajini z intenzivnejšim vplivom človeka. Danes je prisoten v večjem delu Slovenije (v vseh LUO). V letu 2018 je ocenjena številčnost vrste v Sloveniji, upošteva tako teritorialne osebe kot dispergerje, znašala okrog 900 do 1.300 osebkov. Do leta 2021 se je po podatkih monitoringa številčnost vrste v Sloveniji še povečala (Potočnik, 2021).

Številčnosti populacije na ravni Novomeškem LUO ne moremo oceniti, saj je na voljo premalo zanesljivih in sistematično zbranih podatkov. V Novomeškem LUO so znake prisotnosti šakalov ali šakale v preteklih letih opazili v loviščih Toplice, Otočec, Škocjan, Padež, Brusnice, Orehovica, Gorjanci in Šentjernej. Upravitelji teh lovišč so sodelovali tudi pri monitoringu šakala, ki se je izvajal v sklopu CRP projekta,

Prilagojeni cilji

Šakal je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da je na nivoju EU zavarovana živalska vrsta. Glavni varstveni cilj direktive je ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatov.

Skladno s tem je cilj upravljanja s šakalom na nivoju Slovenije ohranjanje obstoječe številčnosti in območja razširjenosti.

Podrejeno cilju, ki nam ga pri upravljanju šakala v Sloveniji nalaga habitatna direktiva pri upravljanju šakala zasledujemo cilj zmanjšanja vplivov vrste na druge domorodne živalske vrste (plenske vrste, npr. srna) in omejevanje škod na domačih/rejnih živalih. V ta namen želimo omejiti nadaljnje naraščanje številčnosti in prostorsko širjenje šakala.

Ukrepi in usmeritve

Upravljanje temelji na dveh temeljnih ukrepih: 1. monitoring populacije, 2. odvzem osebkov.

1. Monitoring populacije

Cilj monitoringa je predvsem oceniti število stalno prisotnih – teritorialnih družin in prostorsko razširjenost na območju LUO.

Upravljavci lovišč so dolžni v spletni aplikaciji LZS »monitoring šakala« evidentirati naslednje podatke:

- lokacije in čas smrti posameznih osebkov,
- lokacije in čas oglašanja šakalov,
- lokacije in čas vseh ostalih znakov prisotnosti šakalov.

2. Odvzem osebkov

Osnova za številčno načrtovanje odvzema šakala v Sloveniji in na ravni LUO je metodologija CRP, ki za izračun višine odvzema upošteva površino območja, habitatno primernost prostora za šakala in podatke monitoringa v izbranem obdobju. Skladno s to metodologijo znaša predlagani odvzem šakala v Sloveniji v obdobju 2021-2022 na letni ravni 208 osebkov oz. na dvoletni ravni 416 osebkov, kar smo privzeli kot absolutno izhodišče za načrtovanje odvzema po LUO.

Pri načrtovanju odvzema v posameznih LUO v obdobju 2021-2022 smo poleg metodologije CRP upoštevali še sledeče kriterije:

- stopnja in dinamika realizacije odvzema v letu 2020,
 - dinamika realizacije odvzema v letu 2021,
 - ostali znaki prisotnosti in vplivov šakala v okolju.
-
- **Kvota odvzema šakala za leti 2021 in 2022 v Novomeškem LUO znaša 12 živali** ter temelji na metodologiji in ugotovitvah končnega poročila CRP projekta »Zagotovimo.si hrano za jutri/Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste zlati šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji (V1-1626)«. Osnova za številčno načrtovanje odvzema šakala v Sloveniji in na ravni LUO je metodologija CRP, ki za izračun višine odvzema upošteva površino območja, habitatno primernost prostora za šakala in podatke monitoringa v izbranem obdobju. Skladno s to metodologijo znaša predlagani odvzem šakala v Sloveniji v obdobju 2021-2022 na letni ravni 208 osebkov oz. na dvoletni ravni 416 osebkov, kar smo privzeli kot absolutno izhodišče za načrtovanje odvzema po LUO. V odvzem štejeta odstrel in vse ugotovljene izgube.
 - **Načrtovane kvote 12 živali v dveh letih ni treba dosegati, presega pa se jo lahko za 30 % - 4 živali.** Preseganje načrtovanega odvzema, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po izpolnitvi načrtovanega odvzema ali drugih objektivnih razlogov, ne šteje kot kršitev določil načrta.
 - Lovi se v vseh loviščih Novomeškega LUO po sistemu »kronološko zaporednega odvzema« do predpisane kvote.
 - **Vsak odvzem šakala mora LD najkasneje v 48 urah javiti tajniku OZUL na elektronski naslov ZLD.NM@siol.net,** tajnik OZUL javi informacijo naprej tudi ZGS, odgovornemu načrtovalcu.
 - **Lovska družina skrbi za evidence in materialne dokaze o odvzemu šakala, OZUL pa za pravilen potek izvedbe načrtovane kvote na nivoju LUO in obveščanje LD o zaključku odvzema.** Evidence zajemajo kronološki vpis v evidenčno knjigo male divjadi z vpisom razloga smrti osebkov, spol živali, bruto telesno maso in druge podatke, kot veljajo za vpis v to knjigo, v opombe je zaželeno zapisati starost (mladič oz. do enega leta stara žival ali odrasel osebek).
 - **Lovska družina, kjer nastane odvzem, je dolžna zagotoviti materialni dokaz odvzema,** bodisi s fotografijo z vsebovanim datumom mrtve živali ali zapisnikom veterinarsko higienske službe v primeru izgube.

V času veljavnosti tega dvoletnega načrta je izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzroči šakal v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 65/2020 in 97/20 – popr.) še vedno v pristojnosti države (MKGP), in sicer v prehodnem obdobju petih let od 1. 5. 2020. Škodo bo ocenjeval ZGS.

Preglednica 4.8: Analiza odvzema šakala

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
Samci	0	0	0	0	2	3	5
Samice					0	2	2
Skupaj odstrel in izgube	0	0	0	0	2	5	2
Načrt - skupaj	0	0	0	0	0	6	6
Odstrel in izgube / načrt						83,3	33,3

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	0	0	2	1	3	100,0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Skupaj izgube	0	0	0	0	2	1	3	100,0
% izgub	0	0	0	0	100,0	20,0	150,0	
Odstrel	0	0	0	0	0	4	-1	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
4 cesta	0	0	0	0	2	1	3	100,0

4.8 Lisica (*Vulpes vulpes*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lisico obravnavamo enotno v okviru LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem lisic je od leta 1991 do leta 1994 naraščal, nato je bil do leta 1997 na podobni višini kot v povprečju zadnjih šestih let. Odvzem lisic je bil najvišji v obdobju od leta 1998 do 2003, ko je znašal povprečno 1.063 živali letno. V zadnjem šestletnem obdobju je odvzem znašal povprečno 633 živali letno. Evidentirane izgube v tem obdobju predstavljajo 8 % odvzema. Najpogostejši vzrok izgub je bil promet (74 %). V šestletju je višina odvzema lisic dosegala 93 % načrtovane višine odvzema.

V preteklih dveh letih je višina odvzema dosegala 92 % načrtovane višine odvzema. V preteklem letu so lovci uplenili 532 lisic, 47 lisic je bilo evidentiranih kot izgube. V posameznih loviščih je odvzem znašal od 8 do 68 lisic. Največ lisic so uplenili v LD Otočec (64) in Mirna (44). V LD Otočec je hkrati tudi največji odvzem srnjadi in poljskega zajca v LUO.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Medtem, ko smo še leta 2000 ugotavljali, da se številčnost lisic povečuje, se je po nadaljnjem naraščanju številčnosti do leta 2002, v naslednjih letih njena številčnost zmanjšala. V zadnjem obdobju se je njena številčnost spet povečala. Zmanjšanje številčnosti v preteklosti je predvsem posledica pojava garij ter manj poseganja v populacijo z odstrelom, kar priča, da je bila nadomestna smrtnost v obliki odstrela premajhna in je prišlo do »upora okolja« v obliki izbruha bolezni.

Pričakovati je, da se bo številčnost lisic, v kolikor se jo ne bo intenzivneje lovilo v prihodnje povečevala. S tem se bo povečal vpliv na malo divjad, predvsem poljskega zajca, prav tako pa se bo povečal vpliv lisic na srnjad. Ob naraščanju številčnosti lisic se povečuje tudi možnost pojava stekline in garjavosti. V prihodnjem letu bo verjetno številčnost lisic večja, saj bo zaradi obroda gozdnega drevja število glodavcev večja, s tem pa tudi večja ponudba hrane.

Prilagojeni cilji

Zaradi cilja po povečanju številčnosti male divjadi in preprečevanja gostote lisic, ki bi omogočala izbruhe stekline in pojava garjavosti, je zaželena čim manjša številčnost lisic v območju. Še vedno pa se mora ohranjati na višini, ki bo zagotavljala obstoj populacije in primeren vpliv na medvrstne odnose ter ravnovesja z okoljem.

Ukrepi in usmeritve

Načrtovan odvzem lisic za leto 2021 in 2022 je 1400 živali. To letno predstavlja 110 % povprečne višine odvzema v zadnjem šestletju in 117 % lanskoletne realizacije.

Z namenom spremljanja zdravstvenega stanja lisic se mora v primeru vidnega znaka vzroka izgube le tega opredeliti (garjavost) in ob sumu na steklino lisico odpremiti na veterinarski pregled.

Želeno je, da se odstrel čim več lisic. **Dopustno odstopanje v realizaciji od načrta po loviščih in za LUO je po višini navzdol do – 30 %, po višini navzgor pa do + 100 % načrtovanega številčnega odvzema.** Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 lisic, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija - 3 živali.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema:

Upravljavcem lovišč priporočamo, da intenzivirajo lov lisic. S tem bi pomembno vplivali na številčnost male divjadi, pa tudi srnjadi.

Lovske družine so pri lovu lisic in postopkih po uplenitvi dolžne spoštovati določila veterinarske službe. Upravljavci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce, oziroma poslati predpisane vzorce uplenjenih, poginulih ali povoženih lisic v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Pri sumu na steklino ali drugih utemeljenih razlogih, ki jih opredeljuje zakonodaja se lahko izvrši odstrel lisic tudi izven lovne dobe (4. odstavek 42. člena ZDLov-1). Izredni poseg izvede upravljavec lovišča in o tem obvesti lovskega inšpektorja. Upravljavec lovišča je ob sumu na bolezen dolžan o tem obvestiti tudi uradnega veterinarja.

Preglednica 4.9: Analiza odvzema lisic

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
Samci	281	330	385	258	341	303	1898
Samice	282	293	391	285	371	276	1898
Skupaj odstrel in izgube	563	623	776	543	712	579	3796
Načrt - skupaj	600	600	700	800	700	700	4100
Odstrel in izgube / načrt	93,8	103,8	110,9	67,9	101,7	82,7	92,6

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
Nenaravne izgube	34	35	36	25	59	41	230	74,4
Naravne izgube	5	8	14	28	18	6	79	25,6
Skupaj izgube	39	43	50	53	77	47	309	100,0
% izgub	6,9	6,9	6,4	9,8	10,8	8,1	8,1	
Odstrel	524	580	726	490	635	532	3487	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
1 neznan	1	2	3	6	6	2	20	6,5
2 bolezen	0	1	1	0	0		2	0,6
3 krivolov	0	0	0	0	0		0	0,0
4 cesta	34	35	36	23	59	41	228	73,8
5 železnica	35	0	0	1	0		36	11,7
6 zveri	0	0	0	0	0		0	0,0
7 psi	0	0	0	1	0		1	0,3
8 kosilnica	0	0	0	0	0		0	0,0
9 garje	4	5	10	22	12	4	57	18,4

4.9 Jazbec (Meles meles)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Jazbeca obravnavamo enotno v okviru LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Višina odvzema jazbecev se v šestletju giblje v višini med 67 in 101 živali. V povprečju je znašal letni odvoz 80 živali. Ugotovljene izgube so predstavljale 24 % vseh izločenih jazbecev iz lovišč. Najpogostejši vzrok izgub je promet (94 %). Načrtovan odvoz je bil realiziran 83 %.

V preteklem dvoletju je bilo v LUO uplenjenih 139 jazbecev in evidentiranih 35 izgub. V preteklem letu bilo odvzetih 82 jazbecev, od tega je bilo evidentiranih 20 izgub. Načrt odvzema je bil v preteklem letu 82 %. Največ jazbecev so uplenili v loviščih osrednjega in južnega dela LUO. V posameznih loviščih je bilo odstreljeno do 8 jazbecev

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Glede na podatke o odstrelu jazbecev ocenjujemo, da je populacija stabilna do rahlo naraščajoča, njegova številčnost pa je verjetno večja, kot je bila na začetku desetletja. Gostota jazbecev je višja v osrednjem in južnem delu LUO:

Prilagojeni cilji

Cilj gospodarjenja z jazbecem je v ohranitvi njegove številčnosti v obsegu, ki bo populaciji omogočala normalen razvoj in hkrati tudi ne bo povzročala pomembnejše škode v okolju. V območju naj bi se sedanja številčnost ohranila, prav tako pa tudi obstoječe jazbine.

Ukrepi in usmeritve

Višina odvzema, spolna in starostna struktura z dopustnimi odstopanji:

Načrt odvzema jazbecev v letu 2021 in 2022 znaša skupaj 200 živali. To predstavlja letno 125 % povprečnega letnega odvzema jazbecev zadnjega petletja in 122 % lanskoletne realizacije. Izgube jazbeca se evidentirajo kot pomemben pokazatelj gibanja številčnosti jazbecev (med njimi zlasti izgube zaradi prometa).

Dopustno odstopanje v realizaciji od načrta po loviščih in za LUO je po višini navzdol do – 50 %, navzgor pa do + 100 % načrtovanega številčnega odvzema. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 jazbecev, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija - 5 živali.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema:

Jazbin ni dovoljeno prekopavati ali na katerikoli drug način uničevati, v okolici jazbin pa je treba temu primerno gospodariti in zagotavljati mir v času reprodukcije in vzreje mladičev.

Posebni ukrepi za vzdrževanje življenjskega okolja jazbeca ni potrebno izvajati. Gospodarjenje z gozdovi po načelih sonaravnosti, ter ohranjanje gozdnih enklav v kmetijskem prostoru zagotavljajo ustrezne pogoje za vse živalske vrste, s tem pa tudi za jazbeca.

Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po končani lovni ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

Preglednica 4.10: Analiza odvzema jazbecev

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
Samci	39	39	54	40	59	49	280
Samice	29	28	47	30	33	33	200
Skupaj odstrel in izgube	68	67	101	70	92	82	480
Načrt - skupaj	92	90	90	109	100	100	581
Odstrel in izgube / načrt	73,9	74,4	112,2	64,2	92,0	82,0	82,6

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
Nenaravne izgube	17	21	22	21	13	20	114	97,4
Naravne izgube	0	0	0	1	2	0	3	2,6
Skupaj izgube	17	21	22	22	15	20	117	100,0
% izgub	25,0	31,3	21,8	31,4	16,3	24,4	24,4	
Odstrel	51	46	79	48	77	62	363	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
1 neznan	0	0	0	1	1	0	2	1,7
2 bolezen	0	0	0	0	1	0	1	0,9
3 krivolov	0	0	1	0	0	0	1	0,9
4 cesta	16	21	20	20	13	20	110	94,0
5 železnica	1	0	1	1	0	0	3	2,6

4.10 Kuna belica (*Martes foina*) in kuna zlatica (*Martes martes*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Kuni obravnavamo enotno v okviru LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklem šestletju je znašal povprečen letni odvoz kun zlatic 5 živali in kun belic 25 živali. Odvoz obeh kun je od leta 1991 v upadanju, v zadnjem šestletju pa je na podobni višini. Ugotovljene izgube predstavljajo 40 % vseh izločenih kun iz lovišč. Skoraj vse izgube so evidentirane zaradi prometa..

V preteklem dvoletnem obdobju je znašal odvoz kun belic 48 živali, od katerih je bilo uplenjenih 27. Odstreljenih je bilo 6 kun zlatic ter evidentiranih 8 izgub. V preteklem letu je odvoz kun belic znašal 26 živali, kun zlatic pa 3 živali. Načrt odvzema kun belic realiziran 87 %, zlatic pa 60 %.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

V območju je, tako kot v preostali Sloveniji, pogostejša kuna belica od zlatice. Kuna belica je številna v vseh loviških območja.

Kolikšen je vpliv kun na ostale vrste divjadi, je zaradi nepoznavanja gostote kun, ne moremo opredeliti. Glede na to, da so v prehrani kun najštevilčnejše zastopane voluharice, ptice, jajca ter rastlinska hrana, poleg tega pa tudi gozdne kure, fazani in poljski zajci ocenjujemo, da imajo kune določen negativen vpliv na populacije zavarovanih gozdnih jerebov in male divjadi, in to predvsem zaradi že tako majhne številčnosti teh vrst.

V kolikor o stanju populacije kun sklepamo na osnovi podatkov o odstrelu in izgubah v preteklem obdobju, lahko ugotovimo, da je populacija kune zlatice stabilna, oz. v manjšem upadanju. Prav tako je stabilna populacija kun belic. Lov oz. odstrel kun je zaradi majhnega interesa lovcev nizek, tako da lov bistveno ne vpliva na številčnost obeh vrst.

Prilagojeni cilji

Cilj gospodarjenja s kunami je v vzdrževanju odporne – vitalne populacije kun v primerni številčnosti, ki bo v ravnovesju z ostalimi vrstami, katere kune plenijo. Številčnost kun belic bi bilo priporočljivo vsaj v loviških, kjer so najboljše pogoji za malo divjad, zmanjšati. Gostota kun zlatic pa naj bi se ohranila. Kuna zlatica je uvrščena na podlagi Direktive Sveta 92/43/EGS v priložo V. Po tej direktivi je kuna zlatica v interesu skupnosti, pri katerih za odvoz iz narave lahko veljajo ukrepi upravljanja, ki imajo za cilj predvsem zagotavljanje ugodnega stanja vrste.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema za leto 2021 in 2022 skupaj pri kuni zlatici znaša 10 živali in kuni belici 60 živali. Kuno zlatico se lahko lovi v vseh loviških, ne glede na kasnejši izdelan razdelilnik.

Dopustno odstopanje v realizaciji od načrta po loviških in za LUO je po višini navzdol do – 50 %, navzgor pa do + 100 % načrtovanega številčnega odvzema. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 živali, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija - 5 živali. Glede na majhen načrt odvzema kun zlatic, se ne glede na razdelilnik odvzema po loviških, kuno zlatico lahko lovi v vseh loviških. Pri evidentiranju odvzema kun je potrebno ločiti med obema vrstama. Verjetno je v odvzemu več evidentiranih kun zlatic zaradi nezadostnega prepoznavanja in ločevanja med obema vrstama kun.

Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po končani lovni ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

Izgube kune belice in kune zlatice se za vsako vrsto posebej evidentirajo kot pokazatelj gibanja številčnosti (še zlasti izgube zaradi prometa) ter se vštevajo v realizacijo odvzema. Z namenom zmanjšanja števila kun belic in ohranjanja kun zlatic naj se lov izvaja predvsem v kulturni in gozdni krajini v nižinskih delih lovišč, kjer je

kuna belica pogostejša. V sredogorskih ter zlasti iglastih ali mešanih gozdovih, ki predstavlja optimalen habitat kuni zlati, pa naj se lov kune zlatice, ki je v območju redkejša vrsta, ne izvaja.

Preglednica 4.11: Analiza odvzema kun

Odstrel in izgube							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj
Kuna belica - skupaj odstrel in izgube	24	28	25	23	22	26	148
Načrt - skupaj	40	40	40	47	30	30	227
Odstrel in izgube / načrt	60	70	63	48,9	73	87	65
Kuna zlatica- skupaj odstrel in izgube	4	6	6	2	11	3	32
Načrt - skupaj	10	10	10	10	5	5	50
Skupaj odstrel in izgube	40	60	60	20	220	60	460

Izgube in odvzem (kuna belica in zlatica)								
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
Nenaravne izgube	14	12	11	8	13	13	71	94,7
Naravne izgube	0	0	1	0	1	2	4	5,3
Skupaj izgube	14	10	11	10	14	15	75	100,0
% izgub	41,2	32,3	35,5	40,0	42,4	51,7	41,7	
Odstrel	14	24	20	15	19	14	105	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Skupaj	%
1 neznan	0	0	1	0	0	2	3	4,0
2 bolezen	0	0	0	0	1	0	1	1,3
4 cesta	14	12	10	8	13	13	70	93,3

4.11 Navadni polh (Glis glis)

V šestletju je v LUO bil evidentiran ulov 7945 polhov. V preteklih dveh letih je bil v devetih loviščih evidentiran ulov 1499 polhov. Ker je v preteklem letu bil obrod bukve je bila številčnost polhov večja. V preteklem letu je bilo ulovljenih 1327 polhov. Verjetno pa je bilo ujetih bistveno več polhov, saj polhraj velkokrat sploh ne zaprosijo za dovolilnice. V območju je sicer močno prisotna tradicija polhanja, še najbolj na kraškem delu območja. Višine odvzema polhov se z načrti ni omejevalo.

Kot je bilo zapisano že v prejšnjem načrtu, je lov polhov intenzivnejši v letih obroda bukve, medtem ko se v letih brez obroda skoraj ne izvaja. Lov zaradi predpisane lovne dobe ter strategije razmnoževanja te vrste ne ogroža populacije polhov. Tudi v predelih, kjer se lov polhov intenzivno izvaja, le ta ne vpliva na številčnost vrste. Lov se namreč izvaja le v predelih, kjer gozdni sestoji omogočajo nastavitev pasti (košato, vejnato drevje). Lov polhov se zato izvaja le na manjši površini gozdov – primernih habitatih polha ter po obsegu verjetno ne obsega niti 5 % polhu primernih habitatov.

Poleg spoštovanja lovne dobe, in ostalih določil predmetne zakonodaje s področja divjadi in lovstva, v prihodnjih dveh letih ne načrtujemo številčne omejitve pri lovu polhov, niti ne bomo letno posebej definirali načrta odvzema in dopustnih toleranc za realizacijo. Tako kot za ostale vrste divjadi je treba tudi o ujetih polhih voditi evidenco, ki je sestavni del dovolilnic. Prosilci, ki želijo izvajati lov na polha, dovolilnico pridobijo od krajevno pristojnega upravljavca lovišča, lahko tudi prek organiziranih polharskih društev.

Polhanje je skladno z določili Pravilnika o polharski dovolilnici (Ul. RS, št. 75/2009) dovoljeno le imetnikom polharske dovolilnice. Polharsko dovolilnico morajo imeti tudi lovci – člani lovskih družin. Tako kot za ostale vrste divjadi, se mora tudi za odvzem polhov voditi predpisane evidence po posameznih loviščih.

4.12 Pižmovka (*Ondatra zibethia*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Pižmovko obravnavamo enotno v okviru LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odstrel pižmovk je bil v preteklem šestletju nizek. V šestletju je bilo skupaj uplenjenih 7 pižmovk. V zadnjem letu ni bil evidentiran odstrel pižmovke.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Številčnost pižmovk se je v zadnjem desetletju izrazito zmanjšala, oziroma je skoraj ni več v LUO. Zmanjšanje številčnosti pižmovk se opaža tudi v ostalih LUO. Vzrok za upad številčnosti bi bil lahko v pojavu bolezni ali zajedavcev, vendar pravega vzroka ne poznamo. Eden izmed možnih vzrokov bi bila okuženost pižmovk z metljajem. Po navedbah lovcev naj bi nekatere od uplenjenih pižmovk imele opazne spremembe na jetrih. Najštevilčnejša je sicer v srednjem in nižinskem toku reke Krke s pritoki in reki Mirni. Zaradi majhnega interesa lovcev za lov pižmovk, se z lovom na populacijo pižmovk skoraj ne vpliva.

Prilagojeni cilji

Četudi je pižmovka alohtona divjad prinešena v Evropo iz Severne Amerike, se je na razmere v Evropi dokaj uspešno prilagodila. Glede na to, da spada med tujerodne vrste, je cilj izločitev te vrste iz okolja.

Ukrepi in usmeritve

Za leto 2021 in 2022 načrtujemo neomejen odvzem pižmovk iz narave. Pižmovko se lahko lovi v vseh loviščih v LUO.

Za ugotovitev pravega razloga zmanjšanja številčnosti pižmovk priporočamo, da so lovci pozorni na morfološke spremembe notranjih organov pižmovk, ter da o teh spremembah obvestijo ZGS ali pa dajo trupla živali na veterinarski pregled.

4.13 Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Poljskega zajca obravnavamo enotno v okviru LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem poljskega zajca je glede na površino območja nizek. V šestletju je povprečni letni odvzem znašal 99 poljskih zajcev. Izgube, katere so predvsem posledica prometa, so predstavljale 25 % vseh izločenih poljskih zajcev iz lovišč. Odstrel poljskih zajcev se zmanjšuje iz leta v leto, medtem pa izgube ostajajo na enaki višini. Največji odvzem poljskih zajcev v šestletju je bil izvršen v lovišču Otočec, kjer je bilo odvzetih 18 % celotnega odvzema v LUO. V lovišču Šentjernej je bilo odvzetih 13 % in lovišču Trebnje 10 % celotnega odvzema v LUO.

V preteklem dvoletju je bilo odvzem v LUO znašal 155 živali, od tega v preteklem letu le 64 živali. V preteklem letu je bilo evidentiranih 24 izgub. Realizacija načrtovanega odvzema v zadnjih dveh letih je bila 87 %. V preteklem letu je bil odvzem zajcev manjši predvsem zaradi neizvajanja skupinskih lovov.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Podatki o odvzemu – odstrelu poljskega zajca, ki se iz leta v leto zmanjšuje kažejo, da je bila ocena o stanju poljskega zajca iz preteklih let, ko smo ocenjevali, da se je padajoč trend številčnosti poljskega zajca v območju ustavil, napačna. Ker se verjetno ni spremenil način ali intenzivnost lova na poljskega zajca v posameznih loviščih sklepamo, da je višina odstrela poljskega zajca povezana z njegovo številčnostjo.

Prilagojeni cilji

Osnovni cilj gospodarjenja s poljskim zajcem je v povečanju njegove številčnosti in s tem vzpostavitvi stabilne populacije. Številčnost poljskega zajca naj bi se povečala predvsem v območju njegovega optimalnega življenjskega prostora (nižinski, poljedelski prostor).

Določitev ciljnega stanja življenjskega okolja divjega zajca, ki bi imelo za posledico znatno povečanje njegove številčnosti s tem pa tudi stabilnosti njegove populacije, je teoretično enostavno določiti, praktično pa nemogoče doseči. Dejavniki, ki vplivajo na kmetijsko proizvodnjo so tisti, ki v največji meri vplivajo na razmere v optimalnih habitatih poljskega zajca. Osnovnega pomena je, da se življenjsko okolje za divjega zajca ne bi nadalje poslabševalo. Z ohranitvijo ostankov gozdnih sestojev in grmovja v kmetijski krajini, zapleveljenih in nepreoranih površin bi se današnji življenjski pogoji za poljskega zajca ohranili. Ob povečanju deleža nepreoranih površin v zimskem času, okopavin in strniščnih posevkov, bi se pogoji za poljskega zajca, s tem pa tudi za ostalo malo divjad, izboljšali.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2021 in 2022 znaša načrtovan odvzem poljskega zajca 200 živali. To je v višini povprečnega letnega odvzema v šestletju in 156 % lanskoletne realizacije.

Načrtovanega odvzema pri poljskem zajcu ni treba dosegati, navzgor pa je realizacija omejena do največ 30 % preseganja načrta. V loviščih z manjšim letnim načrtovanim odstrelom od 10 živali znaša dopustno preseganje načrta odvzema v posameznem letu do 3 živali.

Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po končani lovni ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

Lov zajcev v bližini intenzivnih nasadov ima prednost pred lovom v ostalem delu lovišča. Na teh površinah se lov lahko ponavlja.

Z namenom povečanja številčnosti poljskega zajca naj se intenzivira lov lisic.

Priporočamo, da se pri razdelitvi odvzema v loviščih Otočec in Šentjernej načrtovan odvzem določi v višini lanskoletne realizacije.

Na isti površini lovišča se lov vrši praviloma samo enkrat letno ali pa se v smislu kolobarjenja lov lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar največ do 1/3 lovne površine lovišča, kjer se izvaja lov na poljskega zajca, na preostanku površine pa se lov konkretno leto ne izvaja. Površine namenjene izvajanju lova in t.i. »mirne cone« brez lova se letno menjajo. Upravlavec lovišča takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča.

Dodajanje poljskega zajca v prosto naravo ni dovoljeno.

Preglednica 4.15: Analiza odvzema poljskih zajcev.

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	144	121	89	85	91	64	594
Načrt - skupaj	210	190	90	90	90	101	771
Odstrel in izgube / načrt	68,6	63,7	98,9	94,4	101,1	63	77

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj	%
Nenaravne izgube	24	21	22	23	26	22	138	93,2
Naravne izgube	0	1	0	3	1	5	10	6,8
Skupaj izgube	24	22	22	26	27	27	148	100,0
% izgub	16,7	18,2	24,7	30,6	29,7	42	25	
Odstrel	120	99	67	59	64	37	446	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj	%
1 neznan	0	1	0	0	1	3	5	3,4
2 bolezen	0	0	0	0	0	1	1	0,7
4 cesta	24	21	22	23	26	22	138	93,2
6 zveri in ujede	0	0	0	3	0	1	4	2,7

4.14 Fazan (*Phasianus colchicus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Fazana obravnavamo enotno v okviru LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklem šestletnem obdobju je znašal odvzem fazanov skupaj 220 živali. Od tega je v lovišču Šentrupert bilo odvzetih 161 fazanov, Novo mesto 36, Šentjernej 19 in lovišču Orehovica in Otočec 2. V preteklih dveh letih je bilo uplenjenih 69 fazanov, od tega v preteklem letu 40. V lovišču Šentrupert je bilo lansko leto uplenjenih 38 fazanov in lovišču Orehovica 2 fazana. V šestletju je bilo evidentiranih le 6 živali izgub. Očitno se večji del izgub fazanov ne ugotovi. V šestletju je bilo v lovišča dodanih 625 fazanov, od katerih je bilo odvzetih 220. Glede na evidentiran odstrel je več kot očitno, da je bilo dodajanje fazanov neuspešno. Glede na podatke iz letnih načrtov lovišč za leto 2019 so zimsko krmljenje fazanov izvajale vse LD, ki so v lovišča dodajale fazane

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Fazan praktično izginja iz lovišč Novomeškega LUO. O fazanu kot populaciji v območju ne moremo (več) govoriti. Njegovo pojavljanje v loviščih je odvisno od (letnega) dodajanja fazanov iz umetne vzreje. Obstoje fazanov bi bil mogoč le v nekaterih nižinskih predelih lovišč, v kolikor bi bila dodajanja izvedena v primerno pripravljena in kakovostna življenjska okolja.

Prilagojeni cilji

Cilj je v ohranitvi fazana na površinah, kjer je bil prisoten v preteklosti in kjer mu ustrezajo dejavniki okolja in sicer v taki številčnosti, ki omogoča tudi izvajanje lova. To je predvsem nižinski – poljedelski svet, v katerega so vpleteni manjši gozdni ostanki, žive meje in vodne površine.

Ukrepi in usmeritve

V letu 2021 in 2022 načrtujemo odvzem fazanov samo v loviščih Šentrupert, Novo mesto, Orehovica, Otočec in Šentjernej, skupaj 250 fazanov.

Načrtovanega odvzema fazanov ni treba dosegati, navzgor pa je realizacija omejena do največ 30 % preseganja načrta. Odvzema v lovišče dodanih fazanov se ne omejuje, lahko pa ga omeji upravljavec lovišča v deležu od vloška.

Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po končani lovni ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

Ker naravnega fazana v območju skorajda ni več, je njegova številčnost odvisna izključno od dodajanja fazanov v lovišče iz umetne vzreje. Dodajanje fazanov se po predlogu upravljavcev lovišč načrtuje okvirno z letnim lovsko upravljivskim načrtom. Dodajanje divjadi mora upoštevati določila veljavne zakonodaje, to je Zakon o ohranjanju narave Ur.l. 56/99 (UPB 96/04) in Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99 (UPB 20/04). V primeru dodajanja fazana se lov na istih površinah lahko ponavlja. Upravljalci lovišč, kjer se bodo dodajali fazani morajo imeti vzdrževane ustrezne remize, kjer bodo izpuštile fazane v okolje in izvajati druge ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer za fazana (krmne njive, zimsko krmljenje, intenziven lov tistih plenilskih vrst, katere je dovoljeno loviti...). Vsi upravljalci lovišč, ki bodo v letu 2020 v lovišča dodala fazane morajo obvezno izvajati zimsko krmljenje fazanov.

Preglednica 4.16: Analiza odvzema fazanov

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	15	61	45	30	29	40	220
Načrt - skupaj	82	79	66	64	60	60	411
Odstrel in izgube / načrt	18,3	77,2	68,2	46,9	48,3	67	54

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj	%
Nenaravne izgube	1	0	0	0	1	0	2	50,0
Naravne izgube	0	1	1	0	0	0	2	50,0
Skupaj izgube	3	1	1	0	1	0	4	100,0
% izgub	4,9	2,2	2,2	0,0	3,4	0	2	
Odstrel	37	14	44	30	28	40	216	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj	%
1 neznan	0	1	0	0	0	0	1	25,0
4 cesta	1	0	0	0	1	0	2	50,0
6 zveri in ujede	0	0	1	0	0	0	1	25,0

4.15 Poljska jerebica (*Perdix perdix*)

Podatkov, da je poljska jerebica še prisotna na območju LUO nimamo. V letu 2007 so poljsko jerebico (10 jerebic) dodali v lovišču Veliki Gaber. Za leto 2020 lovske družine niso predlagale dodajanja poljske jerebice v lovišča. **Glede na to, da je med divjad uvrščena le gojena poljska jerebica, v letu 2021 in 2022 ne načrtujemo odvzema nobene jerebice.**

4.16 Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Raco mlakarico obravnavamo enotno v okviru LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Višina odstrela rac mlakaric se je v šestletju v primerjavi s preteklim obdobjem znatno zmanjšala. V povprečju je bilo v šestletju letno uplenjenih 90 rac. Večina rac je bila uplenjena na reki Krki. Višina odvzema rac mlakaric se v zadnjih letih zmanjšuje iz leta v leto.

V preteklem dvoletnem obdobju je odvzem znašal 175 rac, od tega v lanskem letu 81. Lankoletni načrt je bil 81 % realiziran. 79 % odstrela je bilo realiziranega v loviščih ob reki Krki. 10 ali več raz so uplenili v lovišču Otočec, Plešivica, Šentjernej, Škocjan in Toplice.

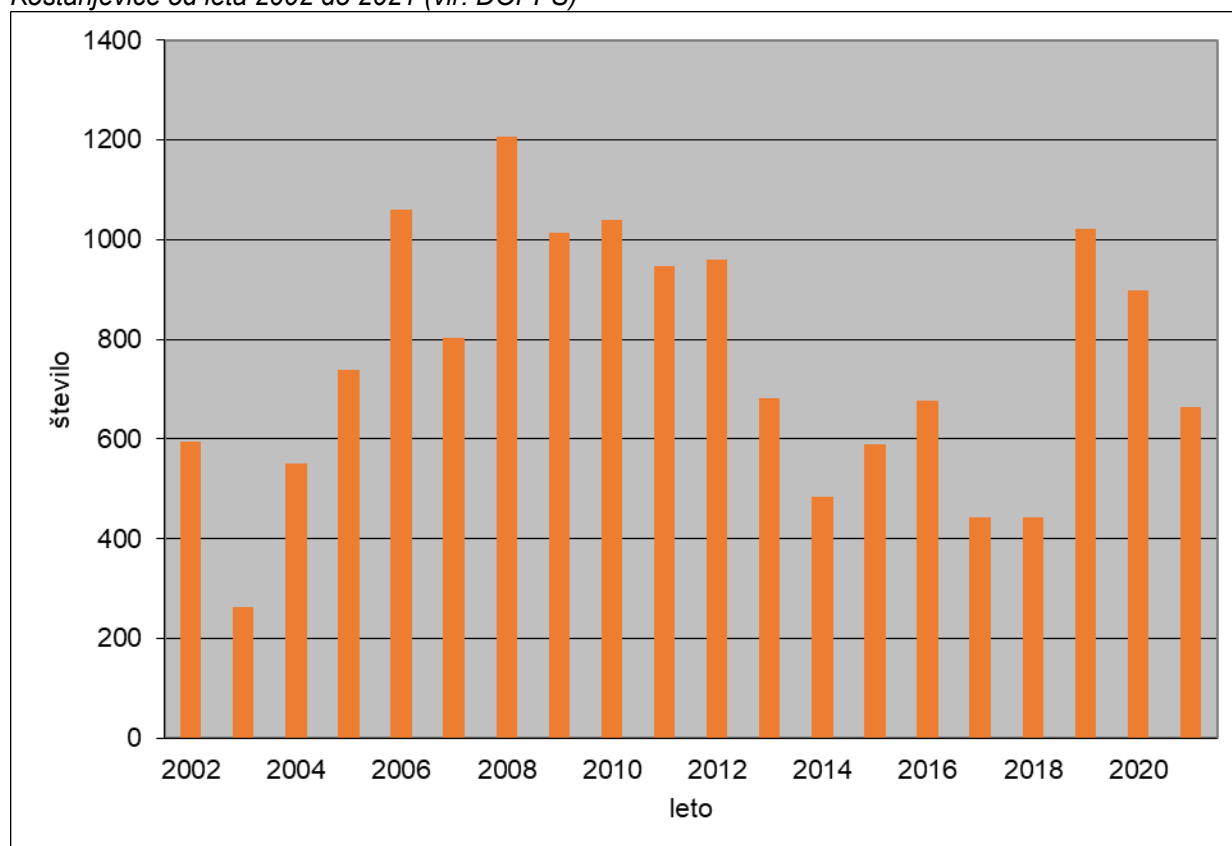
Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Po podatkih zimskega štetja vodnih ptic, ki ga opravlja DOPPS, je število rac mlakaric na reki Krki, na kateri se upleni večino rac mlakaric, v zadnjem petletju stabilno. V zadnjih dveh letih je bilo opaženih več rac kot v začetku petletja. Vzrok temu je morda v boljših vremenskih pogojih (vidljivosti) na dan štetja vodnih ptic. Na sliki 4.15.1 so prikazani podatki štetja rac mlakaric na reki Krki od izvira do Kostanjevice. Ob štetju vodnih ptic je reka Krka razdeljena na posamezne odseke. Posamezni deli reke Krke obsegajo sledeče odseke: K1 – od izvira do Soteske; K2 - od Soteske do sotočja Krke in Temenice ter od Ločenskega mostu do Dolenjega Kronovega; K3 – od sotočja Temenice in Krke do Ločenskega mostu; K4 – od Dolenjega Kronovega do Kostanjevice. Odseki reke Krke se ne prekrivajo z mejami LUO. Odseka reke Krke K1 in K4 segajo izven meja LUO. Številčnost race mlakarice je najnižja na odseku reke Krke od izvira do Soteske.

Slika 4.15.1: Ocena številčnosti rac mlakaric po podatkih zimskega štetja vodnih ptic na reki Krki od izvira do Kostanjevice od leta 2002 do 2021 (vir: DOPPS)

Prilagojeni cilji

V LUO naj bi se številčnost rac mlakaric povečala, oziroma vsaj ohranila.

Ukrepi in usmeritve

Načrtovan odvzem v letu 2020 in 2021 znaša skupaj 200 rac mlakaric.

Načrtovanega odvzema ni treba dosegati, navzgor pa je realizacija omejena do največ 30 % preseganja načrta. V loviščih z manjšim letnim načrtovanim odstrelom od 10 živali znaša dopustno preseganje letnega načrta odvzema do 3 živali.

Upravljalci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po končani lovni ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema:

Vsak upravljalavec lovišča naj bi izločil vsaj 1/3 vodnih površin, na katerih se lov ne izvaja. Priporočamo, da je v loviščih Toplice in Plešivica delež teh površin še večji. Z namenom zmanjšanja vznemirjanja rac ter tudi ostalih vodnih ptic je priporočljivo po posameznih loviščih, oziroma skupini lovišč v primeru mejnih vodnih površin poenotiti dovoljene dneve lova na raco mlakarico. Režim lova na raco mlakarico mora biti opredeljen v letnem načrtu lovišča. Na delih vodotokov, ki tečejo skozi strnjena naselja, lov rac mlakaric ni dovoljen. **Dodajanje rac mlakaric iz umetne vzreje na naravne vodotoke ni dovoljeno.**

Za spremljanje številčnosti race mlakarice je smiselno izvajati štetja. Predlagamo, da se na dan štetja vodnih ptic, katerega izvajajo člani DOPPS, ne izvaja lova na race mlakarice.

Lov na raco mlakarico se zaradi varstva rac in ostalih vodnih ptic pred vznemirjanjem lahko omeji na 2 dneva v tednu, katera skupaj dorečejo upravljalci lovišč združeni v OZUL. Upravljalci lovišč naj z namenom ustrežnejšega vodenja evidenc o uplenjenih racah mlakaricah določijo odgovornega za sprejem poročil o uplenitvah, ter zagotovijo doslednejše sporočanje o uplenitvah s strani lovcev.

Preglednica 4.18: Analiza odvzema race mlakarice

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	105	101	69	87	94	81	537
Načrt - skupaj	150	150	80	100	100	100	680
Odstrel in izgube / načrt	70,0	67,3	86,3	87,0	94,0	81	79

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	0	0	4	0	4	44,4
Naravne izgube	0	0	1	2	2	0	5	55,6
Skupaj izgube	0	0	0	0	6	0	9	100,0
% izgub	0,0	0,0	0,0	0,0	6,4	0	2	
Odstrel	105	101	69	87	88	81	528	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj	%
1 neznan	0	0	1	2	2	0	5	55,6
4 cesta	0	0	0	0	4	0	4	44,4
5 železnica	0	0	0	0	0	0	0	0,0

4.17 Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Srako, šoja in sivo vrano obravnavamo enotno v okviru LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V povprečju je bilo v šestletju letno uplenjenih 112 šoj, 75 srak in 343 sivih vran. Višina odstrela srak in sivih vran se je v primerjavi s preteklim šestletnim obdobjem povečala, odstrel šoj pa ostaja na podobni višini. Lovci, razen zaradi omejevanja škod na kmetijskih površinah zaradi sive vrane, nimajo velikega interesa za lov teh vrst.

V preteklem letu je bilo uplenjenih 79 šoj (58 % načrtovanega), 68 srak (64 % načrtovanega) in 334 sivih vran (108 % načrtovanega). Glede na to, da je višina realiziranega odstrela vseh treh vrst v večini lovišč iz leta v leto skoraj na isti višini dvomimo, da so podatki o višini odstrela teh vrst resnični.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s šoja in srako ustrezno. Številčnost sivih vran pa je prevelika.

Ocena stanja populacije

Ocenjujemo, da se je v zadnjem desetletju v Novomeškem LUO številčnost sivih vran povečala, številčnost srak pa zmanjšala, vendar se v zadnjih letih znova povečuje. Naraščajoče število sivih vran bo imelo verjetno za posledico povečanje škod v kmetijstvu, katere do sedaj kmetovalci večinoma niso in jih ne prijavljajo. Zaradi zadrževanja sivih vran v urbanih območjih, torej na nelovnih površinah in s tem omejenih možnosti za odstrel, poleg tega pa tudi težavnosti njihovega lova v kulturni krajini, ima lov na sive vrane majhen vpliv. Številčnost šoj, ki je odvisna tudi od semenskih obrodov gozdnega drevja niha, vendar prevladuje ocena, da se njihovo število povečuje.

Prilagojeni cilji

Cilj pri upravljanju s temi vrstami je v ohranjanju teh vrst v številčnosti, ki omogoča normalen razvoj populacije in opravljanje vloge v ekosistemu (primarni gnezdilci, sanitarna vloga, raznašanje semen...). Številčnost sivih vran je treba vzdrževati v obsegu, da ne bo konfliktna s kmetijstvom. Številčnost sivih vran bi bilo zato treba zmanjšati, vendar je ta cilj (samo) z lovom težko uresničljiv.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2021 in 2022 je načrtovan odvzem 200 srak, 300 šoj in 700 sivih vran.

Za sivo vrano je v okviru lovišča dopustno odstopanje realizacije od načrta po višini navzdol do – 30 %, ter navzgor za 100 %. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 sivih vran, se kot dopustno odstopanje od načrta šteje realizacija - 3 živali.

Načrtovanega odvzema šoj in srak ni treba dosežati, ter se ga lahko presega za 100 %.

Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastalo kot posledica evidentiranih izgub po končani lovni ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema:

Upravljalci lovišč so se dolžni držati vseh izdanih odločb s strani pristojnih organov, katere se nanašajo na dodatne ukrepe pri upravljanju s sivo vrano.

Pri upravljanju s sivo vrano se tudi smiselno upoštevajo določila »*Akcijskega načrta za reševanje problemov, povezanih s sivo vrano v Sloveniji*«. Eden izmed priporočljivih in dovoljenih ukrepov za zmanjšanje možnosti nastanka škod od sivih vran je t.i. odvračalni odstrel. Zmanjšanje škod se sicer doseže z aktivnim lovom enega ali nekaj osebkov, bistveno pa k temu doprinese tudi stalna fizična prisotnost upravljalcev lovišč na področjih z večjimi škodami.

Ciljno zasnovan odvrtačni odstrel bi ob minimalnih izgubah osebkov, zelo učinkovito odvrtačal sivo vrano s škodnih področij. Da bo odvrtačalni odstrel maksimalno učinkovit, ga je priporočljivo izvajati na ciljno usmerjen način, in sicer:

- izvajalec odvrtačalnega odstrela naj se nahaja na škodni površini oziroma v njeni neposredni bližini,
- izvajalec naj strelja z mesta, ki je dobro vidno (sive vrane bodo na ta način hitro razvile znanje, da se je določenih površin treba izogibati).

Preglednica 4.19: Analiza odvzema srak, šoj, sivih vran

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	skupaj
Sraka – odstrel in izgube	81	79	78	76	66	68	448
načrt - skupaj	124	113	106	106	110	106	665
odstrel in izgube / načrt	65	70	74	72	60	64	67
Šoja – odstrel in izgube	112	135	114	123	106	79	669
načrt - skupaj	149	156	142	141	140	136	864
odstrel in izgube / načrt	75	87	80	87	76	58	77
Siva vrana – odstrel in izgube	328	370	338	349	340	334	2059
načrt - skupaj	330	330	330	330	330	310	1960
odstrel in izgube / načrt	99	112	102	106	103	108	105

4.18 Nutrija (*Myocastor coypus*) in rakunasti pes (*Nyctereutes procyonoides*)

V območju (še) ni zabeležena prisotnost nutrije, medtem ko je bil v letu 2011 najden poginjen rakunasti pes v lovišču Trebnje. Obstaja možnost, da je bil le ta kot hišna žival, mrtev odvržen v naravo.

Obe vrsti sta tujerodni in invazivni, zato je cilj ob pojavu osebkov obeh vrst v LUO njihova takojšnja odstranitev z odstrelom.

V primeru pojava teh vrst, se odstrela teh dveh vrst v lovni dobi številčno niti ne določa z načrti in se ga niti ne omejuje.

4.19 Načrt dodajanja divjadi

Lovske družine v letih 2021 in 2022 načrtujejo z namenom ohranitve vrst (poljski zajec) in zagotavljanja lova (fazan in poljska jerebica) dodati omenjene vrste iz umetne vzreje.

V LUO s tem načrtom v letih 2021 in 2022 se dovoljuje le dodajanje fazana. LD Šentrupert želi sicer še dodajati poljskega zajca in poljsko jerebico. Glede poljskega zajca svetujemo upravljavcem lovišč, da z namenom ohranitve vrste povečajo intenzivnost lova lisic in kun in s tem omogočijo večje preživetje poljskih zajcev. Glede dodajanja poljske jerebice, ki ima v primerjavi s fazanom bolj specifične zahteve glede življenjskega okolja ocenjujemo, da življenjski prostor ne omogoča preživetja dodanih jerebic ter se dodajanje ne dovoljuje.

Način vlaganja fazanov umetne reje mora upoštevati določila lovske etike ter določila zakonodaje, predvsem Zakona o ohranjanju narave in Zakona o zaščiti živali. Dodajanje divjadi v lovišče neposredno pred lovom je prepovedano. Dovoljeno je dodajanje kvalitetne divjadi, sposobne preživetja v naravi (Zakon o zaščiti živali Ur.l. RS, št. 98/99). Priporočamo, da se fazana dodaja v razmerju - 1 fazan : 4 fazanke. Upravljalci lovišč so za leto 2020 predlagali dodajanje 185 fazanov. V preglednici so prikazane dovoljene količine dodajanja fazanov za posamezno lovišče.

Način dodajanja fazanov iz umetne reje je stvar spoštovanja določil lovske etike, ter spoštovanja določil veljavne zakonodaje (ZON - Ur.l. RS, št. 56/1999 in naslednji) in je v domeni upravljavcev lovišč – dodajanje divjadi v lovišče neposredno pred lovom pa je prepovedano. Dovoljeno je dodajanje kvalitetne divjadi, sposobne preživetja v naravi (Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99). Fazana se dodaja v razmerju - 1 fazan : 4 fazanke.

Preglednica 4.21: Vlaganje divjadi v letih 2021 in 2022 (skupaj)

Lovišče	Vrsta divjadi	Število
Novo mesto	fazan	100
Orehovica	fazan	80
Otočec	fazan	100
Šentjernej	fazan	30
Šentrupert	fazan	200
SKUPAJ	fazan	510

Dodajanje divjadi mora upoštevati določila veljavne zakonodaje, to je Zakon o ohranjanju narave Ur.l. 56/99 (UPB 96/04) in Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99 (UPB 20/04). Dodajanje divjadi v lovišče mora biti nadzorovano (letni načrt lovišča, letni območni lovsko upravljavski načrt) in usmerjeno v divjadi primerno okolje. V primeru dodajanja fazana se lov na istih površinah lahko ponavlja. Upravljalci lovišča v katerem je dovoljeno dodajanje fazanov morajo vzdrževati ustrezne remize, kjer bodo izpustile fazane v okolje in izvajati druge ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer za fazana (krmne njive, zimsko krmljenje, intenziven lov tistih plenilskih vrst, katere je dovoljeno loviti...).

Vsi upravljavci lovišč so dolžni pred vlaganjem zagotoviti ustrezno okolje za vloženo divjad. Realizirana dela, ki jih v ta namen opravijo, morajo biti razvidna iz letnih načrtov lovišč. Če za izboljšanje življenjskih razmer ne storijo ničesar, vlaganje divjadi ni dovoljeno. Posamezno divjad je dovoljeno vlagati v lovopustu, vsaj en mesec pred začetkom lovne dobe. Dodajanja divjadi, ki niso načrtovana s tem načrtom, niso dovoljena.

5 EVIDENCE

Izhodišča za izdelavo dvoletnega načrta LUO v letu 2023:

Pridobivanje podatkov za dvoletni načrt 2023-24 bo v letih 2021 in 2022 potekal predvidoma podobno kot v letošnjem letu. Njihovo zbiranje bo v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) in Pravilnikom o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljaljskem območju (Uradni list RS, št. 120/05 in 29/15) ter morebitnimi spremembami in dopolnili pravnih aktov:

Pregleda odstrela in izgub divjadi v loviščih za obdobje od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 za obdobje od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 pred komisijo za LUO morata biti opravljena najkasneje do 31. 1. 2022 in 2023. To je tudi skrajni rok, do katerega so upravljavci lovišč dolžni komisiji dostaviti materialne dokaze o opravljenem odstrelu in evidentiranih izgubah. Komisiji se ob pregledu predloži dokaze za vsak odstreljen ali izgubljen osebek kot navaja zgoraj navedeni pravilnik v petem členu.

Komisiji se ob pregledu predloži za vsak odstreljen ali izgubljen osebek:

- za srnjad, jelenjad in damjaka: trofeja in levi del spodnje čeljusti za enoletne in starejše samce ter levi del spodnje čeljusti za mladiče obeh spolov in samice 1+ in 2+;
- za odstreljene divje prašiče prašiča: za oba spola in vse starostne kategorije cele spodnje čeljusti, odrezane na desni strani za čekani in na levi strani za zadnjim izraščenim meljakom (pred t.i. »ušesom čeljusti«), za samce 2+ (merjasce) tudi čekane in brusilce;
- za poginule divje prašiče (povoz in vse ostale izgube) je prepovedano** odstranjevanje spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel najdenih poginulih divjih prašičev, ne glede na ocenjeni vzrok pogina. Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljaljskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS;
- za gamsa: trofeja pri obeh spolih;
- za malo divjad: evidenčno knjigo odvzema male divjadi;
- za šakala: poleg evidenčne knjige še fotografija z datumom odvzema ali zapisnik veterinarsko-higienske službe (v primeru izgube).

Trofeje in čeljusti morajo biti za komisijski pregled temeljito očiščene in premazane z vodikovim prekisom, na obeh mora biti številčna oznaka, ki se ujema s kronološkim zapisom iz evidenčne knjige. Komisijski pregled neustrezno pripravljenih trofej in/ali čeljusti lahko komisija zavrne. Čeljusti je komisija po končanem pregledu dolžna trajno uničiti. Kot trajno uničenje čeljusti šteje tudi njihova izročitev lovskemu inšpektorju ali raziskovalnim institucijam, in sicer z namenom kontrole ali raziskav divjadi. Morebitno neustrezno pripravo trofej in/ali čeljusti ter nepredložitev trofej in čeljusti v oceno je komisija dolžna prijaviti lovskemu inšpektorju.

Zaradi napačne interpretacije predvsem sedmega odstavka 5. člena zgoraj navedenega Pravilnika v imenu Komisije za pregled odstrela in izgub divjadi v Novomeškem LUO navajamo dodatna pojasnila o dokazih predloženih v skladu s tem odstavkom.

- Kot odstrel opravljen z lovskim gostom se upošteva tisti odstrel, kjer je uplenitelj lovec, ki ni član lovske družine, ki upravlja z loviščem. To mora biti razvidno tudi iz evidenc.
- V sedmem členu je eksplicitno navedeno, da je komisiji tudi v primeru, ko trofejo odnese lovski gost potrebno predložiti spodnjo levo čeljust.
- V posebnih primerih, ko spodnje leve čeljusti ni mogoče dobiti zaradi poškodovanja, uničenja, odtujitve ali drugih razlogov LAHKO (ni pa nujno) komisija glede na okoliščine primera prizna tudi druge ustrezne materialne dokaze.
- Drugi ustrezni materialni dokazi, ki jih komisija lahko upošteva so (1) fotografija z datumom, (2) trofejni list in izjava preparatorja, če je **trofeja oddana v preparacijo**, (3) fotografije(a) z datumom iz katerih je razvidno, da čeljusti ni bilo mogoče dobiti v primeru poškodovanja oz. uničenja živali in (4) čeljusti **pri povozu** in (5) ustrezen zapisnik podpisan s strani povzročitelja **pri pokosu**, na katerem je s parcelno številko in katastrsko občino navedena lokacija pokosa, prijavitelj oz. tisti, ki je žival(i) pokosil pa z imenom in priimkom ter naslovom.

Pri navadnem jelenu se po okularni metodi oceni tudi starost košut 2+ na starostne razrede kot pri jelenih (2 do 4 letne, 5 – 9 letne in 10+)

Evidenčna knjiga:

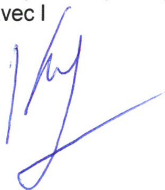
Evidenčne knjige je potrebno voditi tako, da je vanje kronološko vpisan vsak odvzem divjadi iz lovišča, poleg odstrela tudi vse izgube (naravne in nenaravne). Izgube posameznih vrst je potrebno ločiti po vzrokih, pri »veliki« divjadi še po spolno-starostnih kategorijah, pri ostalih vrstah le s skupnim številom. V primeru izgube parkljaste divjadi za katero spola živali ni mogoče ugotoviti, naj upravljavci lovišč v evidenčno knjigo vpišejo »neznan« spol določene starostne kategorije, v beležijo pa izmenično enkrat moški in drugič ženski spol.

Vse rubrike kjer obstajajo podatki morajo biti izpolnjene. Pri ustreljenih poljskih zajcich je treba zabeležiti ali je bila žival stara ali mlada.

Letni načrti lovišč in lovišč s posebnim namenom:

Do 10. 2. 2023 morajo upravljavci lovišč posredovati ZGS letne načrte lovišč za leto 2022 dokončno izpolnjene z realizacijo in preliminarne načrte lovišč za leto 2023 v elektronski obliki. Letne načrte lovišč izpolnjene z realizacijo v pisni obliki (original, žigosan in podpisan od LD, OZUL in ZGS) so upravljavci lovišč dolžni hraniti v svojem arhivu še vsaj 5 let.

Izdelal:
Marjan Kumelj, univ.dipl.inž.gozd
Višji sodelavec I

Vodja ZGS OE Novo mesto
Anton Turk, univ.dipl.inž.gozd.

PRILOGE

1. Načrtovan in realiziran odvzem divjadi po loviščih za zadnja štiri leta
2. Seznam možnih lokacij krmišč za divjad v letu 2021 in 2022
3. Zapisnik sestanka Strokovnega sveta Območne enote Novo mesto
4. Vabilo na javno predstavitev Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021 in 2022
5. Zapisnik javne predstavitve Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021 in 2022 in opredelitev do pripomb na osnutek Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021 in 2022
6. Zapisnik seje Sveta Območne enote Novo mesto
7. Razdelitev dvoletnega odvzema parkljaste divjadi po loviščih

Priloga 1: Načrtovan in realiziran odvzem divjadi po loviščih za zadnja štiri leta

srna		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	44	39	55	47	48	45	50	49
Dobrnjč	0104	68	71	80	79	80	84	80	82
Gorjanci	0118	66	65	70	71	76	92	80	84
Mirna	0106	68	70	70	66	70	66	66	59
Mirna Peč	0110	64	66	70	68	74	77	78	77
Mokronog	0112	56	59	60	59	60	58	60	55
Novo mesto	0109	76	70	80	79	80	82	82	85
Orehovica	0120	38	39	45	47	40	41	42	39
Otočec	0114	130	143	130	135	126	127	126	127
Padež	0117	90	95	90	91	94	94	94	99
Plešivica	0103	126	140	130	141	150	145	156	159
Šentjanž	0108	78	85	85	74	78	72	70	76
Šentjernej	0121	54	68	55	63	60	57	66	65
Šentrupert	0107	60	56	70	66	76	79	82	79
Škocjan	0115	70	75	80	77	84	82	82	82
Toplice	0116	80	89	80	91	92	106	86	91
Trebelno	0111	80	83	90	84	86	82	86	86
Trebnje	0105	90	91	90	84	90	83	90	86
Tržišče	0113	66	64	70	66	80	79	80	72
Velika Loka	0102	72	74	70	69	74	69	67	72
Veliki Gaber	0101	74	72	80	83	82	85	82	84
SKUPAJ		1550	1614	1650	1640	1700	1705	1705	1708

navadni jelen		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	4	1	4		4	1	4	3
Dobrnjč	0104	8	8	10	10	10	8	10	9
Gorjanci	0118		1				1		3
Mirna	0106	16	11	12	4	5	4	8	6
Mirna Peč	0110	5	4	5	3	5	5	7	5
Mokronog	0112		3	4	2	4	2	4	4
Novo mesto	0109	8	10	12	11	12	16	15	18
Orehovica	0120								
Otočec	0114	4	5	4	3	4	3	4	4
Padež	0117	15	13	18	17	18	15	20	21
Plešivica	0103	19	23	20	24	20	25	30	37
Šentjanž	0108	20	21	20	9	16	11	19	11
Šentjernej	0121		4		1		4	4	5
Šentrupert	0107	16	10	16	9	8	14	12	12
Škocjan	0115	4	1	4		4	3	4	
Toplice	0116	50	49	45	52	50	62	60	62
Trebelno	0111	4	5	4	8	4	8	4	9
Trebnje	0105	4	5	4		4	3	4	1
Tržišče	0113	12	9	12	8	8	10	10	12
Velika Loka	0102	4	3	4	6	4	7	4	5
Veliki Gaber	0101	5	4	5	3	5	6	5	4
SKUPAJ		198	190	203	170	185	208	228	231

damjak		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	3							
Dobrnič	0104								
Gorjanci	0118						2		
Mirna	0106								
Mirna Peč	0110								
Mokronog	0112						2		
Novo mesto	0109								
Orehovica	0120			2		3		3	
Otočec	0114	2	1						1
Padež	0117								
Plešivica	0103								
Šentjanž	0108	5	7	10	6	9	7	12	14
Šentjernej	0121								
Šentrupert	0107	3		2		3	1	6	
Škocjan	0115	4	3	4	2	4	4	4	2
Toplice	0116								
Trebelno	0111		3	4	5	5	3		5
Trebnje	0105	3	2	2	2			2	
Tržišče	0113	8	12	6	5	6	10	5	11
Velika Loka	0102		1						
Veliki Gaber	0101								
SKUPAJ		25	29	30	20	30	29	32	33

divji prašič		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	12	16	10	8	10	15	10	14
Dobrnič	0104	10	15	15	9	25	22	25	7
Gorjanci	0118	10	24	10	8	15	13	15	11
Mirna	0106	10	11	10	8	10	9	10	4
Mirna Peč	0110	10	20	15	18	25	43	30	10
Mokronog	0112	10	6	10	6	15	6	15	3
Novo mesto	0109	30	29	35	19	35	58	40	48
Orehovica	0120	8	7	10	2	10	2	10	2
Otočec	0114	5	8	5	18	10	4	10	7
Padež	0117	20	34	20	48	25	59	35	47
Plešivica	0103	30	83	30	32	40	87	60	42
Šentjanž	0108	23	57	20	22	25	33	25	21
Šentjernej	0121	10	14	10	4	15	7	15	10
Šentrupert	0107	5	22	15	13	25	18	25	7
Škocjan	0115	5	15	10	14	15	5	15	6
Toplice	0116	16	51	20	44	25	65	35	45
Trebelno	0111	10	16	15	12	20	16	20	17
Trebnje	0105	5	12	10	5	10	8	10	5
Tržišče	0113	12	18	15	20	25	48	25	16
Velika Loka	0102	4	6	5	3	10	1	10	2
Veliki Gaber	0101	5	11	10	3	10	5	10	8
SKUPAJ		250	475	300	316	400	524	450	332

Iisica		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	30	20	30	19	30	34	30	11
Dobrnič	0104	30	51	35	17	30	29	30	23
Gorjanci	0118	30	30	35	25	30	17	30	9
Mirna	0106	30	45	35	24	30	44	30	44
Mirna Peč	0110	30	26	35	31	30	24	30	22
Mokronog	0112	30	28	35	16	30	30	30	26
Novo mesto	0109	30	21	35	12	30	17	30	17
Orehovica	0120	30	24	30	6	30	13	30	8
Otočec	0114	30	61	45	40	45	47	45	68
Padež	0117	30	46	35	22	30	37	30	22
Plešivica	0103	50	37	55	41	50	40	50	42
Šentjanž	0108	30	31	35	33	30	29	30	13
Šentjernej	0121	50	46	55	38	45	44	45	39
Šentrupert	0107	40	78	40	60	35	70	35	48
Škocjan	0115	40	41	45	24	35	27	35	28
Toplice	0116	40	33	45	18	40	44	40	23
Trebelno	0111	30	34	35	21	30	28	30	22
Trebnje	0105	30	38	35	26	30	34	30	31
Tržišče	0113	30	29	35	13	30	26	30	26
Velika Loka	0102	30	30	35	28	30	42	30	29
Veliki Gaber	0101	30	27	35	29	30	36	30	28
SKUPAJ		700	776	800	543	700	712	700	579

jazbec		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	4	7	4	4	4	4	4	5
Dobrnič	0104	4	7	5	2	5	3	4	
Gorjanci	0118	4	5	5	5	5	11	5	11
Mirna	0106	4	9	5	1	4	10	4	8
Mirna Peč	0110	4	4	5	5	5	4	5	6
Mokronog	0112	4		5	2	4		4	2
Novo mesto	0109	4	7	5		5	5	5	1
Orehovica	0120	4	7	4	3	4	1	4	2
Otočec	0114	4	8	5	4	5	9	5	9
Padež	0117	4	8	5	6	5	5	5	3
Plešivica	0103	8	5	9	5	8	4	8	6
Šentjanž	0108	4	2	5	5	5	3	5	1
Šentjernej	0121	4	3	5	4	6	7	6	6
Šentrupert	0107	4	4	5	5	4	4	4	4
Škocjan	0115	4	2	5	1	4	2	5	
Toplice	0116	6	10	7	6	5	6	5	7
Trebelno	0111	4	4	5		4	2	4	1
Trebnje	0105	4	2	5	2	4	4	4	3
Tržišče	0113	4	1	5	1	5	2	5	1
Velika Loka	0102	4	4	5	5	5	4	5	4
Veliki Gaber	0101	4	2	5	4	4	2	4	2
SKUPAJ		90	101	109	70	100	92	100	82

kuna belica		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	2	2	3	2	1	3	2	3
Dobrnič	0104	1	1	2		2		1	
Gorjanci	0118	2		2		1		1	
Mirna	0106	2		2	2	1		1	
Mirna Peč	0110	2	1	2	2	1	1	2	2
Mokronog	0112	2	1	2	2	1	1	2	4
Novo mesto	0109	2	2	2		2	2	2	1
Orehovica	0120	2	1	2	4	1			
Otočec	0114	2	1	4	2	1	1	2	2
Padež	0117	2	2	2	1	2		2	2
Plešivica	0103	1	1	3	2	2	1	2	2
Šentjanž	0108	2	1	3		1		1	
Šentjernej	0121	2	3	3		2	4	2	2
Šentrupert	0107	2	2	2	2	2	2	2	2
Škocjan	0115	2	1	2		1	2	1	
Toplice	0116	2	1	2	1	2	2	2	1
Trebelno	0111	2	1	2		2		1	
Trebnje	0105	2							
Tržišče	0113	2	1	3		1		1	1
Velika Loka	0102	2	1	2	1	2	1	2	1
Veliki Gaber	0101	2	2	2	2	2	2	1	3
SKUPAJ		40	25	47	23	30	22	30	26

kuna zlatica		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119								
Dobrnič	0104						1		
Gorjanci	0118	1		1			1		1
Mirna	0106						2		
Mirna Peč	0110	1	1	1		1	1		
Mokronog	0112	1	1	1			3		
Novo mesto	0109	1	1	1		1		1	
Orehovica	0120			1		1	1		
Otočec	0114	1		1				1	
Padež	0117								
Plešivica	0103	1	1	1	1			1	1
Šentjanž	0108	1		1					
Šentjernej	0121								
Šentrupert	0107	1	2	1	1	1	2	1	1
Škocjan	0115								
Toplice	0116	1		1				1	
Trebelno	0111								
Trebnje	0105								
Tržišče	0113	1				1			
Velika Loka	0102								
Veliki Gaber	0101								
SKUPAJ		10	6	10	2	5	11	5	3

navadni polh		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	100		100		200		150	84
Dobrnič	0104	500						200	
Gorjanci	0118					100		100	
Mirna	0106						26		
Mirna Peč	0110	100		100	43	200		200	40
Mokronog	0112								
Novo mesto	0109	150		100	57	200	27	100	
Orehovica	0120	150	24	80	40	100		100	
Otočec	0114	150			171	150		100	31
Padež	0117	400		400	693	400		400	247
Plešivica	0103				376				
Šentjanž	0108								
Šentjernej	0121	300		300	46	300		300	
Šentrupert	0107				299		69	70	234
Škocjan	0115								
Toplice	0116	100		100	1072	200		100	691
Trebelno	0111								
Trebnje	0105								
Tržišče	0113	10		5	54	50		100	
Velika Loka	0102								
Veliki Gaber	0101								
SKUPAJ		1960	24	1185	2851	1900	122	1920	1327

poljski zajec		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	3	5	3	5	3	4	3	3
Dobrnič	0104	3	4	3	1	3	2	4	
Gorjanci	0118	3	3	3	5	3	4	4	2
Mirna	0106	3	2	3	4	3	1	4	
Mirna Peč	0110	3	3	3	3	3	3	4	4
Mokronog	0112	4	2	3	4	3	3	4	4
Novo mesto	0109	3	4	3	1	3	2	4	
Orehovica	0120	4	5	4	5	4	4	4	4
Otočec	0114	15	22	15	15	14	20	14	13
Padež	0117	4	1	4	1	3	1	4	
Plešivica	0103	2	1	3	2	3	2	4	4
Šentjanž	0108	3		3		2	1	3	
Šentjernej	0121	15	12	15	14	14	18	14	9
Šentrupert	0107	3	4	3	4	3	4	4	5
Škocjan	0115	4	5	4	6	4	5	5	4
Toplice	0116	3	2	3	2	3	1	3	1
Trebelno	0111	3	1	3	2	5	3	4	1
Trebnje	0105	3	6	3	6	5	8	4	4
Tržišče	0113	3	1	3		3		3	
Velika Loka	0102	3	3	3	3	3	4	4	5
Veliki Gaber	0101	3	3	3	2	3	1	4	1
SKUPAJ		90	89	90	85	90	91	101	64

fazan		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Novo mest	0109	20	3	5	5	5	1	22	
Orehovica	0120					10		10	2
Šentjernej	0121	5	4	10	1	10	7	10	
Šentrupert	0107	41	38	44	24	30	21	18	38
Škocjan				5		5			
SKUPAJ		66	45	64	30	60	29	60	40

raca mlakarica		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	1		3	3	3		2	
Dobrnič	0104								
Gorjanci	0118	1	3	3		2	1	3	1
Mirna	0106	1		4	2	4	2	3	
Mirna Peč	0110	5	6	10	11	10	9	7	2
Mokronog	0112	1		4	4	4	5	3	3
Novo mesto	0109	5	4	5	6	5	3	6	2
Orehovica	0120	5	5	5	1	4		3	2
Otočec	0114	4	7	6	10	9	15	12	15
Padež	0117	5		5		4	2	2	
Plešivica	0103	8	9	10	6	10	12	11	11
Šentjanž	0108	1		1		1		1	1
Šentjernej	0121	8	7	10	8	10	13	7	10
Šentrupert	0107	5	7	4	5	4	5	6	7
Škocjan	0115	8	10	10	11	10	13	13	13
Toplice	0116	5	8	7	13	7	10	10	10
Trebelno	0111	1		1		1		2	
Trebnje	0105	5	2	4	4	4	4	3	2
Tržišče	0113	1		2		2		1	
Velika Loka	0102	5		3		3		2	2
Veliki Gaber	0101	5	1	3	3	3		3	
SKUPAJ		80	69	100	87	100	94	100	81

sraka		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	5	4	5	5	5	4	6	4
Dobrnič	0104	5	2	5		6		7	
Gorjanci	0118	5	5	5	3	5		7	
Mirna	0106	5		5		5		7	2
Mirna Peč	0110	5	5	5	6	5	5	6	7
Mokronog	0112	5	5	5	5	5	4	6	5
Novo mesto	0109	5		5	1	5	1	5	2
Orehovica	0120	5	6	5	5	5	6	6	5
Otočec	0114	5	2	5		6		6	1
Padež	0117	5	4	5	5	6	3	6	2
Plešivica	0103	6	6	6	6	6	7	7	5
Šentjanž	0108	5	3	5	6	5	2	6	2
Šentjernej	0121	5	5	5	7	5	10	7	7
Šentrupert	0107	5	7	5	6	6	7	7	7
Škocjan	0115	5	5	5	3	5		7	1
Toplice	0116	5	2	5	2	5	3	7	5
Trebelno	0111	5	5	5	4	5	4	6	4
Trebnje	0105	5	4	5	5	5	5	7	5
Tržišče	0113	5		5		5		6	
Velika Loka	0102	5	3	5	3	5		7	
Veliki Gaber	0101	5	5	5	4	5	5	7	4
SKUPAJ		106	78	106	76	110	66	136	68

šoja		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	6	6	6	5	6	7	6	5
Dobrnič	0104	4	4	7	1	7		7	
Gorjanci	0118	6	6	6	1	6	3	7	
Mirna	0106	7	5	7		7	2	7	
Mirna Peč	0110	6	5	6	10	6	6	6	3
Mokronog	0112	7	2	7	7	7	4	6	5
Novo mesto	0109	7	6	6	5	6	4	5	
Orehovica	0120	6	10	6	12	6	8	6	5
Otočec	0114	7	2	6	4	6		6	
Padež	0117	7	4	7	2	6	7	6	5
Plešivica	0103	9	9	7	7	7	7	7	8
Šentjanž	0108	7	4	7	6	7	4	6	6
Šentjernej	0121	7	2	7	5	7	11	7	8
Šentrupert	0107	7	8	7	11	7	8	7	7
Škocjan	0115	7	6	7	14	7	3	7	1
Toplice	0116	7	7	7	9	7	8	7	6
Trebelno	0111	7	9	7	5	7	6	6	5
Trebnje	0105	7	8	7	7	7	7	7	7
Tržišče	0113	7		7		7		6	
Velika Loka	0102	7	6	7	7	7	5	7	2
Veliki Gaber	0101	7	5	7	5	7	6	7	6
SKUPAJ		142	114	141	123	140	106	136	79

siva vrana		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119	12	12	12	13	12	17	12	11
Dobrnič	0104	13	17	15	19	15	18	15	18
Gorjanci	0118	15	15	15	14	15	1	15	18
Mirna	0106	16	18	16	18	16	16	15	15
Mirna Peč	0110	18	19	18	18	18	19	15	31
Mokronog	0112	12	13	12	12	12	12	12	10
Novo mesto	0109	25	7	17	14	17	16	16	17
Orehovica	0120	18	17	18	18	18	19	15	16
Otočec	0114	15	15	15	13	15	12	15	14
Padež	0117	16	4	16	8	16	9	16	12
Plešivica	0103	13	14	16	16	16	16	16	17
Šentjanž	0108	10	11	10	12	10	11	10	14
Šentjernej	0121	30	29	30	42	30	44	25	22
Šentrupert	0107	15	29	15	27	15	18	15	16
Škocjan	0115	15	19	15	15	15	24	15	17
Toplice	0116	15	23	15	19	15	11	15	18
Trebelno	0111	8	8	10	7	10	8	10	8
Trebnje	0105	20	22	20	20	20	20	15	15
Tržišče	0113	15	18	16	18	16	24	15	20
Velika Loka	0102	15	14	15	13	15	13	14	12
Veliki Gaber	0101	14	14	14	13	14	12	14	13
SKUPAJ		330	338	330	349	330	340	310	334

šakal		2017		2018		2019		2020	
LOVIŠČE	ŠIF. LOV.	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
Brusnice	0119								
Dobrnič	0104								
Gorjanci	0118								
Mirna	0106								2
Mirna Peč	0110								
Mokronog	0112								
Novo mesto	0109								
Orehovica	0120						1		
Otočec	0114							4	
Padež	0117								1
Plešivica	0103								
Šentjanž	0108								
Šentjernej	0121								1
Šentrupert	0107							2	
Škocjan	0115								
Toplice	0116						1		1
Trebelno	0111								
Trebnje	0105								
Tržišče	0113								
Velika Loka	0102								
Veliki Gaber	0101								
SKUPAJ								6	5

Seznam možnih lokacij krmišč za divjad v letu 2021 in 2022

zap.št.	šifra lov	ime lovišča	krajeno ime	šifra ko	ime ko	št. parcele	živ. vrsta	namen
1	119	Brusnice	Apnenca	1478	Gabrje	501/4	divji prašič	privabljalno
2	119	Brusnice	Črni grič pred Krvavem kamnu	1477	Vrhopolje	3594/114	divji prašič	privabljalno
3	119	Brusnice	Kopina	1478	Gabrje	90/137	divji prašič	privabljalno
4	119	Brusnice	Kopina pod Škofovko	1478	Gabrje	2755/100	divji prašič	privabljalno
5	119	Brusnice	Lazi	1478	Gabrje	2755/290	divji prašič	privabljalno
6	119	Brusnice	Logarjev Kogel	1478	Gabrje	2755/1	divji prašič	privabljalno
7	119	Brusnice	Ravnice	1478	Gabrje	2755/616	divji prašič	privabljalno
8	119	Brusnice	Rolihova košenica	1478	Gabrje	90/203	divji prašič	privabljalno
9	119	Brusnice	Škrnice	1478	Gabrje	2755/313	divji prašič	privabljalno
10	119	Brusnice	Vratca nad poseko	1478	Gabrje	2755/604	divji prašič	privabljalno
11	104	Dobrnich	Dobrava KM	1431	Dobrnich	232	divji prašič	privabljalno
12	104	Dobrnich	Gabr.doline PG	1432	Korita	2672/4	divji prašič	privabljalno
13	104	Dobrnich	Lisec (Gregor Perpar)	1431	Dobrnich	452/77	divji prašič	privabljalno
14	104	Dobrnich	Mišnica BR	1432	Korita	1879/46	divji prašič	privabljalno
15	104	Dobrnich	O. luža TA	1432	Korita	2728/22	divji prašič	privabljalno
16	104	Dobrnich	Ojstri vrh	1432	Korita	2731/1	divji prašič	privabljalno
17	104	Dobrnich	Ojstri vrh čarli PM	1432	Korita	2728/31	divji prašič	privabljalno
18	104	Dobrnich	Ojstri vrh JZ	1432	Korita	2723	divji prašič	privabljalno
19	104	Dobrnich	Ojstri vrh KP	1432	Korita	2730/2	divji prašič	privabljalno
20	104	Dobrnich	Ojstri vrh- pod topolovko	1432	Korita	2676	divji prašič	privabljalno
21	104	Dobrnich	Suhi dol	1431	Dobrnich	1380	divji prašič	privabljalno
22	104	Dobrnich	Vavpški hrib PT	1431	Dobrnich	1385/5	divji prašič	privabljalno
23	104	Dobrnich	Za dobrovo KP	1431	Dobrnich	198/50	divji prašič	privabljalno
24	104	Dobrnich	Za Koriti TV	1432	Korita	2729/6	divji prašič	privabljalno
25	118	Gorjanci	Gajski jarek	1478	Gabrje	2755/1	divji prašič	privabljalno
26	118	Gorjanci	Glažev graben	1478	Gabrje	3369/348	divji prašič	privabljalno
27	118	Gorjanci	Jastreb	1489	Cerovec	3369/307	divji prašič	privabljalno
28	118	Gorjanci	Kopine	1489	Cerovec	3442	divji prašič	privabljalno
29	118	Gorjanci	Lesena pot	1489	Cerovec	3369/1	divji prašič	privabljalno
30	118	Gorjanci	Orlovo gnezdo	1489	Cerovec	3454/2	divji prašič	privabljalno
31	118	Gorjanci	Pod podom	1489	Cerovec	3369/281	divji prašič	privabljalno
32	118	Gorjanci	Škrila	1489	Cerovec	3454/2	divji prašič	privabljalno
33	118	Gorjanci	Tekavčeva košenica	1489	Cerovec	3342	divji prašič	privabljalno
34	118	Gorjanci	Vodenice	1489	Cerovec	3369/104	divji prašič	privabljalno
35	118	Gorjanci	Vratca	1478	Gabrje	2755/1	divji prašič	privabljalno
36	118	Gorjanci	Žaretova	1489	Cerovec	3369/1	divji prašič	privabljalno
37	106	Mirna	Blatni klanec	1416	Staro zabukovje	1728	divji prašič	privabljalno
38	106	Mirna	Dule - Slevc	1410	Mirna	1791	divji prašič	privabljalno
39	106	Mirna	Jelovka	2657	Pečice	254/14	divji prašič	privabljalno
40	106	Mirna	Kraljeva hosta	1410	Mirna	1230/74	divji prašič	privabljalno
41	106	Mirna	Mlake	1854	Tihaboj	557/13	divji prašič	privabljalno
42	106	Mirna	Teranka	1402	Selo- Mirna	1932	divji prašič	privabljalno
43	110	Mirna Peč	Barbo - dlaka	1428	Zagorica	1740/65	divji prašič	privabljalno
44	110	Mirna Peč	Borovci	1449	Globodol	598/1	divji prašič	privabljalno
45	110	Mirna Peč	Goriška vas za vasjo v gozdu	1450	Golobinjek	2071	divji prašič	privabljalno
46	110	Mirna Peč	Hmeljnik	1428	Zagorica	611/1	divji prašič	privabljalno
47	110	Mirna Peč	Karteljevske Dole Fabjan	1428	Zagorica	689/103	divji prašič	privabljalno
48	110	Mirna Peč	Malikovec	1449	Globodol	563	divji prašič	privabljalno
49	110	Mirna Peč	Petelinjek	1450	Golobinjek	399/1	divji prašič	privabljalno
50	110	Mirna Peč	Pri luži Golobinjek	1450	Golobinjek	376/91	divji prašič	privabljalno
51	110	Mirna Peč	Reber	1450	Golobinjek	379/3	divji prašič	privabljalno
52	110	Mirna Peč	Štirci	1449	Globodol	2067	divji prašič	privabljalno
53	110	Mirna Peč	Veliki vrh	1449	Globodol	1430/44	divji prašič	privabljalno
54	110	Mirna Peč	Vrhpeč - Dul	1450	Golobinjek	207/8	divji prašič	privabljalno
55	112	Mokronog	Čretež	1413	Laknice	2218/1	divji prašič	privabljalno

56	112	Mokronog	Kamna dolina	1411	Ostrožnik	991/10	divji prašič	privabljalno
57	112	Mokronog	Konopljin dol	1413	Laknice	4	divji prašič	privabljalno
58	112	Mokronog	Srednji hrib	1415	Trebelno	476	divji prašič	privabljalno
59	112	Mokronog	Šesti laz	1414	Jelševce	2381/1	divji prašič	privabljalno
60	112	Mokronog	Polonja dolina	1415	Trebelno	348/1	divji prašič	privabljalno
61	109	Novo mesto	Bukovje	1445	Brezova reber	146/6	divji prašič	privabljalno
62	109	Novo mesto	Dule	1445	Brezova reber	146/6	divji prašič	privabljalno
63	109	Novo mesto	Finkova - odd. 18	1445	Brezova reber	188/7	divji prašič	privabljalno
64	109	Novo mesto	Frata	1444	Ajdovec	2894/3	divji prašič	privabljalno
65	109	Novo mesto	Krmišče Kulova sela	1446	Gorenje polje	828/13	divji prašič	privabljalno
66	109	Novo mesto	Krmišče za Murgljem	1454	Daljni vrh	1179	divji prašič	privabljalno
67	109	Novo mesto	Kuzarjev kal	1448	Prečna	498	divji prašič	privabljalno
68	109	Novo mesto	Macesni	1445	Brezova reber	146/6	divji prašič	privabljalno
69	109	Novo mesto	Mihovka	1445	Brezova reber	146/6	divji prašič	privabljalno
70	109	Novo mesto	Mrhovišče	1445	Brezova reber	146/6	divji prašič	privabljalno
71	109	Novo mesto	Šesta	1450	Golobinjek	2105/85	divji prašič	privabljalno
72	109	Novo mesto	Vusek	1445	Brezova reber	146/21	divji prašič	privabljalno
73	109	Novo mesto	Zajebana	1445	Brezova reber	146/6	divji prašič	privabljalno
74	120	Orehovica	Bezgovce	1477	Vrhopolje	3594/48	divji prašič	privabljalno
75	120	Orehovica	Krči	1477	Vrhopolje	3586/1	divji prašič	privabljalno
76	120	Orehovica	Peteršiljka	1477	Vrhopolje	3586/1	divji prašič	privabljalno
77	120	Orehovica	Staravške ravnice	1477	Vrhopolje	3594/9	divji prašič	privabljalno
78	120	Orehovica	Uštraski Boršt	1475	Gorenja Orehovica	3240/1	divji prašič	privabljalno
79	120	Orehovica	Zevnik	1475	Gorenja Orehovica	3282	divji prašič	privabljalno
80	114	Otočec	Blišče	1458	Črešnjice	2471/1	divji prašič	privabljalno
81	114	Otočec	Čela	1461	Žaloviče	588/28	divji prašič	privabljalno
82	114	Otočec	Kostanovlje - Kržišča	1461	Žaloviče	498	divji prašič	privabljalno
83	114	Otočec	Male loke	1459	Herinja vas	454	divji prašič	privabljalno
84	114	Otočec	Pod Piletičem - Štravberk	1459	Herinja vas	200	divji prašič	privabljalno
85	114	Otočec	Pod vodohramom Golobica	1459	Herinja vas	198/1	divji prašič	privabljalno
86	114	Otočec	Roje	1462	Zbure	2370/72	divji prašič	privabljalno
87	114	Otočec	Veliki vrh	1459	Herinja vas	4/1	divji prašič	privabljalno
88	114	Otočec	Žaloviče- zapuščeni vinogradi	1461	Žaloviče	121	divji prašič	privabljalno
89	114	Otočec	Žinga	1462	Zbure	1719	divji prašič	privabljalno
90	117	Padež	20. Oddelek	1501	Vinja vas	3876/107	divji prašič	privabljalno
91	117	Padež	7 c. Oddelek	1500	Dobindol	3876/56	divji prašič	privabljalno
92	117	Padež	Boričevo Amazonka	1493	Veliki Podljuben	937	divji prašič	privabljalno
93	117	Padež	Griče	1493	Veliki Podljuben	844/3	divji prašič	privabljalno
94	117	Padež	Jazbine	1491	Lakovnice	352/87	divji prašič	privabljalno
95	117	Padež	Kamni vrh	1491	Lakovnice	352/45	divji prašič	privabljalno
96	117	Padež	Kilovec 1	1501	Vinja vas	3876/107	divji prašič	privabljalno
97	117	Padež	Koroška gmajna	1491	Lakovnice	1730/1	divji prašič	privabljalno
98	117	Padež	Lipni vrh	1501	Vinja vas	3876/107	divji prašič	privabljalno
99	117	Padež	Padež	1491	Lakovnice	352/1	divji prašič	privabljalno
100	117	Padež	Palatina	1501	Vinja vas	3876/107	divji prašič	privabljalno
101	117	Padež	Podgrajska gmajna - Flajnšče	1501	Vinja vas	2065	divji prašič	privabljalno
102	117	Padež	Podgrajske trave pod cesto	1501	Vinja vas	3876/107	divji prašič	privabljalno
103	117	Padež	Radoha	1501	Vinja vas	3876/107	divji prašič	privabljalno
104	117	Padež	Ruperško	1429	Stranska vas	1122/1	divji prašič	privabljalno
105	117	Padež	Škrbec	1501	Vinja vas	3882	divji prašič	privabljalno
106	117	Padež	Tajli pod Cesarjem	1501	Vinja vas	3876/15	divji prašič	privabljalno
107	117	Padež	Ušivec	1429	Stranska vas	1124/2	divji prašič	privabljalno
108	117	Padež	Vahta	1501	Vinja vas	1074	divji prašič	privabljalno
109	117	Padež	Za Lipnim vrhom	1501	Vinja vas	3876/107	divji prašič	privabljalno
110	117	Padež	Žernjevci	1501	Vinja vas	3884/51	divji prašič	privabljalno

111	103	Plešivica	Brezni vrh	1434	Gor. Križ	1146/35	divji prašič	privabljalno
112	103	Plešivica	Brezova Reber Škrbe	1444	Ajdovec	207/3	divji prašič	privabljalno
113	103	Plešivica	Dule - Andrejčič	1444	Ajdovec	787/2	divji prašič	privabljalno
114	103	Plešivica	Fištrova luža	1437	Šmihel pri ŽBK	1895/5	divji prašič	privabljalno
115	103	Plešivica	Gomila	1445	Brezova Reber	143/40	divji prašič	privabljalno
116	103	Plešivica	Hrastiček Dolnja senošet	1443	Dvor	601	divji prašič	privabljalno
117	103	Plešivica	Kamna reber	1444	Ajdovec	2916/1	divji prašič	privabljalno
118	103	Plešivica	Komanca	1436	Žužemberk	713/123	divji prašič	privabljalno
119	103	Plešivica	Konjeniki	1446	Gorenje Polje	1817	divji prašič	privabljalno
120	103	Plešivica	Kriva Breza	1441	Veliko Lipje	1136	divji prašič	privabljalno
121	103	Plešivica	Lašče - ovinek	1442	Stavča vas	232/4	divji prašič	privabljalno
122	103	Plešivica	Mačkin hrib	1436	Žužemberk	1398/64	divji prašič	privabljalno
123	103	Plešivica	Medvedova Podlipa	1444	Ajdovec	3218/19	divji prašič	privabljalno
124	103	Plešivica	Na daljnovodu	1445	Brezova reber	143/63	divji prašič	privabljalno
125	103	Plešivica	Nad vodovodom	1441	Veliko Lipje	1721/36	divji prašič	privabljalno
126	103	Plešivica	Plešivica	1446	Gor. Polje	1252	divji prašič	privabljalno
127	103	Plešivica	Plešiviški dol	1440	Sela pri Hinjah	1885/24	divji prašič	privabljalno
128	103	Plešivica	Podgozd nad žago	1442	Stavča vas	296	divji prašič	privabljalno
129	103	Plešivica	Podvrh	1440	Sela pri Hinjah	1167/14	divji prašič	privabljalno
130	103	Plešivica	Praprot Rado	1443	Dvor	536/20	divji prašič	privabljalno
131	103	Plešivica	Prelesje	1437	Šmihel pri ŽBK	1597/14	divji prašič	privabljalno
132	103	Plešivica	Primož Cegelnica	1436	Žužemberk	713/10	divji prašič	privabljalno
133	103	Plešivica	Reber Lačen grič	1443	Dvor	610/149	divji prašič	privabljalno
134	103	Plešivica	Severjeva dolina	1440	Sela pri Hinjah	977/1	divji prašič	privabljalno
135	103	Plešivica	Žvinglovec	1441	Vel. Lipje	2037/30	divji prašič	privabljalno
136	103	Plešivica	Žvajdgerga	1444	Ajdovec	850/51	divji prašič	privabljalno
137	108	Šentjanž	Bajnof	1383	Cerovec	733/4	divji prašič	privabljalno
138	108	Šentjanž	Goveji Dol	1389	Goveji Dol	840	divji prašič	privabljalno
139	108	Šentjanž	Hom	1383	Cerovec	1100/2	divji prašič	privabljalno
140	108	Šentjanž	Jatna	1386	Kal	1105/4	divji prašič	privabljalno
141	108	Šentjanž	Kamenško	1384	Šentjanž	1083	divji prašič	privabljalno
142	108	Šentjanž	Kocutna	1383	Cerovec	411/1	divji prašič	privabljalno
143	108	Šentjanž	Leskovška reber	1385	Podboršt	749/2	divji prašič	privabljalno
144	121	Šentjernei	Bajukova košenica	1477	Vrhopolje	3575	divji prašič	privabljalno
145	121	Šentjernei	Bartoževo krmišče	1477	Vrhopolje	4162	divji prašič	privabljalno
146	121	Šentjernei	Grubarjeva košenica	1477	Vrhopolje	4338	divji prašič	privabljalno
147	121	Šentjernei	Krči	1477	Vrhopolje	3585/1	divji prašič	privabljalno
148	121	Šentjernei	Krmišče Deleže	1477	Vrhopolje	4412	divji prašič	privabljalno
149	121	Šentjernei	Krmišče Japetovka	1477	Vrhopolje	3585/1	divji prašič	privabljalno
150	121	Šentjernei	Krmišče Kal	1477	Vrhopolje	3556	divji prašič	privabljalno
151	121	Šentjernei	Na placu	1477	Vrhopolje	3585/126	divji prašič	privabljalno
152	121	Šentjernei	Piretov tal	1477	Vrhopolje	1350	divji prašič	privabljalno
153	121	Šentjernei	Pleterska	1477	Vrhopolje	4412	divji prašič	privabljalno
154	121	Šentjernei	Tičarca	1477	Vrhopolje	4425	divji prašič	privabljalno
155	121	Šentjernei	Trije Tali	1477	Vrhopolje	4459	divji prašič	privabljalno
156	121	Šentjernei	Vešče	1477	Vrhopolje	3558/85	divji prašič	privabljalno
157	107	Šentrupert	Globoko	1399	Šentrupert	1353	divji prašič	privabljalno
158	107	Šentrupert	Ježevce	1843	Prelesje	548/6	divji prašič	privabljalno
159	107	Šentrupert	Kremen - Bistrica	1398	Bistrica	943/3	divji prašič	privabljalno
160	107	Šentrupert	Loke	1843	Prelesje	1279	divji prašič	privabljalno
161	107	Šentrupert	Nikotovo krmišče	1399	Šentrupert	2708	divji prašič	privabljalno
162	107	Šentrupert	Vederina	1399	Šentrupert	3012/5	divji prašič	privabljalno
163	107	Šentrupert	Viher	1399	Šentrupert	2460/1	divji prašič	privabljalno
164	107	Šentrupert	Zajčji potok - Gašper	1400	Straža	25	divji prašič	privabljalno
165	107	Šentrupert	Zaloka	1400	Straža	101	divji prašič	privabljalno
166	107	Šentrupert	Zaloka	1400	Straža	101	divji prašič	privabljalno
167	115	Škocjan	Beletova preseka	1471	Mršeča vas	1104/62	divji prašič	privabljalno
168	115	Škocjan	Hudenje	1471	Mršeča vas	575	divji prašič	privabljalno
169	115	Škocjan	Karla gora	1463	Zagrad	804/1	divji prašič	privabljalno

170	115	Škocjan	Kočnik - Gradc	1463	Zagrad	804/1	divji prašič	privabljalno
171	115	Škocjan	Ščurki	1471	Mršeča vas	1098/15	divji prašič	privabljalno
172	115	Škocjan	Štrkov mlin	1464	Dole	2622	divji prašič	privabljalno
173	116	Toplice	Blatna dolina	1501	Vinja vas	P/P	divji prašič	privabljalno
174	116	Toplice	Bučarjeva preža	1500	Dobindol	2155	divji prašič	privabljalno
175	116	Toplice	Cerovna Dvojna luža	1498	Poljane	2338	divji prašič	privabljalno
176	116	Toplice	Jakatovo krmišče	1494	Jurka vas	276/2	divji prašič	privabljalno
177	116	Toplice	Jelovškov boršt	1494	Jurka vas	2119/1	divji prašič	privabljalno
178	116	Toplice	Kogojev štant	1499	Stare Žage	1334	divji prašič	privabljalno
179	116	Toplice	Kulitova preža	1494	Jurka vas	2100/145	divji prašič	privabljalno
180	116	Toplice	Pirčevo krmišče	1494	Jurka vas	1961	divji prašič	privabljalno
181	116	Toplice	Seč- Vrh (na kostanju)	1499	Stare Žage	1004/2	divji prašič	privabljalno
182	116	Toplice	Staje	1494	Jurka vas	801	divji prašič	privabljalno
183	116	Toplice	Staro mrhovišče	1499	Stare žage	1436	divji prašič	privabljalno
184	116	Toplice	Treh lovcev	1500	Dobindol	1266/8	divji prašič	privabljalno
185	116	Toplice	Vavtovška luža	1494	Jurka vas	787/1	divji prašič	privabljalno
186	116	Toplice	Verdun - Križe	1500	Dobindol	1418	divji prašič	privabljalno
187	116	Toplice	Zafroncova	1501	Vinja vas	3876/107	divji prašič	privabljalno
188	116	Toplice	Žeknar	1500	Dobindol	2114	divji prašič	privabljalno
189	111	Trebelno	Kobilnica	1414	Jelševce	2674	divji prašič	privabljalno
190	111	Trebelno	Radulja	1415	Trebelno	2788/1	divji prašič	privabljalno
191	111	Trebelno	Radulja	1415	Trebelno	2791/39	divji prašič	privabljalno
192	111	Trebelno	Radulja- Latuce	1415	Trebelno	2791/57	divji prašič	privabljalno
193	105	Trebnje	Blatni klanec	1418	Lukovek	3337/24	divji prašič	privabljalno
194	105	Trebnje	Blato	1402	Selo-Mirna	1967	divji prašič	privabljalno
195	105	Trebnje	Nad Podborštom	1407	Roje	590/3	divji prašič	privabljalno
196	105	Trebnje	Ponikve	1419	Ponikve	229/7	divji prašič	privabljalno
197	105	Trebnje	Trapšice 2	1419	Ponikve	759/33	divji prašič	privabljalno
198	113	Tržišče	Apnenca	1395	Telče	1597/1	divji prašič	privabljalno
199	113	Tržišče	Lanišče	1395	Telče	1652/5	divji prašič	privabljalno
200	113	Tržišče	Mesnica-Vrhek	1397	Tržišče	36/30	divji prašič	privabljalno
201	113	Tržišče	Nišče	1396	Krsinji vrh	1498	divji prašič	privabljalno
202	113	Tržišče	Sela	1387	Cirnik	565	divji prašič	privabljalno
203	113	Tržišče	Turški dol	1397	Tržišče	1129/206	divji prašič	privabljalno
204	113	Tržišče	Zagrublje	1395	Telče	1616/1	divji prašič	privabljalno
205	113	Tržišče	Zaključje	1395	Telče	1793	divji prašič	privabljalno
206	102	Velika Loka	Adamvljev graben	1850	Ježni vrh	622/3	divji prašič	privabljalno
207	102	Velika Loka	Gaberje	1403	Čatež	1532	divji prašič	privabljalno
208	102	Velika Loka	Hudičeve luknje	1403	Čatež	1096/1	divji prašič	privabljalno
209	102	Velika Loka	Jazbine nova lokacija	1852	Poljane	792	divji prašič	privabljalno
210	102	Velika Loka	Kavci	1452	Velika Loka	443	divji prašič	privabljalno
211	102	Velika Loka	Krušni vrh	1452	Velika Loka	1532/5	divji prašič	privabljalno
212	102	Velika Loka	Lanišče Mengeš	1851	Gradišče	764	divji prašič	privabljalno
213	102	Velika Loka	Medvedjek	1452	Velika Loka	590	divji prašič	privabljalno
214	102	Velika Loka	Nad lačico - krmna njiva	1852	Poljane	1097/1	divji prašič	privabljalno
215	102	Velika Loka	Suha reber	1403	Čatež	197	divji prašič	privabljalno
216	101	Veliki Gaber	Babenska gmajna	1433	Sela pri Šumberku	972/55	divji prašič	privabljalno
217	101	Veliki Gaber	Bavtov kot za Dularjem	1428	Zagorica	527/1	divji prašič	privabljalno
218	101	Veliki Gaber	Brezni vrh	1433	Sela pri Šumberku	1211/6	divji prašič	privabljalno
219	101	Veliki Gaber	Grajski Boršt	1433	Sela pri Šumberku	407/10	divji prašič	privabljalno
220	101	Veliki Gaber	Kovačev laz	1433	Sela pri Šumberku	482/1	divji prašič	privabljalno
221	101	Veliki Gaber	Kremenjak	1433	Sela pri Šumberku	77/3	divji prašič	privabljalno
222	101	Veliki Gaber	Marjetna jama	1433	Sela pri Šumberku	428/33	divji prašič	privabljalno
223	101	Veliki Gaber	Osredek	1433	Sela pri Šumberku	972/12	divji prašič	privabljalno
224		Veliki Gaber	Potok	1808	Male Dole	300	divji prašič	privabljalno

225	101	Veliki Gaber	Stehanjsko	1429	Stehanja vas	215	divji prašič	privabljalno
226	101	Veliki Gaber	Žlebi	1433	Sela pri Šumberku	972/65	divji prašič	privabljalno
227	117	Padež	Za Lipnim vrhom	1501	Vinja vas	3876/107	jelenajd	privabljalno
228	106	Mirna	Blatnik Žukovec	1402	Selo - Mirna	1511	jelenjad	privabljalno
229	106	Mirna	Brod	1402	Selo - Mirna	930	jelenjad	privabljalno
230	106	Mirna	Kozjak	1401	Novo Zabukovje	727/1	jelenjad	privabljalno
231	110	Mirna Peč	Marn	1449	Globodol	570	jelenjad	privabljalno
232	110	Mirna Peč	Nad Malim vrhom	1449	Globodol	1429/5	jelenjad	privabljalno
233	110	Mirna Peč	Nad smetiščem - Štirici	1450	Golobinjek	258/34	jelenjad	privabljalno
234	110	Mirna Peč	Škratovca	1450	Golobinjek	399/16	jelenjad	privabljalno
235	109	Novo mesto	Avpič vrt	1445	Brezova reber	146/6	jelenjad	privabljalno
236	109	Novo mesto	Kulova sela	1446	Gorenje polje	826/7	jelenjad	privabljalno
237	120	Orehovica	Krči	1477	Vrhopolje	3586/1	jelenjad	privabljalno
238	120	Orehovica	Pod korom	1477	Vrhopolje	3594/80	jelenjad	privabljalno
239	117	Padež	Becinov laz	1491	Lakovnice	748	jelenjad	privabljalno
240	117	Padež	Griče	1493	Veliki Podljuben	844/3	jelenjad	privabljalno
241	117	Padež	Padež	1491	Lakovnice	352/1	jelenjad	privabljalno
242	117	Padež	Podgrajske trave	1501	Vinja vas	1956	jelenjad	privabljalno
243	103	Plešivica	Dule Brinovka	1443	Dvor	1795/57	jelenjad	privabljalno
244	103	Plešivica	Gerov vrh	1446	Gorenje Polje	1245/31	jelenjad	privabljalno
245	103	Plešivica	Katarina	1437	Šmihel pri ŽBK	1597/24	jelenjad	privabljalno
246	103	Plešivica	Kavč laz	1436	Žužemberk	713/70	jelenjad	privabljalno
247	103	Plešivica	Lipce	1437	Šmihel pri ŽBK	1813	jelenjad	privabljalno
248	103	Plešivica	Mostni del	1446	Gorenje Polje	1252	jelenjad	privabljalno
249	103	Plešivica	Plešiviški Dol	1437	Šmihel pri ŽBK	1885/1	jelenjad	privabljalno
250	103	Plešivica	Podgozd	1442	Stavča vas	232/12	jelenjad	privabljalno
251	103	Plešivica	Podgozd	1442	Stavča vas	310/32	jelenjad	privabljalno
252	103	Plešivica	Podgozd	1442	Stavča vas	316/1	jelenjad	privabljalno
253	103	Plešivica	Primož Lašče	1442	Stavča vas	4018	jelenjad	privabljalno
254	103	Plešivica	Stevnice	1437	Šmihel pri ŽBK	1895/31	jelenjad	privabljalno
255	103	Plešivica	Tekavčeva senožet	1437	Šmihel pri ŽBK	245	jelenjad	privabljalno
256	103	Plešivica	Trije Hrasti	1436	Žužemberk	1398/118	jelenjad	privabljalno
257	103	Plešivica	Vrhovske senožeti	1434	Gornji križ	319/2	jelenjad	privabljalno
258	103	Plešivica	Žvinglovc	1441	Veliko Lipje	1923/1	jelenjad	privabljalno
259	121	Šentjernei	Krči	1477	Vrhopolje	3585/1	jelenjad	privabljalno
260	121	Šentjernei	Lisiče	1383	Cerovec	945/1	jelenjad	privabljalno
261	107	Šentrupert	Globoko	1399	Šentrupert	1362	jelenjad	privabljalno
262	107	Šentrupert	Ravne nad.	1843	Prelesje	1304/2	jelenjad	privabljalno
263	107	Šentrupert	Vederina	1399	Šentrupert	3012/5	jelenjad	privabljalno
264	107	Šentrupert	Zabukovje	1401	Novo Zabukovje	237	jelenjad	privabljalno
265	107	Šentrupert	Zaloka	1400	Straža	101	jelenjad	privabljalno
266	116	Toplice	Begov laz	1500	Dobindol	674/3	jelenjad	privabljalno
267	116	Toplice	Blaževica	1499	Stare žage	1881	jelenjad	privabljalno
268	116	Toplice	Hrib - Gence	1498	Poljane	2166/1	jelenjad	privabljalno
269	116	Toplice	Nova gora	1499	Stare žage	2794/1	jelenjad	privabljalno
270	116	Toplice	Pajkež-za kočo	1499	Stare žage	1956	jelenjad	privabljalno
271	116	Toplice	Piramida	1500	Dobindol	2237/53	jelenjad	privabljalno
272	113	Tržišče	Breznik	1397	Tržišče	790	jelenjad	privabljalno
273	113	Tržišče	Zagrublje	1395	Telče	1616/1	jelenjad	privabljalno
274	113	Veliki Gaber	Bavtov kot Kuklji	1428	Zagorica	505	jelenjad	privabljalno
275	101	Veliki Gaber	Orlaka krmna njiva	1433	Sela pri Šumberku	85	jelenjad	privabljalno
276	101	Veliki Gaber	Stehanjsko spodaj na poseki	1429	Stehanja vas	169	jelenjad	privabljalno
277	101	Veliki Gaber	Volčje jame	1433	Sela pri Šumberku	1563	jelenjad	privabljalno
278	101	Veliki Gaber	Zadnje njive	1433	Sela pri Šumberku	1594/2	jelenjad	privabljalno
279	116	Toplice	Blatna dolina	1501	Vinja vas	3876/107	male zveri	privabljalno
280	116	Toplice	Cerovna Dvojna luža	1498	Poljane	2311/2	male zveri	privabljalno

281	116	Toplice	Danetov štant	1494	Jurka vas	1995	male zveri	privabljalno
282	116	Toplice	Jakatova preža	1494	Jurka vas	276/1	male zveri	privabljalno
283	116	Toplice	Kulitova preža	1494	Jurka vas	2100/145	male zveri	privabljalno
284	116	Toplice	Lesina - Hodnikova preža	1500	Dobindol	1500	male zveri	privabljalno
285	116	Toplice	Rigelj- Lanena dolina	1496	Podturn	592/1	male zveri	privabljalno
286	116	Toplice	Seč- Pri medvedu	1499	Stare žage	1023	male zveri	privabljalno
287	107	Šentrupert	Travnik LD	1399	Šentrupert	2784/24	male zveri	privabljalno

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Novo mesto

Šifra: 900-4 /2021-2

Datum: 18. 3. 2021

ZAPISNIK

**7. seje Strokovnega sveta OE Novo mesto,
ki je bila v četrtek, 18. 3. 2021, s pričetkom ob 8.00 uri.**

Vabljeni na sejo strokovnega sveta:

Anton Turk, mag. Andrej Kotnik, Andrej Držaj, Marjan Kumelj in Miloš Kecman

Prisotni na seji strokovnega sveta:

Anton Turk, mag. Andrej Kotnik, Andrej Držaj, in Miloš Kecman, Marjan Kumelj

Dnevni red:

1. Predstavitev osnutka **Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021-2022** in določitev osnutka načrta
2. Obravnava osnutka Poročila o delu ZGS OE Novo mesto za leto 2020 in Programa dela ZGS OE Novo mesto za 2021
3. Razno

AD 1

Marjan Kumelj, izdelovalec lovsko upravljavskega načrta za I. Novomeško LUO, je predstavil osnutek **Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021-2022**. V njem je upošteval usmeritve strokovnega sveta OE Novo mesto in ostala strokovna izhodišča.

Sklep št. 20: Strokovni svet OE Novo mesto določi osnutek Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021-2022.

AD 2:

Strokovni svet se je seznanil z izdelanim Poročilom o delu ZGS OE Novo mesto za leto 2020 in programom dela za leto 2021. Dokumenta sta primerna za obravnavo na Svetu OE.

Anton Turk
Predsednik strokovnega sveta

Digitalno podpisal
ANTON TURK
Datum: 2021.03.18
13:55:26 +01'00'

Šifra: 3410-3/2021-2
Datum: 22. 3. 2021

V a b i l o

Glede na zdravstveno – varnostno situacijo v Republiki Sloveniji, povezano z epidemijo virusa COVID-19, ter skladno s priporočilom Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano št. 341-4/2020/1 z dne 12. 3. 2020 **vas vabimo na zbiranje pisnih pripomb na osnutek 2-letnega lovsko upravljavskega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2021 in 2022 do vključno točka 6. 4. 2021**

Pisne pripombe lahko posredujete:

- po redni pošti pošti na naslov: ZGS, OE Novo mesto, Gubčeva 15, 8000 Novo mesto,
- po e-pošti na ZGS OE NM: oenovomesto@zgs.si
- po e-pošti na naslov: marjan.kumelj@zgs.si

O osnutku načrta lahko dobite tudi **dodatna ustna pojasnila** in sicer:

- v sredo, 31. 3. 2021 in četrtek 1. 4. 2021 od 8.00 do 10.00 ure; Marjan Kumelj
GSM 041 657 496

Pojasnilo:

Sedanja oblika podaje pisnih pripomb je skladno z izredno situacijo namenjena predstavnikom organizacij, ki jih navaja Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l.RS, št. 91/2010 in 200/20). konkretne pripombe bodo zapisane v zapisniku in se jih bo po strokovni preučitvi smiselno upoštevalo pri oblikovanju predloga načrta. Morebitno neupoštevanje konkretnih pripomb na osnutek načrta se pripombo dajalcu pisno pojasni.

Prosimo, da so morebitne pripombe čimbolj konkretne in jasno označene s sklicem na konkretno poglavje načrta.

Vsebino osnutka načrta si lahko ogledate na spletnih straneh Zavoda za gozdove Slovenije na naslovu <http://www.zgs.si/?id=595> pod številko in imenom Novomeškega LUO (I. Novomeško).

Lep pozdrav.

Prilagodil:
Marjan KUMELJ
Višji sodelavec I

Vabljeni:

Vodja območne enote
Anton Turk

Gubčeva 15, p.p.716, 8000 Novo mesto,
Tel.: +386 (0)7 39-42-550, www.zgs.gov.si, e-pošta: oenovomesto@zgs.si

- OZUL Novomeškega LUO, Seidlova cesta 6, 8000 Novo mesto
- Sindikat kmetov Slovenije, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
- Kmetijsko svetovalna služba Trebnje, Stari trg 2, 8210 Trebnje
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Sektor za lovstvo in ribištvo Dunajska 22, 1000 Ljubljana
- Zveza lastnikov gozdov, Slovenska vas 5, 8232 Šentrupert
- Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva
- Upravna Enota Novo mesto, Oddelek za družbene dejavnosti, gospodarstvo in kmetijstvo, Defranceschijeva 1, 8000 Novo mesto
- ue.sevnica@gov.si
- Borut.tavcar@gov.si
- zrsvn.oe@zrsvn.si
- tajnistvo.nm@zvkd.si
- tajnistvo@kgzs-zavodnm.si
- tajnistvo@sidg.si
- obcina@dolenjske-toplice.si
- obcina.mimapeec@siol.net
- mestna.obcina@novomesto.si
- sentjernej@siol.net
- info@obcina-skocjan.si
- obcina.zuzemberk@siol.net
- obcina.trebnje@trebnje.si
- obcina.sevnica@siol.net
- info@obcina-straza.si
- obcina@mima.si
- info@smarjeske-toplice.si
- obcina@mokronog-trebelno.si
- obcina.sentrupert@si
- obcina@kostanjevica.si
- oebrezice@zgs.si
- zgs.tajnistvo@zgs.si

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Novo mesto

Šifra: 3410-3/2021-4

Datum: 7. 4. 2021

**Zapisnik javne predstavitve osnutka 2-letnega lovsko upravljavskega načrta za
I. Novomeško LUO za leto 2021 in 2022, ki je potekala
od dne 22. 3. 2021 do 6. 4. 2021 in opredelitev do prispelih pripomb**

Vabljeni: OZUL Novomeškega LUO, Seidlova c. 6, 8000 Novo mesto; Inšpektorat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, OE Novo mesto, Lovska inšpekcija g. Borut Tavčar, Defranceschijeva 1, 8000 Novo mesto; Zavod za varstvo narave OE Novo mesto, Adamičeva 2, 8000 Novo mesto; Zavod za varstvo kulturne dediščine OE Novo mesto, Skalitkega 1, 8000 Novo mesto; Kmetijsko gozdarska zbornica, Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto, Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto; SKZG, Dunajska 58, 1000 Ljubljana; Občina Dolenjske Toplice, Sokolski trg 4, 8350 Dolenjske Toplice; Občina Mirna peč, Trg 2, 8216 Mirna peč; Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za kmet.gozd.in prehrano, Seidlova 1, 8000 Novo mesto; Občina Šentjernej, Trubarjeva cesta 5, 8310 Šentjernej; Občina Škocjan, Škocjan 67, 8275 Škocjan; Občina Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk; Občina Trebnje, Goliev trg 5, 8210 Trebnje; Občina Sevnica, Glavni trg 19a, 8290 Sevnica; Občina Straža, Ulica talcev 9, 8351 Straža; Občina Šmarješke Toplice, Šmarjeta 66, 8220 Šmarješke Toplice; Občina Mokronog – Trebelno, Pod gradom 2, 8230 Mokronog; Občina Šentrupert, Šentrupert 33, 8232 Šentrupert; Občina Kostanjevica na Krki, Ljubljanska c. 7, 8311 Kostanjevica na Krki; ZGS OE Brežice, Ulica Bratov Milavcev 61, 8250 Brežice; CGS OE Ljubljana, Večna pot 2, 1000 Ljubljana; Kmetijsko svetovalna služba Trebnje, Temeniška pot 1, 8210 Trebnje; Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska 22, 1000 Ljubljana; Zveza lastnikov gozdov, Slovenska cesta 5, 8232 Šentrupert; Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva, Upravna enota Novo mesto, Oddelek za družbene dejavnosti, gospodarstvo in kmetijstvo, Defranceschijeva 1, 8000 Novo mesto, Upravne enota Sevnica, Oddelke za okolje in prostor, kmetijstvo in druge upravne zadeve, Glavni trg 19a, 8290 Sevnica.

Vabilo k zbiranju pripomb je bilo vabljenim poslano 22.3.2021, v njem pa tudi predlagano, da se zaradi virusa pripombe podajo po mailu ali redni pošti. Podana je bila telefonska številka načrtovalca, na kateri lahko zainteresirani dobijo dodatna pojasnila. Termin za posredovanje pripomb in mnenj je bil do vključno torka, 6. 4. 2021.

Do vključno 6. 4. 2021 smo prejeli pripombe s strani MKGP in OZUL Novomeškega LUO.

A) Pripombe na osnutek Dvoletnega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2021 in 2022 s strani OZUL Novomeškega LUO:

1. Na strani 4. je pri oceni del v loviščih zap LD Dobrnič zapisana ugotovitev o opravljenih urah dela v lovišču, kot neverjetna. Če vemo, da je v tem lovišču 8 lovskih čuvajev in, da morajo vpisati vsaj pet obhodov vsak mesec, katerih vsak je skupaj s potjo dolg vsaj tri do štiri ure, rezultat ne more biti drugačen. V lovišču je veliko motoriziranega krivolova predvsem s strani Romov in drugih krivolovcev, kar včasih nadzira več čuvajev, tudi s pomočjo ostalih lovcev tudi preko cele noči. Iz navedenih razlogov je porabljeno vsaj toliko časa (ur) kot piše v poročilu. Bolj je problematično ne evidentiranje teh ur v ostalih loviščih, kjer jih tudi zanesljivo opravijo v skladu s predpisi in veljavno zakonodajo, pa jih ne beležijo. Pri upravljavkah lovišč, ki sta navedeni, da nista opravili ur v lovišču pa gre sigurno za pomoto. Predlagamo, da se takšni zapisi, ki ne temeljijo na dejstvih ne pojavljajo v DLUN.

Opredelitev: Zapis na 4. strani, da podatku ni verjeti, je brisan.

Gubčeva 15, p.p.183, 8000 Novo mesto,
Tel.: +386 (0)7 39-42-550, fax.: +386 (0)7 39-42-560, www.zgs.gov.si, e-pošta: oenovomesto@zgs.gov.si

2. Pri privabljalnih krmiščih (str.9) se njihov položaj v lovišču spreminja glede na pogoje v lovišču, ki se stalno spreminjajo, kot so goloseki, zaraščanja itd., in nikakor ni potrebno opustiti določenih lokacij, ker v zadnjih dveh letih na njih ni bilo uplenjenega prašiča. Poleg krmišča je vedno tudi visoka večnamenska preža z veliko vloženimi urami dela in postavljena s soglasjem lastnika. Ta ukrep je povsem birokratski in nikakor podkovan s strokovne plati.

Opredelitev: Pripomba se ne upošteva. V načrtu so predstavljeni vzroki za vzpostavitev novih krmišč, kar so upravljavci lovišč tudi upoštevali in posredovali nove lokacije. Lovske preže na ukinjenih krmiščih lahko še naprej opravljajo funkcijo lova in jih ni potrebno odstraniti.

3. Pri višini, vzrokih in trendu izgub (str.20), od načrtovalca ni primerno zaključevati rezultatov beleženja izgub srn 2+ v primerjavi s srnjaki 2+ z nedoslednostjo ali prirejanjem beleženja izgub. Vsa ta evidentiranja ne vplivajo na določila letnih načrtov, gre le za beleženje izgub brez nekih posledic ali pričakovanj. Ali naj upravljavke lovišč ne beležijo izgub, da ne bo takšnih neprimernih pripomb? Menimo, da tak zapis ne sodi v DLUN in ni odraz dejanskega stanja.

Opredelitev: Pripomba ni upoštevana. V navedenih loviščih, kjer so evidentirane znatno večje izgube srn kot srnjakov, se takšno razmerje izgub pojavlja že daljše časovno obdobje. Za takšno razmerje, ko v izgubah močno prevladujejo srne, ne vidimo nobenih objektivnih razlogov, ki bi bili posledica slučajnosti ali stanja razmerja med spoloma v naravi. Ocenjujemo, da je razlog takšnemu beleženju ta, ki je naveden v načrtu. V pripombi je navedeno, da takšno beleženje izgub nima nobenih posledic ali pričakovanj. Glede na to, da je višina odvzema srnjakov omejena, je možen razlog takšnemu beleženju izgub ta, da bi v primeru beleženja izgub srnjakov, bil odstrel srnjakov manjši. Upravljavci lovišč so sicer dolžni evidentirati izgube divjadi.

4. Pri načrtovanju odvzema srnjadi (str.23) se še naprej soočamo z »absolutnim odstrelom srn 2+ napram srnjakom 2+«. V Sloveniji smo v našem LUO pričeli s takim načrtovanjem davno pred drugimi LUO in to zelo drastično, 100 % absolutni odstrel srn, ne glede na izgube srn, ki so včasih v % presegala vse razumne meje. Menimo, da je takih določil dovolj in, da se naj končno upošteva celoten odzvem, skupaj z izgubami, kot verodostojen podatek in kot tak upošteva pri izpolnitvi spolnih in starostnih razmerij določil načrta.

Kljub temu, da imamo na podlagi odvzema iz lovišča (odstrel in izgube) realiziran načrt odvzema srn 2+ v skladu z letnim načrtom, moramo upravljavci lovišč streljati srne, da dosežemo isto število odstrela kot pri srnjakih (vezava 80%) ne glede na to, da je načrt odvzema skupaj z izgubami srn realizirana. Na podlagi te določbe o absolutnem odstrelu delamo škodo v loviščih in presegamo zgornjo omejitev načrtovanega odvzema srn. Predlagamo, da se absolutni odstrel srn črta iz načrta ali pa se vsaj zmanjša na 50%.

Opredelitev: Pripomba glede odprave vezave višine odstrela srn v povezavi z odstrelom srnjakov ni upoštevana iz enakih vzrokov kot v preteklih načrtih. Glede utemeljenosti, smiselnosti in potrebnosti uravnoteženega poseganja z odstrelom med dve in več letne srne in srnjakov je bilo pojasnjeno že v opredelitvah do pripomb v posameznih letnih lovsko upravljavskih načrtih za Novomeško LUO, kjer se je izpostavljala enaka pripomba. Glede na podatke o strukturi, ki kažejo zmanjšane izgub srn in večanje izgub srnjakov po vzpostavitvi kriterija »vezave« ima v praksi to določilo za posledico nekoliko manjše poseganje z odstrelom med srnjake in večje med srne, kar zagotavlja ohranjanje naravne spolne strukture srnjadi, oziroma vsaj ne dodatnega povečevanja deleža srn v populaciji. Ker je po navedbah iz literature v populaciji srnjadi več ženske kot moške nad dvo letne srnjadi, bi večji odstrel moške srnjadi (oziroma manjši odstrel ženske srnjadi) še dodatno povečeval razlike v spolnem sestavu srnjadi. Z uravnoteženim odstrelom moške in ženske dve in več letne srnjadi se sicer še vedno omogoča večji delež ženskega spola v populaciji, saj se relativno razmerje med spoloma ohranja le v primeru, da bi v odstrelu bil delež posameznega spola enak kot v populaciji živeče srnjadi (odstrel srn bi v tem primeru moral biti celo večji od odstrela srnjakov). V primeru, da bi se v realizacijo dosledno vštivale vse »ugotovljene« izgube srn, ki so tudi posledica kompenzacijske smrtnosti (kar ne izločimo z lovom

izloči narava sama), bi spolna in starostna struktura populacije srnjadi bila v primerjavi z naravno, znatno spremenjena, kar bi se posledično odražalo na vitalnosti srnjadi.

V strokovnih podlagah za boljše upravljanje s populacijami velikih vrst divjadi (ERICo Velenje, Inštitut za ekološke raziskave d.o.o., 2009, Naročnik LZS) je navedeno: »... višek prirastka upor okolja iz populacije odstrani; če ga ne bomo odstranili mi z odstrelom, ga bodo abiotski in biotski dejavniki. Zaradi tega bodo tiste (sub)populacije, v katerih je intenziteta izvajanja odstrela premajhna, bistveno močnejše podvržene ostalim dejavnikom smrtnosti; podobno velja tudi zgolj za posamezne spolne in starostne kategorije. Premajhno poseganje med srne/košute z odstrelom nima za posledico nič drugega kot njihov bistveno večji delež med izgubami. Prav tako pa je glede upoštevanja izgub v odvzemu oziroma načrtovanju odstrela zapisano: »Vzdrževanje ustreznega razmerja (z zmerno prevlado ženskega nad moškim spolom) pa bi bilo dolgoročno možno ohraniti le če bi poznali spolno razmerje poleženih mladičev, njihovo naravno smrtnost, v celotnem odvzemu pa bi rahlo prevladoval ženski spol; slednje bi bilo na relativno mehak način doseči že ob vrnitvi na prejšnji sistem upravljanja, t.j. načrtovanje čistega odstrela v razmerju 1:1, kar bi imelo za posledico večjo spolno uravnovešenosť v populacijah in manjše izgube med ženskim spolom.« Povezava odstrela dve- in več letnih srn z višino odstrela dve- in več letnih srnjakov torej zagotavlja manjšo kompenzacijsko smrtnost srn in (so)naravnejšo spolno strukturo populacije srnjadi. V zadnjem obdobju so se zaradi večjega odstrela srn, zmanjšale izgube srn. Ker je pretežni del izgub evidentiran kot posledica prometa, se je bistveno znižalo predvsem število prometnih nesreč z udeležbo srnjadi. V povprečju je letno v LUO povoženih ok. 25 srn manj. Glede na višino povprečne škode na vozilu pri posamezni nesreči lahko trdimo, da imajo udeleženci v prometu za nekaj tisoč evrov manj škod, poleg tega pa imajo upravljalci lovišč večji prihodek od uplenjene srnjadi.

5. Pri jelenjadi (str.26), predlagatelj načrta ugotavlja, da je bil odstrel košut ter dve in več letnih jelenov, uravnotežen. To čisto ne drži, odvzem košut je bil zaradi letnega načrta 2020 večji od odstrela jelenov 2+, kar pa ni v skladu s strokovnimi usmeritvami načrtovanja. Načrt v loviščih A je bil tudi zaradi razmerja 1 jelen 2+ napram ostati jelenjadi 1 : 4, v primerjavi z načrtom v loviščih skupine B, 1 jelen napram 3 kosom ostale jelenjadi, naravnan z namenom zmanjševanja številčnosti jelenjadi na območju lovišč skupine A. Tako je načrtovano tudi v naprej in naš predlog je, da tudi v loviščih A preidemo na razmerje odvzema jelenjadi 1 : 3. Zaradi takšnih nesorazmerij naletimo pri razdelitvi odvzema pri košutah na negodovanje in ne strinjanja Upravljalcev lovišč. Predlagamo, da se planira odvzem 67 košut v skupini A.

Opredelitev: Pripomba ni upoštevana. Načrt odvzema jelenjadi v skupini lovišč A, kjer je načrtovan večji odvzem ženske jelenjadi (junic in košut) je zastavljen z namenom zmanjšanja številčnosti jelenjadi, katere številčnost se je v zadnjih letih znatno povečala. V preteklih šestih letih je bilo sicer odvzetih 23 košut več od jelenov ob tem pa 19 junic manj od lanščakov. Ob realiziranem odvzemu eno in več letne jelenjadi v spolnem razmerju 1 : 1 se je to izkazalo za neuspešno glede omejevanja naraščanja številčnosti jelenjadi. Glede na podatke o spolnem razmerju telet v odvzemu, ki kažejo, da je v naravi sekundarno spolno razmerje (spolno razmerje ob poganju) v korist ženske jelenjadi, smo v obravnavanem načrtu povečali načrtovan ženske eno in več letne jelenjadi. Zaradi tega razloga je načrtovan večji odvzem košut v skupini lovišč A (77 košut, 25 % v strukturi odvzema). Takšna struktura odvzema je tudi v skladu z določili dolgoročnega načrta.

Načrtovan odvzem jelenov in košut v razmerju 1 : 3 ali 1 : 4 nima povezave z zmanjšanjem ali povečanjem številčnosti jelenjadi. Na povečanje ali zmanjšanje številčnosti jelenjadi se vpliva z višino odvzema in spolno ter starostno strukturo odvzema. Pri odvzemu jelenov in košut v razmerju 1 : 3 ali 1 : 4 je bistvena razlika v tem, da je v prvem primeru jelenjad v naravi mlajša, predvsem pa so mlajši jeleni. Predvidevamo, da upravljalcem lovišč v skupini lovišč A ni cilj zmanjšati povprečno starost jelenov. V primeru načrtovanja odvzema jelenjadi tudi v skupini lovišč A v razmerju 1 : 3, kar bi bilo tudi v nasprotju z določili dolgoročnega načrta LUO, bi bil posledično še znatno večji načrtovan odvzem košut.

6. Odvzem divjega prašiča je zaradi škod, ki jih povzroča v kmetijstvu, od nekdaj neomejen. Ukrepi za preprečevanje širjenja APK pa so odpravili še tisto malo zaščite in zakonskih omejitev, ki so bile divjemu prašiču v prid. Seveda se lovci s tem strinjamo, ni kaj. Načrtovalcu zato ne bi bilo

potrebno povečevati številke v načrtu od tistih, ki jih je izračunalo MKGP iz povprečja odvzema v letih 2013 – 2019. Od teh številke dalje Upravljavcem lovišč namreč Ministrstvo obljublja nagrade za večji odstrel. Razen odgovora po e-pošti s strani državnega sekretarja, da bodo ta sredstva izplačana od njihovega izračuna naprej, bi moral to zagotoviti vsebovati tudi dvoletni načrt, ali pa številke zmanjšati na izračunan nivo ministrstva. Za lovce je dovolj, če piše v načrtu, da odstrel navzgor nikakor ni omejen in, da so odpravljeni skoraj vsi zakonski predpisi o omejevanju lova na divje prašiče. Torej predlog upravljavk lovišč in v njihovem imenu OZUL-a je, da se načrtuje v skladu s priporočili MKGP in se za osnovo vzame povprečje odvzetih divjih prašičev v letih 2013-2019, kar znese na leto 350 osebkov, v dveh letih 700 divjih prašičev.

Opredelitev: Pripomba se ne upošteva. Načrtovan odvzem divjih prašičev nima povezave s stimulacijami za odstrelje divje prašiče nad letno osnovo, katero je določilo MKGP upoštevajoč pri tem realizacijo odvzema v preteklih letih. Načrtovan odvzem za prihodnji dve leti v višini 900 prašičev, ki je večji od predloga lovišč, je načrtovan ob previdevanju, da se bo številčnost divjih prašičev povečala zaradi manjše intenzitete lova v letu 2020 in vpliva semenskega leta bukke na prirastek divjih prašičev.

7. Šakal (str.42) postaja naša vsakdanjost, ki ga s tako majhnim planiranjem odvzema, kmalu ne bomo več obvladovali. Način načrtovanja kot je sedaj zastavljen, zagotavlja razširitev in namnožitev na celo LUO. To se je skoraj že zgodilo in šakal je prisoten po večini loviščih v LUO. V naravi predstavlja samo še en dodaten in močan regulator številčnosti srnjadi in drugih živalskih vrst, razen velikih zveri. Načrtovanje bi bilo smiselno zelo podobno kot velja za lisico.

Opredelitev: Podlaga za načrtovanje višine odvzema šakala je predstavljena v načrtu.

8. Pri poljskem zajcu in raci mlakarici bi veljalo prepustiti načrtovanje odvzema Upravljavcem lovišč. Trenutno namreč ne moremo vedeti kakšen bo prirastek te male divjadi zaradi vremenskih in drugih zgodnje spomladanskih vremenskih razmer. Zato načrtovanje v tem času ni realno. Na skupnih lovih bi bil lov bolj sproščen in kot je znano iz zgodovine, s puško nismo ogrozili še nobene živalske vrste v tek meri, da bi jo iztrebili. Bolj problematično za obstoj male in tudi druge divjadi je kmetijstvo s svojim načinom kmetovanja, kot so vnašanje gensko spremenjenih posevkov, uporaba agresivnih škroplil, strojno obdelovanje površin in polivanje strupene gnojnice in tudi zastrupljanje vodnih virov. ZGS bi moral na tem področju narediti preboj za ohranitev narave in divjadi, predvsem male divjadi, ki je skorajda ni več. Nemočnim lovskim organizacijam je lahko nalagati bremena in kazati moč ker smo skorajda onemogočeni pri uveljavljanju naših zahtev in predlogih. Predvsem v loviščih, ki imajo kvalitetne pogoje za življenje male divjadi, kot so lovišča Otočec, Šentjernej, Škocjan..., bi načrtovalec moral bolj upoštevati predloge upravljavk lovišč in OZUL-a pri načrtovanju odvzema male divjadi.

Opredelitev: Ne vidimo razlogov za povečanje načrtovanega odvzema poljskega zajca in race mlakarice. Pri poljskem zajcu, po naši oceni za njegovo nizko številčnost ni primarni razlog v razmerah v kmetijstvu, temveč vplivu plenilcev, na katere pa imajo lahko vpliv tudi lovci. Kako si sicer razlagati dejstvo, da je številčnost poljskega zajca bistveno večja v nekaterih državah za katere bi lahko trdili, da imajo bolj intenzivno kmetijstvo od Slovenije. Glede na to, da je tudi v pripombi predlagatelja navedeno, da male divjadi skoraj ni več ni razloga, da bi povečevali načrtovan odvzem te divjadi bistveno nad višino realizacije preteklih let. Glede race mlakarice pa je očitno, da ima lov zelo velik vpliv na njeno številčnost. Pri tem je mišljen tako sam lov z odstrelom, kot tudi vznemirjanje rac in ostalih vodnih pric zaradi vzmerjanja z lovom.

9. Vemo, da je ta pripomba bolj za MOP, vendar ima dogajanje z izdajo odločbe za odvzem zavarovanih vrst (zveri) in (ne) upravljanje z zvermi, neposreden vpliv na stalež divjadi v naših loviščih in posledično na lovsko načrtovanje in lovske načrte. Vztrajanje načrtovalca, da so zveri stalno prisotne le tam, kjer je veliko prijavljenih škod ali je prisotnost ugotovljena na podlagi različnih projektov o sobivanju človeka in zveri ne vzdrži resne presoje. Na podlagi opazovanj naših lovcev v loviščih, je v našem LUO v večini lovišč redno prisoten medved, vsaj v A loviščih redno tudi volk ter šakal in ris. Vse navedene vrste živali imajo močan vpliv na stalež divjadi v naših loviščih, predvsem pri srnjadi in jelenjadi, seveda poleg absolutnega odstrela srn. Vpliv

vsega navedenega na stalež divjadi bi moral načrtovalec upoštevati pri (dvo) letnih načrtih lovišč in načrtih LUO.

Kljub temu, da vemo, da odločbe pripravlja MOP, podajamo pobudo, da je vpliv Zavoda in lovske organizacije večji, da bi se končno vrnil k normalnim letnim načrtom (odločbam) upravljanja z divjimi zvermi, ki smo ga poznali več desetletij v preteklosti in je zagotavljal tak stalež zveri, da ni bilo konfliktov in ne prevelikih škod.

Opredelitev: Načrtovalec nikjer ni zapisal, prav tako se tudi ne strinja z zapisom, da so zveri stalno prisotne le tam, kjer je veliko prijavljenih škod ali je prisotnost ugotovljena na podlagi različnih projektov. Glede na podatke o prisotnosti volkov, podatkov višini in spolni strukturi izgub divjadi načrt ni sledil tako imenovanemu "adaptivnemu" načrtovanju odvzema srnjadi in jelenjadi zaradi plenilcev. Na jelenjad je vpliv volkov v LUO zanemarljiv. Njena številčnost se namreč povečuje. Prav tako zaradi plenjenja volkov ni določeno manjše razmerje med vezavo odvzema srn in srnjakov z odstrelom. Razlog temu je v tem, da volk ne pleni spolno selektivno, oziroma pri plenjenju ne preferira srn pred srnjaki.

10. Za zaključek bi predlagali, da se pri načrtovanju bolj kot do sedaj upošteva predloge lovskih organizacij. Torej predloge na podlagi lovske stroke, ki ima zanesljive podatke o loviščih, dogajanju v loviščih, pogojih za življenje živali ter staležu divjadi. Ko bi se bolj upoštevalo mnenje lovskih organizacij pri načrtovanju bi bilo manj škod, zagotovljen stabilen stalež divjadi in nobenih oziroma minimum konfliktov z zvermi.

Opredelitev: Ne komentiramo mnenja pripombodajalca.

B) Pripombe na osnutek Dvoletnega načrta za I. Novomeško LUO za leti 2021 in 2022 s strani MKGP:

11. Prosimo Zavod za gozdove Slovenije, da preveri vse gozdne rezervate, ki ležijo v posameznih loviščih in da se v ustreznih dvoletnih načrtih LUO opozori na določila 7. in 8. člena Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20), ki v gozdnih rezervatih prepoveduje izvajanje lova.

Opredelitev: Pripomba je upoštevana. Načrt je dopolnjen z navedbo rezervatov.

12. V poglavju »1 Uvod« v drugem odstavku manjka pojasnilo glede upravičenosti sklica na pretekle dolgoročne načrte LUO. Zato namesto drugega odstavka predlagamo sledeče besedilo:
»Dvoletni načrt za I. Novomeško lovsko upravljaljsko območje za leti 2021 in 2022 v skladu z drugim odstavkom 79. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) temelji na ciljih in usmeritvah Območnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljaljsko območje za preteklo obdobje 2011 - 2020.«

V tretjem odstavku je med predpisi treba navesti tudi Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20; v nadaljevanju: ZNUAPK).

Opredelitev: Pripomba je upoštevana.

13. V poglavju »3.1 Ukrepi v življenjskem okolju divjadi« na strani 8 (Biotehnični ukrepi) pri posameznih vrstah krmljenja divjega prašiča se naj odstavek o preprečevalnem krmljenju divjega prašiča črta. V skladu s prvim odstavkom 13. člena ZNUAPK preprečevalno krmljenje divjega prašiča v času trajanja visoke stopnje ogroženosti ni predvideno in glede na namen zakonodajalca (v celoti urediti krmišča, do katerih lahko dostopajo divji prašiči) tudi ni dovoljeno. Ustrezno je treba prilagoditi tudi prilogo 1.

Na strani 10 pri malih zvereh predlagamo v izogib morebitnim napačnim interpretacijam, da se zadnji odstavek spremeni oziroma dopolni, in sicer z naslednjim besedilom: »V skladu s 13. členom ZNUAPK je na vseh krmiščih za prostoživeče živali, do katerih lahko dostopajo divji prašiči, prepovedano krmljenje z živalskimi stranskimi proizvodi. Na krmiščih za zveri je dovoljeno krmljenje z živalskimi stranskimi proizvodi le v primeru pridobljenega dovoljenja UVHVVR.«

Opredelitev: Pripomba je upoštevana. Zadnji stavek v podpoglavju "Male zveri" je nadomeščen z gornjim besedilom.

14. V poglavju »3.2 Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje« v drugem odstavku v stavku »V preteklem letu je bilo 22 % vseh odškodnin za škodo izplačanih v lovišču Toplice, v lovišču Padež in 14 % v lovišču Novo mesto.« manjkajo podatki pri lovišču Padež in pa ena pika je odveč.

Na strani 15 je v drugem odstavku navedeno »ni možen dogovor z vsemi latniki zemljišč preko katerih bi potekala ograja.«. Popravi se naj beseda »latniki« v »lastniki«.

Opredelitev: Pripomba je upoštevana.

15. V poglavju »4.1 Srna (*Capreolus capreolus*)« je v drugem odstavku navedeno »Višina odvzema srnjadi je v petletju na podobni višini.«. Ali je ta trditev pravilna ali je pravilno »v šestletnem obdobju«?

Opredelitev: Višina odvzema srnjadi je na podobni višini tudi v šestletnem obdobju. Ker se analizira šestletno obdobje je tekst popravljen.

16. V poglavju »4.6 Divji prašič« v podpoglavju »Ukrepi in usmeritve:« se na 40 strani doda nova alineja, kjer se izrecno navede tudi pomembna informacija za lovce, in sicer z naslednjim besedilom: »V skladu z 12. členom ZNUAPK in Sklepom o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 10/21) je pri intenzivnem odstrelu divjih prašičev dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem.«.

Za zadnjo alinejo naj se jasno opozori na prepoved iz 17. člena ZNUAPK, ki velja že od dne 23.1.2021 dalje, za poginule divje prašiče. To je prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel najdenih poginulih divjih prašičev, ne glede na ocenjeni vzrok pogina. Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS.

Opredelitev: Pripomba je upoštevana in tekst v načrtu ustrezno dopolnjen.

17. V poglavju »4.7 Šakal« bi bilo smiselno zadnji odstavek nadomestiti z naslednjim besedilom: »V času veljavnosti tega dvoletnega načrta je izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzroči šakal v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 65/2020 in 97/20 – popr.) še vedno v pristojnosti države (MKGP), in sicer v prehodnem obdobju petih let od 1. 5. 2020. Škodo bo ocenjeval ZGS.«.

Opredelitev: Pripomba je upoštevana in tekst v načrtu ustrezno dopolnjen.

18. V poglavju »4.17 Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)« je v drugem odstavku zapisano »višina odstrela šoj in sivih vran se je v primerjavi s preteklim šestletnim obdobjem povečala, odstrel šoj pa ostaja na podobni višini.«. V besedilo se naj ustrezno doda sraka.

Opredelitev: Pripomba je upoštevana in tekst v načrtu ustrezno dopolnjen.

19. V poglavju »5. Evidence« se v tretjem odstavku skladno s 17. členom ZNUAPK spremeni zahteva za dostavo spodnje čeljusti s sekalci za divjega prašiča v primeru poginulih divjih prašičev (povoz + ostale izgube). (Prepoved iz 17. člena ZNUAPK, ki velja že od 23.1.2021 dalje, velja za poginule divje prašiče. To je prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel najdenih poginulih divjih prašičev, ne glede na ocenjeni vzrok pogina. Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS.)

Opredelitev: Pripomba je upoštevana in tekst v načrtu ustrezno dopolnjen.

Zapisal:
Marjan Kumelj
Višji sodelavec I

Gubčeva 15, p.p.183, 8000 Novo mesto,

Tel.: +386 (0)7 39-42-550, fax.: +386 (0)7 39-42-560, www.zgs.gov.si, e-pošta: oenovomesto@zgs.gov.si

6

**ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE**

Območna enota Novo mesto

Datum: 13. 4. 2021

Šifra: 900-3/2021-4

I z v l e č e k i z Z A P I S N I K A

3. dopisne seje Sveta Območne enote Novo mesto, ki je potekala od 12. ure dne 9. 4. 2021 do 12. ure dne 13. 4. 2021

Vsem članom Sveta Območne enote Novo mesto je bilo posredovano vabilo na 3. dopisno sejo Sveta Območne enote Novo mesto, po elektronski pošti dne 1. 4. 2021.

Z vabilom po elektronski pošti so člani dobili tudi gradivo, predlog dvoletnega načrta za I. novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021 in 2022, Poročilo o delu Območne enote Novo mesto v letu 2020 in Program dela Območne enote Novo mesto za leto 2021. Prav tako tudi glasovnico, žigosano s strani ZGS in podpisano s strani predsednika Sveta območne enote.

Dne 8. 4. 2021 je bilo po elektronski pošti vsem članom poslano dodatno gradivo za sejo; zapisnik javne predstavitve osnutka 2-letnega lovsko upravljavskega načrta za I. Novomeško LUO za leto 2021 in 2022, ki se je zaključila 6. 4. 2021 in opredelitev do prispelih pripomb.

Vabljeni na sejo:

Gregor Colarič, Stane Glač, Franc Jarc, Sašo Novinec, Bojan Vintar, Denis Žitnik, Ana Moder, Marjan Jevnikar

(Rajku Štefaniču vabilo in gradivo ni bilo poslano, skladno z dogovorom, saj je Rajko Štefanič že več mesecev na zdravljenju v bolnišnici).

V vabilu je pojasnjen razlog za sklic dopisne seje in sicer:

Glede na trenutne razmere s Sloveniji ob širjenju nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (Covid -19) in razglasitvi epidemije, priporočil vlade in ministrstev, se je namesto redne seje sklicala 3. dopisna seja Sveta Območne enote Novo mesto. Za nadaljnje delovanje ZGS in pripravo dokumentov mora Svet območne enote podati svoje mnenje oziroma predloge dokumentov.

Predlagani dnevni red:

1. Obravnava in določitev predloga Dvoletnega načrta za I. Novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021 in 2022
2. Poročilo o delu območne enote Novo mesto v letu 2020
3. Program dela območne enote Novo mesto za leto 2021

Glasovanje o predlaganem sklepu je potekalo od 12. ure, dne 9. 4. 2021 do 12. ure, dne 13. 4. 2021.

Dopisna seja je sklepčna, ker je osebno vročitev potrdila več kot polovica vseh članov sveta območne enote. Šteje se, da osebno vročitev potrdijo člani sveta območne enote, ki glasujejo:

Gubčeva 15, 8000 Novo mesto
Tel.: +386 (0)7 39-42-550, www.zgs.si e-pošta: oenovomesto@zgs.si

Po elektronski pošti na naslov oenovomesto@zgs.si je prispelo 7 glasovnic. 1 član sveta je glasoval telefonsko na tel. 07 39 42 550 in oddal pozitivno mnenje na vse tri predlagane sklepe.

Z glasovnico so glasovali: Gregor Colarič, Stane Glač, Franc Jarc, Sašo Novinec, Bojan Vintar, Denis Žitnik, Ana Moder,

Po telefonu je glasoval: Marjan Jevnikar

Izid glasovanja je naslednji:

Predlog sklepa št. 17:

Svet OE Novo mesto sprejme in določi predlog Dvoletnega načrta za I. novomeško lovsko upravljavsko območje za leti 2021 in 2022

ZA je glasovalo 8 članov

PROTI je glasovalo 0 članov,

NEVELJAVNE (neobkroženo ZA ali PROTI, nepodpisane) je bilo 0 glasovnic.

Za je glasovalo 8 članov od skupaj 8 članov.

Sklep je bil sprejet.

Predsednik Sveta OE Novo mesto:
Franc Jarc

Razdelitev dvoletnega odvzema parkljaste divjadi po loviščih

šifra	lovišče	srna	navadni jelen	damjak	divji prašič
0119	Brusnice	100	4	*	32
0104	Dobrnič	160	20	*	30
0118	Gorjanci	176	4	*	30
0106	Mirna	132	10	*	20
0110	Mirna peč	156	10	*	48
0112	Mokronog	112	4	4	12
0109	Novo mesto	160	32	*	100
0120	Orehovica	80	4	*	10
0114	Otočec	264	10	2	20
0117	Padež	180	44	*	100
0103	Plešivica	320	60	*	120
0108	Šentjanž	156	32	32	60
0121	Šentjernej	120	8	*	20
0107	Šentrupert	160	28	12	38
0115	Škocjan	160	8	*	20
0116	Toplice	160	130	*	110
0111	Trebelno	180	20	14	38
0105	Trebnje	180	8	2	16
0113	Tržišče	180	24	24	52
0102	Velika Loka	140	10	*	8
0101	Veliki Gaber	164	10	*	16
	SKUPAJ	3440	480	90	900

* Višina odvzema se v načrt lovišča ne vpiše, odvzem po višini ni omejen